

ΕΤΟΣ Β' = ΑΡΙΘ. 1 = 13
1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1932

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ·ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΤΑΜ. Π. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 96
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΤΟΣ

Διὰ τοῦ παρόντος φύλλου ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» εἰσέρχεται εἰς τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος. Ἡ ὑποδοχὴ τῆς ὁποίας ἔτυχεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐμφανίσεώς του τόσο εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀπειροπληθεῖς παροικίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἠθικὴν ἱκανοποίησιν καὶ ἀνταμοιβὴν διὰ τὰς θυσίας καὶ τοὺς κόπους μὲ τοὺς ὁποίους εἶνε συνδεμένη ἡ ἐκδοσις περιοδικοῦ ὡς ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ». Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἡ αὐτὴ τιμητικὴ ὑποδοχὴ μᾶς κληροδοτεῖ καὶ βαρυτάτας ὑποχρεώσεις ἔναντι τῶν ἀναγνώστων μας, ὑποχρεώσεις ποὺ ἐπιβάλλουν συνεχῆ τὴν ἐξέλιξιν πρὸς τὰ πρόσω τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος».

Ἡ προθυμία ὁμῶς μεθ' ἧς ἐκλεκτοὶ συνεργάται ἐδέχθησαν νὰ τιμήσωσι διὰ τῶν πνευματικῶν τῶν ἔργων τὰς στήλας τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» ἀπὸ τῆς πρώτης του ἐμφανίσεως καὶ τῶν ὁποίων συνεργατῶν ὁ κύκλος διαρκῶς εὐρύνεται, ἡ προθυμία αὐτὴ ἡ ὁποία μᾶς ἔδωκε τὴν δύναμιν νὰ ἐμφανίσωμεν τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του καί, — ἅς μᾶς ἐπιτραπῇ ἡ φράσις — ἀπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν πρωτοπόρων μεταξὺ τῶν ἐπαρχιακῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων ἀπὸ ἀπόψεως ὕλης καὶ περιεχομένου, ἡ αὐτὴ λέγομεν προθυμία μᾶς παρέχει καὶ τώρα τὴν δύναμιν διὰ νὰ παράσχωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὴν βεβαίωσιν ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» θὰ συνεχίσῃ τὸν δρόμον του μὲ τὴν ἰδίαν ἐκλεκτικότητα ὕλης καὶ μὲ τὸ αὐτὸ πρόγραμμα ὅπερ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του ἐχάραξεν. Ἀλλὰ τὸ μεσολαβήσαν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος μᾶς

ἐπέτρεψε νὰ συμπληρώσωμεν τὰς ἐλλείψεις ἐκείνας ποῦ εἶναι φυσικαὶ εἰς κάθε νέον περιοδικόν. Ἦδη ἡ συμπλήρωσις τοῦ δικτύου τῶν ἀνταποκριτῶν καθ' ὅλας τὰς παροικίας τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ καταστήσῃ τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» πλουσιώτατον εἰς εἰδησεογραφικὴν ὕλην καὶ θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ Κυθηρίους νὰ παρακολουθῶσι τὴν ἐξέλιξιν καὶ δράσιν τῶν συμπολιτῶν τῶν ὅπου ὅποτε καὶ ἂν εἶνε οὗτοι ἐγκατεστημένοι. Ἐκλεκτὰ ἀφ' ἐτέρου διηγήματα σχέσιν ἔχοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὰ Κῦθηρα, ἐνῶ θὰ ἀποτελοῦν πάντοτε ἐν τερπνόν ἀνάγνωσμα ἀνωτέρας φιλολογικῆς ἀξίας θὰ ἐπιτρέψουν ταυτοχρόνως νὰ γνωσθῇ κατὰ τὸν ἐπαγωγότερον τρόπον ἡ λαογραφία καὶ αἱ παραδόσεις τῶν Κυθέρων. Ἐξ ἄλλου ἰδιαίτεροι μελέται ἐπὶ ζητημάτων γενικωτέρας φύσεως γεγραμμένοι ἀπὸ εἰδικούς συνεργάτας θὰ καταστήσουν τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» μίαν μικρὰν ἐγκυκλοπαιδεῖαν. Οὕτω, θέματα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν γεωργίαν, τὴν ἀμπελοργίαν, τὴν ἐλαιοκομίαν, τὴν μελισσοκομίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν βιομηχανίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ ἐν γένει μὲ πᾶν ὅ,τι συνδέεται μὲ τὴν πλουτολογικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς νήσου μας, θέματα ἀφορῶντα τὴν παιδείαν, ἢ τὴν ἐκκλησίαν κ.λ.π. θὰ εὐρίσκουν προθύμους τὰς στήλας τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» διὰ τὴν καταχώρησίν των, διότι ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ὁ τύπος δὲν ἐτάχθη διὰ νὰ παρακολουθῇ καὶ νὰ σχολιάζῃ τὰ πολιτικά καὶ μόνον γεγονότα, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ἀποστολὴν ἔχουν τάξει εἰς ἑαυτὰς ἑκατοντάδες ἄλλων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἀπὸ

τὰς ὁποίας βρίθῃ ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ τὸναντίον φρονοῦμεν ὅτι δέον νὰ στραφῇ ἡ προσοχή μας πρὸς ἄλλας ἀνάγκας τῆς νήσου μας περισσότερον ζωντανὰς ἢ ἀτέρμων πολιτικολογία ὅλων μας ἔχει παραγκωνίσει. Καὶ ἐν γένει δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι τὸ δεύτερον ἔτος θὰ σημειώσῃ διὰ τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» ἀλματικήν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου καὶ θὰ ὁλοκληρώσῃ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως του ἔταξεν. Καὶ ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰς τὴν προσπάθειάν μας αὐτὴν θὰ μᾶς παρακολουθήσῃ τὸ ἀναγνωστικὸν μας κοινὸν μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν καὶ τὴν ἰδίαν ἐκτίμησιν ποῦ ἀπ' ἀρχῆς μᾶς περιέβαλεν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ

ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ

ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΑΗ

ΠΕΡΙ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΑΠΟ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛ. ΚΑΤΟΧΗΝ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΕΚ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙΚΟΥ

ΥΠΟ ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΙΝΕΑ

ΜΕ ΠΡΟΛΟΓΟΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΔΡΑΚΟΥΛΑ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΙΝΕΑ

ΚΥΘΗΡΑ

Η ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Ο ΔΑΚΟΣ

ΚΥΘΗΡΑ.— Όλος ο κόσμος; εφέτος ήταν γεμάτος χαρά και ελπίδες πώς θα γινόταν λάδι αφθονο στον τόπο κι' έτσι την στέρησαν των εξ' Αμερικής εμβασμάτων θα την αναπλήρωνε λιγάκι η αφθονία έσοδεύα του λαδιού. Δυστυχώς όμως όλες σχεδόν αϊ ελπίδες έπηγαν χαμένες και την χαρά διεδέχθη η λύπη και η απογοήτευση των συμπολιτών μας, γιατί η μεγάλη άνομβροία άφ' ένός—έως εις την πρώτη Νοεμβρίου δέν είχε βρέξη— και ο δάκος άφ' έτέρου έπέφεραν τρομερή καταστροφή στην έλαιοπαραγωγή, την όποιαν ήλάττωσαν εις το ήμισυ σχεδόν. Πλήν δέ τούτου, δυστυχώς και η ποιότης του λαδιού εφέτος δέν είναι καλή, γιατί ένεκα των άνωτέρων λόγων οι έλιές σατίζουν και δέν διατηρούνται, έτσι δέ και το λάδι γίνεται άσχημο. Έάν ύφίστατο το «Ταμείον Προνοίας Έλαιοπαραγωγής», το όποιον πρό τετραετίας είχε ιδρυθή φροντίδι του έν Κυθήροις «Κυθηραϊκού Συνδέσμου», ίσως η καταστροφή θα ήτο πολύ μικροτέρα και η ποιότης του λαδιού άσυγκρίτως καλύτερα. Άς έλπίσωμεν ότι το εφτερινόν μάθημα θα σωφρονίση τους συμπολίτας και θα φροντίσουν για την προστασία του μοναδικού αξιολόγου προϊόντος της Νήσου.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΑΛΑΜΟΥ

Υπό του κ. Έπιθεωρητού των δημοτικών Σχολείων απεσπάσθη εις το σχολείον Καλάμου ο δημοδιδάσκαλος Πιστινιανικών κ. Κλεομ. Πετρόχειλος, εις δέ το σχολείον Πιστινιανικών παραμένει μόνη η δημοδιδασκάλισσα κ. Κατίνα Κ. Πετρόχειλου.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ

Ο Έπιθεωρητής των δημοτικών σχολείων κ. Θεόδ. Σταματοπούλος περιώδεν εις όλα τα σχολεία της Νήσου κατά το δεύτερον δεκαήμερον παρελθόντος μηνός Νοεμβρίου.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΑΡΤΟΠΟΪΑΣ ΕΝ ΧΩΡΑ

Ο κ. Ιωάννης Γ. Πετρόχειλος ίδρυσεν έν Χώρα μηχανοκίνητον Έργοστάσιον άρτοποιίας και σημιτοποιίας

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΝ ΚΑΡΑΒΑ

Η έπιτροπή, η όρισθεΐσα διά της διαθήκης του αποβιώσαντος συμπολίτου μας Δημητρίου Πατριζίου και το Κοινοτικόν Συμβούλιον Καραβά, εις εκτέλεσιν της διατάξεως της διαθήκης δι' ης κατατίθεται ποσόν 9.000 λιρών προς ίδρυσιν Γεωργικής Σχολής έν Καραβά, προεκάλεσαν ψηφοφορίαν των Κατοίκων της Κοινότητος διά την έξεύρεσιν του καταλλήλου χώρου προς άνέγερσιν του οικήματος της Σχολής. Κατόπιν της ψηφοφορίας ταύτης ώρίσθη ως κατάλληλον προς τόν σκοπόν τούτο κτήμα έντός της Κοινότητος, έξητήθη δέ παρά της Νομαρχίας Αττικής η έγκρισις διά την αγοράν του κήματος τούτου και έναρξιν των οικοδομικών έργων.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΕΛΑΓΙΑΣ-ΚΑΡΑΒΑ-ΠΟΤΑΜΟΥ

Ως άνεγοράσαμεν εις το προηγούμενον φύλλον μας, η ένωσις της όδοϋ Ποταμού, Καραβά, Αγίας Πελαγίας έπραγματοποιήθη. Πλείστα όσα εμπόδια τα όποια παρενέβαλον τινές, εκ κακών ύπολογισμών έξέλιπον άφου έχρειάσθη να δοθώσιν και πάλιν πλείστα σημεία άκραιφνούς πατριωτισμού και άσυνήθους αλτρουισμού εκ μέρους ώρισμένων συμπολιτών μας.

Αποδίδοντες τόν όφειλόμενον φόρον εύγνωμοσύνης προς τους καλούς πατριώτας, αναφέρουμεν ότι η ένωσις της κυριώτερας αρτηρίας της νήσου μας, η όποια έξασφαλίζει ακίνδυνον συγκοινωνίαν, έξυπηρετούσα άμα και τα χωρία δι' ών διέρχεται είναι έργον των συμπολιτών μας των όποιων τα όνόματα αναφέρουμεν εις το προηγούμενον τεύχος και των έξής ειςέτι ήτοι του Ιωάννου Δημ. Κρίθαρη ή Καβαρδίνου διαθέσαντες δρ. 20.000, του Χρήστου Π. Κυπριάδη ή Πλάνια, ο όποιος διέθεσε δρ. 10.000 και έδέχθη να καταδαφισθή η πατρική του οίκία διά να διέλθη διά του οικηπέδου αυτής η όδός, του Θεοδ. Ν. Φρατζεσκάκη διαθέσαντος δρ. 5.000 και ένα άγρόν του 200 περίπου πήχεων πλήρη καρποφόρων δένδρων και του ιερέως Εύαγγέλου Κρίθαρη διαθέσαντος και τούτου ένα άγρόν του διά να διέλθη δι' αυτού η όδός.

Η χειρονομία ενός έκάστου των αναφερομένων άνωτέρω, ύπερ του συνόλου, έλμεθα βέβαιοι ότι δέν είναι δυνατόν

παρά να εκτιμηθή παρά πάντων άνεξαιρέτως των συμπολιτών μας δι' ο και συγχαίρομεν ειλικρινώς τους σκαπανείς του· τους της προόδου εύχόμενοι όπως το παράδειγμα τους χρησιμεύση ως καλόν προηγούμενον διά πάν, εις το μέλλον, έργον κοινής όφελείας.

Η ΟΔΟΣ ΑΝΕΞΙΝΑΣ-ΔΡΥΜΩΝΟΣ

Λήγοντος του μηνός Σεπτεμβρίου έπερατώθη η κατασκευή της άναξίτης όδοϋ Δρυμώνος—Άνεξίνας. Διά την κατασκευήν αυτής έδαπανήθη το προϊόν του έράνου μεταξύ των έν Αμερική Δρυμωνιατών, ένεργηθέντος προς τόν σκοπόν τούτον.

ΑΓΟΡΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΚΙΝΗΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

Ο Συμπολίτης κ. Σπυρίδων Μεγαλοοικονόμος εκ Καψαλίου προέβη έσχάτως εις την αγοράν πετρελαιοκινήτου πλοίου το όποιον θέλει εκτελεί την συγκοινωνίαν και μεταφοράν έμπορευμάτων μεταξύ Πειραιώς—Κυθήρων και τανάπαλιν.

ΜΙΑ ΔΩΡΕΑ

Ο Συμπολίτης κ. Σταύρος Άνδρόνικος προσέφερεν εις την Μονήν Μυρτιδίων όλόκληρον συσκευήν Άλεξικεραύνου προς αντικατάστασιν του ήμικατεστραμμένου ήδη υπάρχοντος.

Ο Κ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΨ. ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝ ΝΟΣΩΝ

Κατόπιν αποφάσεως της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και διά του από 14 Σεπτεμβρίου έ. έτους. Πε. Διατάγματος δημοσιευθέντος εις το ύπ' αριθ. 108 φυλ. της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως, διωρίσθη Έπιμελητής της παρά τω Νοσοκομείω Άνδρέου Συγγρού Πανεπιστημιακής Κλινικής Αφροδισίων και δερματικών νόσων ο συμπολίτης Ιατρός κ. Παν. Φωτεινός.

ΝΕΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Οί Συμπόλιται κ. κ Έμμαν. Π. Φατσέας και Θεόδωρος Γ. Σίμος, ύποστάντες την νόμιμον δοκιμασίαν ένώπιον του Άρείου Πάγου έλαβον την άδειαν του δικηγόρου.

Εις άμφοτέρους η Διεύθυνσις του «Κυθηραϊκού Κήρυκος» εύχεται καλήν σταδιοδρομίαν.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΘΗΜΕΡΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΔΗΛΑΒΕΡΗ ΕΝ ΛΟΥΤΡΑΚΙΩ.

Τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ προπαρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου, ἐτελέσθη ἐν Λουτρακίῳ Ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον, ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ διατρίβοντος συμπολίτου κ. Χατοῦ Δηλαβέρη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ του Μεγάλου Ἐδερσίου Εὐσταθίου Δηλαβέρη.

Κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν, ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γυθείου — Οἰτύλου κ. Διονύσιος Δάφνος, ὅστις ἐξεφώνησε τὸν ἑξῆς λόγον:

«Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς ἀπὸ Ὑμᾶς, τὸ εὐλαβὲς μου ἐκκλησίασμα, εἴτε μικρός, εἴτε μέγας, εἴτε ἀνὴρ, εἴτε γυνή, εἴτε μορφωμένος, εἴτε ἀμόρφωτος, εἶναι δυνατόν νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἑξῆς ἀναμφισβήτητον ἀλήθειαν ὅτι μόνον αἱ ἀγαθαὶ πράξεις εἶναι ἐκεῖναι, αἵτινες ἀποθανατίζουν τὸν ἄνθρωπον, αἵτινες μόναι τὸν κάνουν νὰ ἐπαινεῖται καὶ νὰ ἐδλογῇται τὸ ὄνομά του καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, ἂν ἦτο καλὸς πατήρ, καλὴ μήτηρ, καλὸς υἱός, καλὸς ἀδελφός, καλὸς σύγγενός· καὶ ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἂν ἦτο καλὸς πολίτης, καλὸς γείτων, καλὸς φίλος καὶ ἀπὸ τὸ ἔθνος του ἀκόμη, ἂν ἐπράξεν ὑπὲρ αὐτοῦ γενικώτερον τὸ καλόν. Ὅταν μάλιστα αἱ ἀγαθαὶ πράξεις τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀφοροῦν μόνον τὸν ἑαυτὸν του ἀλλ' ἐπεκτείνονται καὶ πρὸς τὸν πλησίον του, πρὸς τὴν κοινωνίαν καθόλου, τότε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καθίσταται τέλειος καὶ εἶναι οὐχὶ μόνον τὸ ζητὸν μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' εἶναι καὶ ὁ ἐκλεκτός μαθητὴς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς κοινωνίας ὁ πρῶτος πολίτης. Δικαίως τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ εἶναι αἰώνιον.

»Γνωρίζετε, ἀγαπητοί μου, ὅτι ἕνας πλούσιος νεανίσκος προσῆλθεν εἰς τὸν Κύριον νὰ μάθῃ τί νὰ κάμῃ διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ὁ Κύριος τοῦ εἶπεν· τὰς ἐντολὰς τὰς γνωρίζεις· νὰ μὴ φονεύσῃς, νὰ μὴ κλέψῃς, νὰ μὴ μοιχεύσῃς, νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσῃς δηλαδὴ τὰς ἐντολὰς τῆς ζωῆς, τὴν τιμὴν καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου, νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, νὰ ἀγαπᾷς τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν σου. Καὶ ὁ νεανίσκος ἀμέσως ἀπεκρίθη· Κύριε, πάντα ταῦτα τὰ ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου. Εἶχε πράγματι τὰς ἀγαθὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἀπέβλεπον τὸν ἑαυτὸν του μόνον, ἐν μόνον σου λείπει, εἰς ἕνα μόνον ὑστερεῖς, τοῦ προσέθεσεν ὁ Κύριος. Ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι τέλειος πώλησε τὰ ὑπάρχοντά σου διὰ νὰ δώσῃς εἰς τοὺς φτωχοὺς καὶ τότε νὰ με ἀκολουθήσῃς. Αἱ ἀγαθαὶ του πράξεις βλέπετε, ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῶν καὶ εἰς

τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῆς παρ' αὐτοῦ βοηθείας. Ἄλλ' ὁ πλούσιος νεανίσκος ἔγινε περίλυπος, μόλις ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους· καὶ διὰ τοῦτο ἤκουσεν ἀμέσως ὅτι οἱ τοιοῦτοι πλούσιοι ποὺ γίνονται περίλυποι, ὅταν πρὲς νὰ συνδράμουν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τὴν κοινωνίαν, δυσκόλως εἰσέρχονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

«Σήμερον ἀγαπητοί, προσεκλήθημεν ἀπὸ τὸν καλὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργάτην εἰς τὰς ἐργασίας του, Χαράλαμπος Κ. Δηλαβέρη, παρεπιδημῶντα ἐν Λουτρακίῳ, προσεκλήθημεν ὅπως τελέσωμεν τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ του Εὐσταθίου Κ. Δηλαβέρη, ἀνδρὸς ὅστις πενέστατος καὶ ἀσημότατος, παιδιόθεν ἐκ Κυθήρων ἦλθεν εἰς Πειραιᾶ καὶ μετὰ τὴν ἀδάμαστον ἐργατικότητά του καὶ τὴν δύναμιν του πρακτικοῦ του πνεύματος, ἐδημιούργησε μόνος τὴν πανελλήνιον καὶ διεθνὴς φήμης βιομηχανίαν τῶν Οἰκοδομησίων ὧλων καὶ τῆς Κεραμοποιίας καὶ μετὰ τὸν τίμιον ἰδρυτὰ τοῦ προσώπου του ἐγένετο ὁ δακτυλὸδεικτούμενος τίμιος βιομήχανος, ὁ πρῶτος καὶ ἐκλεκτός πολίτης τοῦ ἀληθμονήτου μου Πειραιῶς. Ἡ ἀξία ὅμως τοῦ Εὐσταθίου Κ. Δηλαβέρη, τὸ κρισιμώτατον του προσὸν καὶ γνωρίσμα δὲν ἦτο τοῦτο μόνον. Μεγαλυτέρην εἶχε τὴν ἀξίαν καὶ ἡγαπᾶτο ἀπὸ ὅλους καὶ θὰ μνημονεύεται αἰώνως διότι χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τί ποιεῖ

ἡ δεξιὰ του ἐβοήθει καὶ συνέδραμεν τοὺς πάντας. Τὰ Κυθήρα, ἡ ἰδιαιτέρα του πατρίς, ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας εἰς τὴν ἄλλην τὸν ἐγνώρισαν ὡς τὸν Μέγαν Ἐδεργέτην των ἦσαν τὸ ἀντικείμενον τῶν φιλοπολίδων καὶ χριστιανικῶν αὐτοῦ διαθέσεων. Μόνον φιλάνθρωπίας καὶ συνδρομᾶς πρὸς τοὺς πτωχοὺς συμπολίτας του Κυθηρίους; ὄχι, ἀλλὰ καὶ σχολεῖα καὶ ἐκκλησίαι καὶ συγκοινωνίαι καὶ λιμὴν ἐπέσυραν ἐνωρὶς τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πατριωτικῆς του ψυχῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς του καρδίας. Ὁ δὲ Πειραιεύς μας, ἡ δευτέρα του πατρίς, οὐχὶ ὀλιγώτερον εὐηγορήθη ἀπὸ τὰς γενναίας συνδρομὰς του εἰς τὰ διάφορα φιλάνθρωπα τῶν ἰδρυμάτων. Τὰ ἅπαντα ψηφίσματα τῶν εὐεργετηθέντων ἰδρυμάτων, τοῦ Ἀσύλου ὁ Ἅγιος Σπυρίδων, τοῦ Ἀσύλου Γηροκομείου, τοῦ Πειραιῶν Συνδέσμου, τοῦ Ζανείου Ὁρφανοτροφείου καὶ Νοσοκομείου, τῆς Ἀντιφθισικῆς Ἑταιρείας καὶ πολλῶν ἄλλων, διὰ νὰ μὴ σᾶς κουράζω, εἶναι ἀψευδεῖς μαρτυρίαι τοῦ καλοῦ πολίτου, τοῦ πραγματικοῦ χριστιανοῦ Εὐσταθίου Κ. Δηλαβέρη. Εἰς ἀπὸ τοὺς πολλοὺς Πειραιεῖς, ποὺ ἐγνώρισαν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς τὴν μεγάλην χριστιανικὴν του ψυχὴν καὶ φιλάνθρωπον δρᾶσιν, εἶμαι καὶ ἐγώ, ὅστις πρὸ 40 ἐτῶν ἐτῶν ἐγκατασταθεὶς εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἠντύχησα νὰ συνδεθῶ μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ ἀγαπηθῶ ὡς διδάσκαλος τῶν καλῶν του τέχνων. Διὰ τοῦτο θεωρῶ σήμερον θεῖαν τὴν σύμπτωσιν νὰ παρεπιδημῶ καὶ ἐγώ

ἐνταῦθα χάριν λουτροῦν καὶ νὰ μοὶ δοθῇ οὕτω ἡ ἀφορμὴ νὰ διακηρύξω τὰς εὐεργεσίας τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν πρὸς ἐμὲ μεγάλην καλωσύνην καὶ ἀγάπην του. Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ ὅτι μόλις εἶδε νὰ δημοσιευθῇ τὸ Διάταγμα τῆς ἐκλογῆς μου ὡς ἐπισκόπου Γυθείου καὶ Οἰτύλου, ὅπως αὐθορμητῶς προσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου μετὰ ἀρκετὰ σημαντικῶν χορηματικῶν ποσὸν καὶ συγγενημένων, μετὰ δάκρυα καὶ ἀσπασμούς, μοὶ εἶπε· τώρα θὰ ἔχῃς πολλὰ ἔξοδα διὰ τὴν χειροτονίαν σου, νὰ κρατήσῃς αὐτὰ καὶ νὰ τὰ λησμονήσῃς. Καὶ νὰ μὲν δὲν ἐδέχθην ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τοῦτο μετὰ ὅλην τὴν ἐπιμονὴν του, ἐδέχθην ὅμως τὸ ἀξίας εὐλαβὲς δῶρόν του, τὸν ἀρχιερατικὸν μου Μανδύαν, ὅπως ἐδέχθην καὶ τὰ εὐλαβῆ δῶρα καὶ ἄλλων διακεκομμένων Κυθηρίων τοῦ Πειραιῶς καὶ πολλῶν Πειραιῶν συμπολιτῶν. Διὰ τοιοῦτους πλουσίους, ἀλλὰ καλοὺς χριστιανοὺς καὶ φίλους πόλιδας πολίτας κατὰ πάντα καὶ πρὸς πάντας εὐεργετικοὺς καὶ χρησίμους εἰς τὴν κοινωνίαν ψάλλει πάντως ἡ Ἐκκλησία τὸ ψαλμικὸν «Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε, καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεάν καὶ γενεάν». Παρακαλῶ ὅθεν νὰ ἀναφωνήσωμεν· Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀξιωμακαρίστου καὶ ἀειμνήστου Εὐσταθίου Κ. Δηλαβέρη, καλοῦ χριστιανοῦ καὶ καλοῦ πολίτου, Αἰωνία ἡ Μνήμη».

Ἡ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΥΣΤΗΡΙΩΤΙΣΤΗΣ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. — Ἐξαρχετικῶς λαμπρά, διεξήχθη καὶ ἐφέτος ἡ εορτὴ τῆς Μυστηριωτιστῆς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα φιλάνθρωπικῶς δρώντος σωματείου «ἡ Κυθηραϊκὴ Ἀδελφότης» τὸ Σάββατον 24 Σεπτεμβρίου.

Ἡ θεία λειτουργία ἐγένετο ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον προσῆλθον πλείστοι Κυθηριοὶ καὶ λοιποὶ Ἕλληνες τιμώντες τὴν μνήμην τῆς Προστάτιδος τῆς νήσου μας Παναγίας Μυστηριωτιστῆς.

Τὴν παραμονὴν τῆς εορτῆς ἐγένετο ἡ κατὰ παλαιότατον ἔθιμον διανομὴ ἀροτίδων κατ' οἶκον εἰς τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος, ἀφ' ἑσπέρας δὲ ἐπὶ τῇ ὁλοκληρωμένης τῆς εορτῆς χοροστατοῦντος τῆς Α. Σ. τοῦ Ἁγίου Τριπλόεως Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, τὴν δ' ἐπομένην, ἡμέραν τῆς εορτῆς ἐτέλεσεν ὁ ἴδιος τὴν θεῖαν λειτουργίαν εὐλογήσας ἅμα τὴν ἀροτλασίαν, περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τοῦ ναοῦ, ὅστις εἶχε καταλλήλως διακοσμηθεὶ δι' ἀφθόνων μύρτων καὶ ἄλλων ἀνθῶν, ἐν συρορῇ πυκνοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐγένετο ὡς συνήθως ἡ περιφορὰ τῆς Ἁγίας Εἰκόνης ἐν λιτανείᾳ, πέραν τοῦ ναοῦ παρακολουθούντος τοῦ ἐκκλησιασματος ἐν μεγάλῃ κατανύξει.

Εἰς τὴν πανήγυριν παρέστησαν οἱ ἐνταῦθα συμπολίται ἐκ δὲ τῶν ἐπισήμων ὁ

κ. Γ. Καρριμπέλης υποπρόεδρος, Κοινοτικοί Ἐπίτροποι, αντιπρόσωποι διαφόρων Σωματείων καὶ τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος μετὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Κων. Κασσιμάτη, οἵτινες ἐδέχθησαν τὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἐορτῇ. Τοὺς ἄρτους κατεσκεύασεν ὁ συμπολίτης ἄρτοποιός κ. Γλυτσός, ὁ ὁποῖος ὁμολογουμένως εἶχεν ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΝ ΛΑΟΝ

Με ζωηροτάτην καὶ δικαιολογημένην συγκίνησιν ἐκφράζω πρὸς τὸν Κυθηραϊκὸν Λαὸν τὴν πλέον εὐλοκρινῇ καὶ βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν πανηγυρικὴν πλειοψηφίαν μετὰ τὴν ὁποίαν με ἐτίμησε κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 25 Σεπτεμβρίου καὶ διὰ τῆς ὁποίας, ἐν τῷ μέσῳ τόσων χιλιάδων ψήφων καὶ τοῦ τόσου συναγωνισμοῦ τῆς μεγάλης περιφερείας μας, με ἀνέδειξε βουλευτήν.

Ἄλλ' εἶμαι περισσότερο ἀκόμη συγκινημένος, εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος, ὅταν συλλογίζομαι ὅτι τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπεροχὴν ταύτην μοῦ ἔδωκεν ὁ Κυθηραϊκὸς Λαὸς μετὰ τὸς θερμὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Τοῦτο ἀποδεικνύει πόσον εἶναι στενὸς καὶ ἁρμονικὸς ὁ μεταξὺ ἡμῶν ψυχικὸς καὶ πνευματικὸς σύνδεσμος καὶ πόσον στερεὰ τὰ θεμέλια τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμῆσεως καὶ ἐμπιστοσύνης.

Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησιν πού ἐδοξίμασα, ὅχι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς ἐμὲ ἐκδηλώσεις συμπαιθείας καὶ ἀγάπης.

Καὶ τώρα μετὰ πλήρη συναισθήσιν τῶν ὑποχρεώσεων πού ἡ τιμὴ καὶ ἡ διάκρισις αὕτη μοῦ ἐπιβάλλει, θὰ διαθέσω ὅλας τὰς δυνάμεις μου διὰ νὰ ἀνταποκριθῶ πρὸς αὐτάς. Θὰ συνεχίσω τὴν τιμίαν ἱστορίαν καὶ ὡς εὐγενεῖς παραδόσεις τοῦ Κόμ-

ματος, μετὰ σκοπὸν καὶ πρόγραμμα πάντοτε καὶ μόνον τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Τόπου.

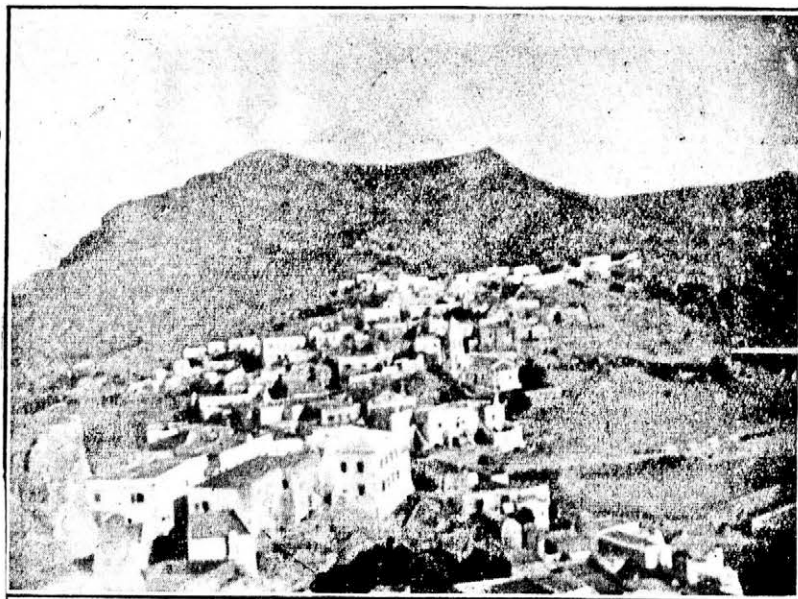
Χωρὶς ἐχθρότητας καὶ διαιρέσεις, χωρὶς προσωπικὰς μνησικαχίας καὶ τοπικὰς ἀντιθέσεις, ἐκπρόσωπος καὶ φίλος ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Κυθηρίων, εἰς τὰς πράξεις μου θὰ ἔχω πάντοτε καὶ μόνον ὁδηγὸν τὸ καλὸν τῆς Νήσου καὶ τῆς Πατρίδος.

ΙΩΑΝ. Α. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Μὴ κεκτημένος τὰς συνήθεις στενὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἀπο-

ΤΣΙΡΙΓΟΤΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

Γενικὴ ἀποψὶς τῆς πόλεως Κυθήρων.

Φωτογρ. «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος»

βλέπων εἰς εὐρύτερους ἠθικοὺς πολιτικοὺς σκοπούς, οὐχὶ δ' ἀποκλειστικῶς εἰς ἀτομικὴν μου ἐπικράτησιν, παρέμεινα μακρὰν τῶν Κυθήρων κατὰ τὰς ἐκλογὰς καταλιπὼν τὴν ἐν Κυθήροις κάλην μου ὁρφανήν, εἰς ἄλλους δὲ παλαίοντας κατ' ἐμοῦ διὰ παντὸς μέσου, ἐλευθέραν τὴν δρᾶσιν καὶ τοιοῦτοτρόπως, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐλλείποντος ἐλαχίστου ἀριθμοῦ ψήφων ἀπώλεσα βεβαίαν καὶ ἐξησφαλισμένην νίκην.

Εὐχαριστῶν θερμῶς τοὺς τιμήσαντάς με διὰ τῆς ψήφου των ἀγαπητοὺς μου φίλους, ἧτις ἐνέχει ἔτι μείζονα δι' ἐμὲ ἀξίαν, καθὼς δοθεῖσα μοι ὑπὸ περιστάσεις δυσμενεστά-

τας καὶ ἐν μέσῳ τῶν πεισματωδῶς ἀντιμαχομένων δυὸ καθεστωτικῶν παρατάξεων, αἵτινες ἀμφοτέραι ἐστράφησαν κατὰ τοῦ Κόμματος εἰς ὃ ἀνήκω καὶ κατ' ἐμοῦ προσωπικῶς, αἰσθάνομαι ἔτι μείζονα τὴν πρὸς τοὺς τιμήσαντάς με φίλους μου ὑποχρέωσίν μου.

Ἐν τέλει δ' ἀπευθυνόμενος πρὸς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀγαπητούς μου Συμπολίτας δηλῶ ὅτι οὐδαμῶς ἐληρεασθεῖς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν προσφάτων ἐκλογῶν, τῶν αἰτίων τοῦ ὁποίου ἔχω πλήρη γνῶσιν, οὐδέποτε θὰ παύσω ἐνεργῶς ἐνδιαφερόμενος διὰ τε τὰ γενικά τοῦ

Κράτους, διὰ τὰ τῆς ἰδιαιτέρας ἡμῶν πατρίδος καὶ διὰ τὰ κατ' ἰδίαν ἐνὸς ἐκάστου τῶν Συμπολιτῶν μου συμφέροντα.

Ἀθήνησι τῇ 25-10-1932.
ΓΕΩΡΓ. Ι. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΕΙΣ ΚΑΡΑΒΑ

Τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ παρελθόντος μηνὸς τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Καραβά ἐκάλεσεν εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν τὰ μέλη αὐτοῦ καὶ λοιπὰ σημαίνοντα πρόσωπα τῆς Κοινότητος καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ κ. Ἀριστ. Διακοπούλου συνεζήτησε περὶ τοῦ ἐφικτοῦ τῆς κατασκευῆς νέων ὁδῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου. Μετὰ μακρὰν συζήτησιν, ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ἡ κατασκευὴ τῶν ὁδῶν Καραβά—Πηγῆς Μαγγάνων, Καραβά—Ἀγ. Νικολάου, ἡ ἐπισκευὴ τῆς ὁδοῦ Ἀγίας Πελαγίας καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἐτέρων κοινοφελῶν ἔργων.

ΑΥΚΤΟΚΤΟΝΙΑ ἢ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ;

Τὴν 24ην Νοεμβρίου, ἀνεσύρθη νεκρὰ ἐκ τοῦ φρέατος τῆς Χήρας Παν. Σουρῆ ἢ Λαγοῦ, ἐν Ἀγίᾳ Ἀναστασίᾳ, ἡ μικροτέρα ἀθιγάτηρ Σταύρου Ζαντιώτη ἢ Ἀντζόλου. Ἀνακρίσεων ἐπελήφθη ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Ποταμοῦ. Δὲν εἶναι εἰσέτι ἐξηκριβωμένοι ἐάν πρόκειται περὶ δυστυχήματος ἢ αὐτοκτονίας, καίτοι τὸ δεύτερον φαίνεται μάλλον ἐνδεχόμενον καθόσον ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ φρέατος εὐρέθησαν τὰ ὑποδήματα, αἱ περικνημίδες, ἓν μανδύλιον καὶ μία κτένα τῆς νέας

ΤΙ ΚΑΝΕΙ Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Η ΟΔΟΣ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Εἰς τὰς ἀμέσως ἐπομένους σελίδας δημοσιεύεται λεπτομερὴς ἀπολογισμὸς ἀναλυτικῶς κατ' ἔτος καὶ ἀνακεφαλαιωτικῶς τῆς Ἐπιτροπῆς Ἑράνων διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Διακοφτίου. Τοῦτον θέλει ὑποβάλῃ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ἐπιτροπὴν ταῦ τῶν μέλη, ἐπιλεχτοὶ συμπολίται μας, ἀπεὺ ἐξεπλήρωσαν τὴν ἀνατεθείσαν αὐτοῖς ἐντολήν, λογοδοτοῦν ἤδη πρὸς τὸ Δημόσιον, καὶ τοὺς Κυθηρίους ἑρανοδότας καὶ δωρητάς διὰ τὸ μέγα ἔργον τῶν, τὸ ὁποῖον παρὰ τὰς ἀντιξώσους οἰκονομικὰς συνθήκας κατώρθωσαν ἐπιτελέσασιν. Ἡ λεπτομερὴς παράθεσις τῶν κονδυλίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ὅ ἀποτελεῖ ἀνχιμισθητικῶς τὴν πλέον ἀποστομωτικὴν ἀπάντησιν διὰ τοὺς θορυβούντας χάριν ἐντυπώσεως καὶ μόνον, διὰ τοὺς ἐμφανιζομένους ὡς ἡρακλεῖς τοῦ

Κυθηραϊκοῦ χρηματὸς καὶ τοὺς τιτλοφοροῦντας ἐαυτοὺς προστατάς τῶν κυθηραϊκῶν συμφερόντων, καὶ θὰ καταστήσῃ ἀνευ ἁξίας τὰς ἀπειλὰς περὶ μνηύσεων, διὰ τῶν ὁποίων διεσώρετο ἡ ὑπόληψις τοῦ Κυθηραϊκοῦ Στοιχείου.

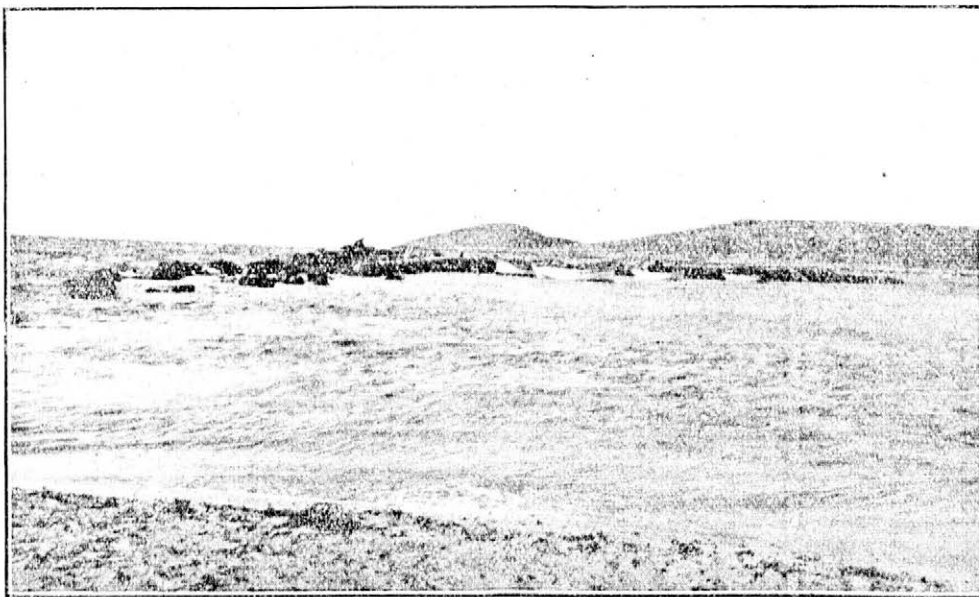
Ἡμεῖς πεποιθότες ἐπὶ τὴν εὐλοκίαν, τιμιότητα καὶ πατριωτικὸν τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπιλεχτῶν συμπολιτῶν μας ἀπεφυγμένον ἀνχιμισμὸν μέχρι σήμερον εἰς τὴν ἀσκοπον συζητήσιν. Ἡδὴ δὲ ὅτε τὸ ἔργον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπετελέσθη καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπεβάλλει τὴν λογοδοσίαν τῆς, αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην, ὡς ἀμερόληπτοι κριταί, νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς τὰ μέλη τῆς λογοδοτουμένης Ἐπιτροπῆς τὰ εὐχρηστικά καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμπολιτῶν μας διὰ τὰς μέχρι σήμερον προσπάθειάς των.

Οἱ ἐβελουτοφλοῦντες καὶ ἀπὸ μίσους ἐμπνεόμενοι εἰμεθα βέβαιοι ὅτι παρὰ ταῦτα θὰ μείνωσιν ἀνικανοί, καὶ θὰ παύσονται τὸ γεγονός ὅτι τὸ κατάλοιπον τῶν λογαριασμῶν φέρει τοὺς ἐργασθέντας ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ συμπολίτας, μεγάλους πιστώτας τοῦ ἔργου, εἰμεθα δὲ ἐπίσης βέβαιοι ὅτι θὰ προσπαθῶσιν ἐπιτελέσθαι ἔργον νὰ χαρακτηρίσῃ ἀνευ ἁξίας, διότι μόνον διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου εἰς τὴν ἀντιπατριωτικὴν ἐνέργειαν των δὲν θεωροῦμεν ὅθεν ἀσκοπον νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν ἀντιληψὶν μας διατὶ δεχομεθα ὡς μέγα ἔργον τὴν προσπάθειαν τῆς Ἐπιτροπῆς, παρὰ τὸν τῶν πρὸς τοῦτο τὰς ἀγαθὰς συρρεπείας, ἐξ αὐτοῦ μὲ τὸν σκοπὸν ἵνα δια-

φωτίσωμεν τοὺς συμπολίτας μας. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἑράνων Διακοφτίου, ἀρχίσασα πρὸ πενταετίας περίπου τὴν πατριωτικὴν τῆς προσπάθειαν ὑπῆρξεν ἴσως ἡ πρώτη συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ τῆς ὁπεὶς ἀποστολὴ ὑπῆρξεν ἡ κατασκευὴ μεγάλου ἔργου κοινωφελούς ἐν Κυθήροις. Ἀπευθυνθεῖσα πρὸς τοὺς συμπολίτας μας τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ καὶ ζητήσασα τὸν ὀβολὸν των, ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωσθῶν τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐμπνέονται οἱ Κυθηριοὶ ἀκόμη καὶ ὅταν οὗτοι εὐρίσκονται μακρὰν τῆς πατρίδος. Ἀποτελέσμα τούτου, ὑπῆρξεν τὸ γεγονός τῆς προθύμου εἰσφορᾶς ἀπάντων τῶν Κυθηρίων καὶ ἡ συγκέντρωσις τοῦ σεβαστοῦ ποσοῦ τοῦ ἀναγραφομένου λεπτομερέστερον εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας, διὰ τοῦ ἐπεὶς ἡ Ἐπιτροπὴ κατώρθωσε νὰ προβῇ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ της καὶ

διακόσαι πεντήκοντα ἑξ χιλιάδες ἑξακόσαι μία δραχμαὶ καὶ 75 λεπτὰ ἔμετρήθησαν εἰς συμπολίτας διὰ τὴν ἔργασίαν των κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ καὶ ἰσάριθμοι δραχμαὶ παρέμειναν εἰς τὴν νῆσον μας. Ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον τριετίαν πλείστα ἐργατικά χεῖρες συμπολιτῶν εἶχον καθημερινὴν ἔργασίαν, ἡ ὁποία ἔδιδεν εἰς τοὺς ἐργαζομένους πόρον ζωῆς καὶ τὴν εὐχαρίστησιν ὅτι συντελοῦν εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς νήσου μας. Ο ἡγετὴς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συμπολιτῶν μας ἔδωσαν τὸ ἀρκετὰ εὐχάριστον ἀποτέλεσμα, ὥστε εἰς διαστήματι τριῶν ἐτῶν νὰ κατασκευασθῇ καὶ παραδοθῇ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν κατοίκων τῆς νήσου μας ὁδὸς 15 χιλιομέτρων, ἐν ὅλοκληρος ἡ ὁδὸς εἶναι μόλις 16 χιλιομέτρα. Τὸ ὑπολοιπὸν τμήμα, ὁπτακοσίων περίπου μέτρων ἠθέληεν ἀσφαλῶς

κατασκευασθῇ καὶ τοῦτο αὐτῶς ὁμας, ἡ νῦν κυβερνήσις ἀπελευθερώσας τὸ πρόγραμμά της, τῶν οἰκονομῶν, ὅπως ἀπροσποτῶς, ἀνεκάλεσε τὴν πρό τινας γενομένην πίστωσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ 50 000 δραχμῶν καὶ οὕτω διὰ τὸ τρέχον ἔτος οὐδεμία ἀπομένει ἐλπίς περὶ ἀποπεράτωσιν τῆς ὁδοῦ. Θελομεν ὁμῶς παρ' ὅλα ταῦτα νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸ ἔργον δὲν θὰ σταματήσῃ ἀλλὰ ἡ Ἐπιτροπὴ συνεχίσει πρὸς τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑποχρέωσιν, θέλει διὰ νέων ἐνεργειῶν της ἐξευρεῖ τὸ ἀναγκαῖον ποσόν, ὅπερ δὲν εἶναι

Ὁ Λιμὴν Διακοφτίου.

τοὶ δὲ δὲν ἔχει εἰσέτι ἀποπερατωθῇ ἡ ὁδὸς διὰ νὰ παρουσιάσῃ τὴν σπουδαίαν συμβολὴν της εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς νήσου μας, ἐν τούτοις τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα γίνονται ἀπὸ τοῦδε γνωστὰ καὶ ἀδιαφιλονέικητα, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ἐκ τοῦ κατασκευασθέντος τμήματος αὐτῆς πλείστα ὄσαι περιφέρειαι κατώρθωσαν νὰ συνδεθῶσιν δι' ἀμαξίτης ὁδοῦ καὶ ἡ Ἁγία Νέκη ἔπαυσε πλέον νὰ εἶναι ἀπροσέλαστος. Ἡ ὁδὸς Διακοφτίου ἔδωκεν ἀφορμὴν ἐνώσεως τοῦ Αὐλαίμινος καὶ τῆς Παλιόχωρας καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἤρχισαν νὰ συλλέγουσιν ἑράνους διὰ τὴν κατασκευὴν ἀμαξιτῶν ὁδῶν. Πλὴν τούτων ὅμως ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ Διακοφτίου εἶχε διὰ τὴν νῆσον μας καὶ ἕτερον ἀγαθόν, ἀρκετὰ μέγα καθόσον ἔδωκεν ἔργασίαν εἰς πλῆθος συμπολιτῶν μας παραμένοντων ἀνευ ἔργασίας. Ἐὰν ἐβλήσῃ τις νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἁξίαν καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου δὲν ἔχει εἰ νὰ παρατηρήσῃ τὰ κονδύλια τὰ δαπανηθέντα διὰ τὰς ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν. Ἐν ἑκατομμύριον

σπουδαίων, διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου, καὶ τὴν παράδοσιν ὁλοκληρῶς τῆς ὁδοῦ τὸ περιστατικὸν τοῦτε τῆς ἀνακλήσεως τῆς πιστώσεως εἶναι φανταζομεθα σοβαρὸν ἐπιχείρημα διὰ νὰ πείσῃ τις περὶ τῶν δυσχερειῶν τὰς ὁπεὶς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντιμετώπισεν κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου καὶ δικαιοδογὴ αὐτὴν διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἀπολογισμοῦ της. Ἰὰν ληφθῇ ὁ ὑπ' ὄψιν ἐπίσης καὶ ἡ πελεμικὴ μερικῶν, εἰρήσων ἐν παρέδωκῃ καταβαλόντων εὐδ' ὀβόλον διὰ τὸ ἔργον, διὰ τῆς ὁπεὶς ἐμύκρναν τὸν ζῆλον τῶν συμπολιτῶν μας ἡ τελεσφορῆσις τῶν προσπαθειῶν αὐτῆς ἀποτελεῖ ἄθλον καὶ τιμὴν τῶν μελῶν της δὲν παραλείπομεν διὰ τοῦτο νὰ συγχρώμεν καὶ πάλιν τὴν Ἐπιτροπὴν Διακοφτίου, διὰ τὰς φροντίδας της καὶ τοὺς ἑρανοδότας καὶ δωρητάς συμπολίτας τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ ἔδωκεν ἄ μέγα εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς σπουδαιότατης ἀρτηρίας τῆς νήσου μας ἡ ὁποία ἀποτελεῖ θρίαμβον τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

«ΚΥΘΗΡΑΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ»

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΑΝΩΝ ΟΔΟΥ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΕΣΟΔΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1927

ΕΞΟΔΑ

Εισπράξεις εν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ὡς αἱ εἰς ἄλλην σελίδα δημοσιευόμεναι καταστάσεις	50.687.50	Ἐξοδα χαράξεως ὁδοῦ. Διάφορα ἔξοδα, ἡμερομίσθια ἐργατῶν, ἀγώγια, ἔξοδα μηχανικῶν κλπ. διὸ χάραξιν τμηματός 8 περίπου χιλιομέτρων	14.277.—
Εισπράξεις ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ £ 2030-5-0		Ἔργα-λεῖα. Διάφορα ἐργαλεῖα	19.237.80
Μείον ἔξοδα κινήσεως ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ καὶ ἐπιστροφῆς εἰς Ἑλλάδα £ 184-5-0		Ἀξία κοφίνων	2.290.—
Ὑπόλοιπον £ 1846—	684.043.55	Ἐπισκευαὶ ἐργαλείων	3.010.75
Μείον ναῦλος καὶ ἔξοδα μεταβάσεως κ. Τσιτσιλίας εἰς Αὐστραλίαν £ 107-15-0	47.831.50	Φωτωτικά, μεταφορικά κλπ.	1.579.—
Ὑπόλοιπον καθαρὸν εἰσπράξεων Αὐστραλίας καὶ Αἰγύπτου Δραχ. . .	636.212.05	Ὑλικά. Πυρίτις, δυναμίτις, ἀμμωνίτις, φυτίλι, καψύλια κλπ.	5.467.70
Σύνολον ἐράνων *	686.899.55	Τσιμέντο καὶ μεταφορὰ	830.—
Προστίθεται τόκοι *	14.607.05	Ἀσβέστη	3.875.—
Ὅμοιος ἐξ ἐξαργυρώσεως τσέκ σταλέντος ἐξ Αὐστραλίας, προϊόντος εἰσπράξεων χοροεπεριδὸς δοθείσης ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ	20.038.50	Ἀμμος	2.110.—
		Τοῦβλα	1.251.—
		Τρεῖς σιδηροτροχίαι καὶ μεταφορὰ	470.—
		Πηλός	260.—
		Μεταφορικά	300.—
		Ἐργολαβία οἰκοδομήσεως κατεδαφισθέντος οἰκήματος εἰς Ἀρωνιάδικα	4.551.—
		Γενικά ἔξοδα. Γραφικὴ ὕλη	1.147.20
		Τηλεγραφήματα διάφορα	885.60
		Ἐξοδα ἀγιασμοῦ ἐνάρξεως ἔργου	254.50
		Ἐξοδα ἀποστολῆς ἐμβασμάτων εἰς ἀντιπρόσωπον ἐπιτροπῆς	1.027.50
		Ἐξοδα διάφορα ἐγκρίσεως ἀποστολῆς μηχανικῶν ἀπαλλοτριώσεως	3.000.—
		Ἐξοδα εἰσπράξεως τσέκ	22.—
		Ἔργα-τικά, ὡς αἱ καταστάσεις	256.095.25
		Σύνολον ἐξόδων Δραχ.	321.941.30
		Ὑπόλοιπον ἐν τῇ Ταμείῳ *	399.603.80
	721.545.10		721.545.10

ΕΣΟΔΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1928

ΕΞΟΔΑ

Ὑπόλοιπον ἐν τῇ Ταμείῳ	399.603.80	Ἔργα-λεῖα. Δύο σκηναὶ πλήρεις διὰ τὴν κατασκήνωσιν τῶν ἐργατῶν	3.300.—
Ἐκ δωρεῶν διαφόρων συμπολιτῶν	7.032.50	Διάφορα ἐργαλεῖα	2.715.—
Δωρεὰ Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Νέας Ὑόρκης \$ 500 Δραχ.	38.250.—	Μεταφορικά, ναῦλος	343.60
		Ἐπισκευὴ ἐργαλείων	4.324.50
		Ὑλικά. Πυρίτις, ἀμμωνίτις, δυναμίτις, φυτίλι, καψύλια κλπ.	13.518.—
		Μεταφορικά	580.—
		Διάφορα	122.—
		Ἀσβέστη	1.002.—
		Γενικά ἔξοδα. Διάφορα ἔντυπα	400.—
		Ἐξοδα διάφορα	350.—
		Ἔργα-τικά, ὡς αἱ καταστάσεις	275.303.75
		Σύνολον ἐξόδων Δραχ.	301.958.85
		Ὑπόλοιπον ἐν τῇ Ταμείῳ *	142.957.45
	444.886.30		444.886.30

ΕΣΟΔΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1929

ΕΞΟΔΑ

Ὑπόλοιπον ἐν τῇ Ταμείῳ	142.927.45	Ἐξοδα χαράξεως ὁδοῦ. Διάφορα ἔξοδα, ἡμερομίσθια ἐργατῶν, ἀγώγια, ἔξοδα μηχανικῶν κλπ.	4.300.—
Ἐκ δωρεῶν συμπολιτῶν μας	4.000.—	Ἔργα-λεῖα. Ἐπισκευαὶ ἐργαλείων	2.522.—
Ἐξ ἐξαργυρώσεως τσέκ προϊόντος χοροεπεριδὸς δοθείσης ἐν Σόδνεῦ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ £ 124 Δραχ.	46.434.—	Ὑλικά. Πυρίτις, δυναμίτις, φυτίλι, καψύλια κλπ.	19.188.—
Ὅμοιος ἐξ ἐξαργυρώσεως τσέκ, προϊόντος χοροεπεριδὸς δοθείσης ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ ἐν Αὐστραλίᾳ £ 31-15-11 Δραχ.	11.907.50	Ἀσβέστη	844.—
Ἐκ τόκων *	4.879.90	Γενικά ἔξοδα. Χαρτόσημα κλπ.	305.—
	67.221.40	Ἔργα-τικά, ὡς αἱ καταστάσεις	178.879.75
		Σύνολον ἐξόδων Δραχ.	206.038.75
		Ὑπόλοιπον ἐν τῇ Ταμείῳ *	4.110.10
	210.148.85		210.148.85

ΕΣΟΔΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1930

ΕΞΟΔΑ

Υπόλοιπον εν τῷ Ταμείῳ		4.110.10
Εκ δωρεῶν διαφόρων συμπολιτῶν	8.379.50	
Απὸ κ. Τσιτσιλιαν, ὑπόλοιπον δωρεῶν ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ διαφόρων συμπολιτῶν κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ ἐν Ἀμερικῇ, ἤτοι :		
Ὀλικὸν ποσὸν δωρεῶν	\$ 8.267	
Μείον ἔξοδα μεταβάσεως, ἐπιστροφῆς καὶ κινήσεώς του ἐν Ἀμερικῇ	\$ 1.125	
Υπόλοιπον	\$ 7.142	551.319.80
Εκ τόκων	Δραχ. 10.026.85	569.726.15
Πρὸς ἐξίσωσιν :		
Ὅσα ὀφείλονται εἰς Γεώργ. Κασσιμάτην	60.000.—	
Ὅσα ὀφείλονται εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ	26.801.25	86.801.25
		<u>660.637.50</u>

Ἐξοδα χαράξεως. Διάφορα ἔξοδα, ἡμερομίσθια ἐργατῶν, ἀγώγια, ἔξοδα μηχανικῶν κλπ. διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χαράξεως	10.807.70	11.391.—
Ἐργαλεία. Διάφορα ἐργαλεία	2.316.10	
Ἐπισκευαὶ ἐργαλείων	831.—	13.954.80
Μεταφορικά, φορτωτικά		
Υλικά. Πυρίτις, δυναμίτις, φυτίλη, καπνύλια κλπ.	58.444.75	
Τσιμέντο	1.000.—	
Ἀσβέστη	717.40	
Μεταφορὰ, ναῦλος κλπ.	4.394.45	
Διάφορα ὑλικά	1.117.50	65.674.10
Γενικά ἔξοδα. Φάρμακα	166.—	
Ἀποστολὴ ἐμβασμάτων εἰς ἀντιπρόσωπον	858.20	
Ἐξοδα διάφορα κινήσεως	350.—	
Γραφικὴ ὕλη, ἀλληλογραφία	2.550.—	
Ἐξοδα ἐορτασμοῦ ἐγκαινίων	5.059.—	
Διάφορα δημοσιογραφικὰ ἔξοδα ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς	13.390.—	23.294.60
Τηλεγραφήματα	921.40	
Ἐργατικά, ὡς αἱ καταστάσεις		546.323.—
Σύνολον ἔξοδων Δραχ.		<u>660.637.50</u>

ΕΣΟΔΑ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1932

ΕΞΟΔΑ

1931 Ἀπριλίου 10		
Εκ δωρεῶς Παν. Ξενάκη	2.000.—	
1932		
Ἐξ ἐξαργυρώσεως τσέκ, σταλέντος διὰ τῆς κ. Μαυρομάτη, προϊόν εἰσπράξεων χοροεσπερίδος δοθείσης ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ ἐν Αὐστραλίᾳ £ 62-3-4 Δραχ.	34.313.—	36.313.—
Τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν δραχ. 36.313 καταβλήθη εἰς τὸν κ. Γ. Κασσιμάτην		
Πρὸς ἐξίσωσιν :		
Ὅσα ὀφείλονται εἰς Γεώργ. Κασσιμάτην	23.687.—	
Ὅσα ὀφείλονται εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς	26.801.25	50.488.25
		<u>86.801.25</u>

Ὅσα εἶχον καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Κασσιμάτη, ὡς ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ 1930	60.000.—	
Ὅμοιως ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς	26.801.25	86.801.25
		<u>86.801.25</u>

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ ΕΣΟΔΩΝ

Α') 1. Ἐκ τοῦ διενεργηθέντος ἐράνου ἐν Πειραιεὶ καὶ Ἀθήναις κατὰ τὸ 1927	50.687.50		
2. Ἐκ τοῦ ἐράνου ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ £ 2.030-50			
Μείον ἔξοδα ἐπιστροφῆς εἰς Ἑλλάδα καὶ κινήσεως ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ τοῦ κ. Τσιτσιλιαν £ 184-5-0	684.043.55		
Υπόλοιπον » 1846 = Δραχ.			
Μείον ναῦλος καὶ ἔξοδα μεταβάσεως κ. Τσιτσιλιαν εἰς Αὐστραλίαν £ 107-15-0 Δραχ.	47.831.50		
Υπόλοιπον καθαρὸν ἐξ ἐράνου Αὐστραλίας	636.212.05		
Σύνολον εἰσπραχθέντων ἐξ ἐράνων	686.899.55		
Β') Εἰσπράξεις ἐκ δωρεῶν :			
1. Ἀπὸ κ. Τσιτσιλιαν, ὑπόλοιπον ἐκ δωρεῶν τῶν ἐν Ἀμερικῇ συμπολιτῶν ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ Διακοφτίου ἤτοι :			
Ὀλικὸν ποσὸν δωρεῶν \$ 8.267			
Μείον ἔξοδα μεταβάσεως, ἐπιστροφῆς καὶ κινήσεώς του ἐν Ἀμερικῇ \$ 1.125			
Υπόλοιπον \$ 7.142	551.319.80		
Εἰς μεταφορὰν Δραχ.	1.238.219.35		
2. Ἐξ ἐξαργυρώσεως διαφόρων τσέκ, σταλέντων ἐξ Αὐστραλίας καὶ Ἀμερικῆς :			
α') Ἐξ Αὐστραλίας, προϊόν εἰσπράξεως χοροεσπερίδος δοθείσης ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ	20.038.50		
β') Δωρεὰ Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Νέας Ὑόρκης \$ 500	38.250.—		
γ') Ἐκ Σύδνεϋ, προϊόν εἰσπράξεως χοροεσπερίδος, δοθείσης ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ £ 124	46.434.—		
δ') Ἐξ Αὐστραλίας, προϊόν εἰσπράξεως χοροεσπερίδος £ 31-15-11	11.907.50		
ε') Ἐξ Αὐστραλίας, προϊόν εἰσπράξεως χοροεσπερίδος (διὰ τῆς κ. Μαυρομάτη) £ 62-3-4	34.313.—	150.943.—	
3. Δωρεαὶ διαφόρων :			
α') Τῷ 1928	7.032.50		
β') Τῷ 1929	4.000.—		
γ') Τῷ 1930	8.379.50		
δ') Τῷ 1931	2.000.—	21.412.—	
Γ') Ἐκ τόκων		29.513.80	
Σύνολον ἐσόδων Δραχ.		<u>1.440.088.15</u>	

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΗΣΘΕΝΤΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΔΙΑΚΟΦΤΙΟΥ

	Έτος 1927	Έτος 1928	Έτος 1929	Έτος 1930	Σύνολον των μερικῶν κονδυλίων	Σύνολον των γενικῶν κονδυλίων
Α') Έξοδα χαράξεως.						
Διάφορα έξοδα ήμερομίσθια εργατῶν, άγώγια, έξοδα μηχανικῶν κλπ.	14.277.—		4.300.—	11.391.—	29.968.—	29.968.—
Β') Έργαλεία.						
1. Άξία διαφόρων εργαλείων.....	19.327.80	2.715.—		10.807.70	22.760.50	
2. Άξία κοφίνων.....	2.290.—				2.290.—	
3. Έπισκευαί εργαλείων.....	3.010.75	4.324.50	2.522.—	2.316.10	12.173.35	
4. Φορτωτικά, μεταφορικά.....	1.579.—	343.60		831.—	2.753.60	
5. Δύο σκηναί πλήρεις διά την κατασκήνωσιν τῶν εργατῶν.....		3.300.—			3.300.—	53.277.45
Γ') Υλικά.						
1. Πυρίτις, δυναμίτις, φυτίλι, καρβύλια κλπ.....	5.467.70	13.518.—	19.188.—	58.444.75	96.618.45	
2. Τσιμέντο.....	830.—			1.000.—	1.830.—	
3. Άσβέστη.....	3.875.—	1.002.—	844.—	717.40	6.438.—	
4. Άμμος.....	2.110.—				2.110.—	
5. Τοῦβλα.....	1.251.—				1.251.—	
6. Σιδηροτροχιαί καί πηλός.....	730.—				730.—	
7. Μεταφορικά, φορτωτικά.....	300.—	580.—		4.394.45	5.274.45	
8. Διάφορα υλικά.....		122.—		1.117.50	1.239.50	
9. Έργολαβία κατασκευῆς κατεδαφισθέντος οικόηματος εἰς Άρωνιάδιστα.....	4.551.—				4.551.—	120.042.80
Δ') Γενικά έξοδα.						
1. Γραφική ἔλξη, ἀλληλογραφία.....	1.147.20	400.—		2.550.—	4.097.20	
2. Τηλεγραφήματα διάφορα.....	885.60			921.40	1.807.—	
3. Έξοδα άγιασμοῦ έναρξεως ἔργου καί εορτασμοῦ ἐγκαινίων οδοῦ.....	251.50			5.059.—	5.313.50	
4. Έξοδα ἀποστολῆς ἐμβασμάτων εἰς ἀντιπρόσωπον Έπιτροπῆς.....	1.927.50			858.20	1.885.70	
5. Έξοδα ἐγκρίσεως ἀποστολῆς, μηχανικῶν, ἀπαλλοτριώσεως κλπ.....	3.900.—				3.000.—	
6. Διάφορα δημοσιογραφικά έξοδα ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Έπιτροπῆς.....				13.390.—	13.390.—	
7. Διάφορα έξοδα φάρμακα, χαρτόσημα κλπ.....	22.—	350.—	35.—	516.—	1.193.—	30.686.40
Ε') Έργατικά.						
Ός αἱ καταστάσεις.....	256.095.25	275.303.75	178.879.75	546.323.—	1.256.601.75	1.256.601.75
Σύνολον ἐξόδων.....	321.941.30	301.958.85	206.038.75	660.637.50		1.490.576.40

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΡΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΩΡΕΩΝ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΚΑΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

15[4]1926	Άνώνυμος	2.000.—	24[5]1926	Λημ. Χανιώτης	150.—	2[6]1929	Χαρ. Λαχανάς	200.—
*	Έμμαν. Σκλάβος	5.000.—	*	Παναγ. Πρινέας	25.—	9[6]1926	Γεώργ. Στρατηγός	375.—
10[5]1926	Γρηγορ. Γαλακτάτος	1.000.—	*	Κωνστ. Καρύδης	375.—	*	Φωτ. Προβελέγγιος	500.—
*	Χαράλαμπος Γερακίτης	500.—	*	Παναγ. Σουρῆς	100.—	*	Άδελφοί Κομνηνοῦ	250.—
*	Θ. Μεγαλοοικονόμου	75.—	*	Νικόλ. Άρχοντούλης	30.—	*	Ίωάν. Μαλάνος	1.000.—
*	Π. Σάμιος	375.—	*	Σωτηρ. Σοφίος	100.—	*	Π. Γαλακτάτος	200.—
*	Άθ. Προτοφάλης	75.—	*	Γεωργ. Μαλάνος	50.—	*	Θεοδ. Καρύδης	500.—
*	Στέφανος Μόττης	1.000.—	*	Παναγ. Καψάνης	375.—	*	Πέτρ. Καρύδης	100.—
*	Ίωάννης Προτοφάλης	50.—	*	Νικόλ. Σάμιος	100.—	*	Έμμ. Μαρσέλος	750.—
13[5]1926	Ίωάννης Κορωναίος	100.—	*	Άδελφοί Καστρισίου	100.—	10[7]1926	Άθ. Μαγαράκης 3 £	1.320.—
*	Κυρ. Φριλιγκος	375.—	*	Σ. Πασπαλῆς	200.—	25[7]1926	Κωνστ. Μυλωνόπουλος	1.000.—
*	Κοσμ. Κοντολέων	100.—	27[5]1926	Βρετ. Χανιώτης	25.—	31[1]1926	Μιχ. Μεγαλοοικονόμος	2.500.—
*	Βασίλ. Παστός	3.000.—	*	Δ. Κομπῆς	100.—	29[3]1927	Κυθρ. Άδελφ. Πειραιῶς	3.000.—
*	Σπυρ. Ψαλλιδάς	75.—	*	Άνδρ. Άρχοντούλης	400.—	*	Παναγ. Ξενάκης	2.000.—
*	Μηνᾶς Πατρίκιος	750.—	*	Χρον. Καψάνης	200.—	*	Άνώνυμος	500.—
*	Παναγ. Πατρίκιος	400.—	*	Παναγ. Μπαβέας	50.—	Δωρεάι 1928		
*	Άθ. & Μην. Τζωρτζόπουλος	1.000.—	*	Παν. Σουρῆς	200.—	*	Θ. Άναστασόπουλος £ 5 Δρχ.	1.870.—
*	Γεώργ. Παστός	200.—	31[5]1926	Γεώργ. Άνδρόνικος	375.—	*	Ίω. Καλλιέργος	50.—
*	Ίωαν. Κορωναίος	150.—	*	Στ. Παστός	500.—	*	Μηνᾶς Γερακίτης	1.000.—
*	Κοσμᾶς Καψάνης	375.—	*	Βρετ. Μανωλέσσος	200.—	*	Λημ. Χανιώτης εἰς μνήμην	300.—
*	Άθαν. Κομνηνός	375.—	2[6]1926	Έμμ. Στρατηγός	500.—	*	Κοσμ. Μανῆα	1.912.50
18[5]1926	Γεωρ. Παστός	2.000.—	*	Κ. καί Έμ. Βενάρδος	50.—	*	Ήρ. Τσιτσιλίας 25 \$ Δρχ.	1.870.—
*	Λημητρ. Κατράκης	500.—	*	Παῦλος Στρατηγός	100.—	*	Θ. Κασμάτης	1.000.—
*	Ίωαν. Σοφίος	25.—	*	Μιχ. Μαγγιώρος	50.—	*	Ίω. Καραπάτης, δι' ἀξίαν	450.—
*	Θεοδ. Γεωργόπουλος	12.50	*	Λημ. Ζαντιώτης	400.—	Δωρεάι 1929		
*	Άδελ. Άθ. Μεγαλοοικονόμου	500.—	*	Γεώρ. Κασμάτης	100.—	*	Κυθρ. Σύνδεσμ. Άθηνῶν	3.000.—
*	Γεωργ. Φλάσκας	50.—	*	Κοσμ. Άσπιώτης	500.—	*	Νικ. Φατσῆας, Ματζουράνης	1.000.—
12[5]1926	Άδελφοί Κ. Σκλάβου	375.—	*	Σ. Τζάνες	100.—	Δωρεάι 1930		
*	Θεοδ. Τζέντζος	200.—	*	Άδελφοί Μανρομάτη	200.—	*	Δ. Καλοπαίδης \$ 25 Δρχ.	1.912.50
*	Παναγ. Καστρισίος	5.000.—	*	Βασ. Μπαβέας	100.—	*	Γ. Σκλάβος £ 5	1.870.—
*	Γεωργ. Σίμος	1.000.—	*	Σ. Σακελλαριάδης	500.—	*	Άφοί Δ. Δογοθέτη	2.352.—
*	Φώτης Άρώνης	200.—	*	Λημ. Μπαβέας	50.—	*	Παναγ. Γαλάνης £ 5 Δρχ.	1.870.—
*	Άνώνυμος	100.—	*	Εὔαγ. Πετρόχειλος	100.—	*	Σταματία Καβοπούλου £ 1	374.—
*	Άναστ. Γιαννούλης	25.—	*	Νικόλ. Κομνηνός	50.—	Σύνολον Δωρεῶν.		
*	Άδελφοί Χλέντζου	50.—	*	Βασίλ. Στάθης	25.—			70.099.50
			*	Χαράλ. Κουλεντιανός	2.000.—			

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕΠΑΝΩ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

ΤΟΥ ΙΕΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ Κ. ΔΩΡΟΘΕΟΥ

Διατρέχουμεν εποχὴν πολλῆς καὶ βαρεῖας ἀνάγκης οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, οἰκογενειακῆς. Ἀπὸ κάπου ὅμως πρέπει νὰ μάθωμεν τίνι τρόπῳ θὰ ὑπερνικήσωμεν αὐτήν. Αὐτὸ μᾶς τὸ διδάσκει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἐκ παραδείγματος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Ὅπως δηλονότι ὁ ἐκλεκτὸς αὐτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ εἶχεν ἀναθέσει ἑλὴν τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ εἰς ἐποχὰς λυπηρὰς καὶ στενοχώρους εἰς τὸν Θεόν, οὕτω πῶς καὶ ἡμεῖς κατὰ τὰς ὁμοίας στιγμὰς καὶ ἐποχὰς τῆς ζωῆς μας πρέπει πρὸς Αὐτὸν νὰ βλέπωμεν καὶ ἐξ Αὐτοῦ νὰ ἀναμείνωμεν ἐνίσχυσιν καὶ βοήθειαν εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἀναγινώσκοντες τὴν ἱστορίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ θὰ εὐρωμεν ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐβοήθησε πάντοτε. Δὲν θὰ εἶναι ἄσκοπον νὰ τὴν ἀναγρόμεν δι' ὀλίγων καὶ δι' ὅσους τὴν γνωρίζουν.

Ποία ἦτο ἡ θέσις τοῦ λαοῦ τούτου ἐν Αἰγύπτῳ; Οὐδεὶς ἀπολύτως οὐκ ἦν λαὸς, ὅστις νὰ ἦτο εἰς χειροτέραν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν ἀπὸ τὸν Ἰσραηλιτικόν. Ὁ Φαραὼ εἶχε διατάξει τὰ ἐξῆς: «Ἐπιθυμοῦμεν νὰ πιέσωμεν τὸν λαὸν ὥστε νὰ μὴ πληθυνθῇ». Ἐθεσεν ὁμοίως ἐπιστάτας εἰς τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν διὰ νὰ τοὺς στενοχωροῦν καὶ τοὺς πιέζουν με βαρεῖας ἐργασίας. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐμίσησαν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς ἐνέπαιζον, ἐπικραῖνον δὲ τὴν ζωὴν των με ἀφόρητον τυραννίαν. Ὡς φαντασθόμεν τὴν ζωὴν των. Πολιτικῶς ἄνευ δικαιωμάτων, κοινωνικῶς δοῦλοι τῶν Αἰγυπτίων, οἰκονομικῶς εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ συσώφρουν ἐργασίας ἀδιακόπου ἄνευ ἀμοιβῆς. Ὑπὸ τὸ μαστίγιον τῶν ἐπιστατῶν ἔπρεπε νὰ ἀρκεσθῶν με ὀλίγα κρόμμια διὰ φαγητὸν καὶ με ἰδρώτη καὶ δάκρυα νὰ τελειώσουν τὴν σκληροτάτην ἀγχαρείαν, καθ' ὅν χρόνον οἱ Αἰγύπτιοι διεσκέδαζον. Ἐκαστος νεογεννηθὲν παιδίον ἔπρεπε νὰ ρίπτεται εἰς τὸν ποταμὸν καὶ νὰ ἀποθνήσκει. Καὶ ἐν τούτοις ὁ λαὸς ἐκεῖνος ἐξῆλθε ἀπὸ τὴν χώραν αὐτὴν τῆς πίσεως καὶ τοῦ στεναγμοῦ. Παρὰ τὴν θείαν ἐλπίδα τοῦ Φαραὼ ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ ἐξαγάγῃ τὸν λαόν, ἀφ' οὗ ὁ Θεὸς σκληρῶς τὸν ἐτιμώρησε.

Μέλις ὅμως ὁ λαὸς αὐτὸς εἶχε ἀπομακρυνθῇ τῆς χώρας ἐκείνης τῆς καταδυναστεύσεως ὁ Φαραὼ μετανόησας τὸν καταδικαίει ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ διὰ νὰ τὸν συναντήσῃ καθ' ὁδόν καὶ τὸν ἐπαναφέρῃ πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ ἐκ νέου μέγας κίνδυνος διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Πρὸ αὐτῶν ἦτο ἡ θάλασσα ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἤδύναντο νὰ διαβῶν, ἐπισθεν αὐτῶν ὁ Φαραὼ με τὸν στρατὸν του. Οὐδεμία διέξοδος ἀπὸ τὴν λυπηρὰν αὐτὴν θέσιν. Τίς θὰ ἐβοήθησεν τὸν λαόν; Ἡ προσευχὴ τοῦ πρὸς

τὸν Θεὸν ἠκούσθη καὶ ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα ἐχωρίσθη, ὥστε εἰς τὸν ἄσπλον αὐτὸν λαόν ὁ πυθμὴν τῆς θαλάσσης νὰ γίνῃ ὁδὸς βατή, εἰς δὲ τὸν ὀπισμένον λαὸν τῶν Αἰγυπτίων νὰ γίνῃ τάφος.

Ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἐστηρίζετο εἰς τὸν ἰσχυρὸν καὶ συμπαθεῖ Θεόν. Ὁ Μωϋσῆς ἐδίδασκεν, ὡς ἀναγινώσκωμεν εἰς τὸ δεύτερονόμιον «Ὁ Θεὸς εἶναι ἰσχυρὸς καὶ πιστὸς καὶ τηρεῖ τὴν συνθήκην τῆς φιλοφροσύνης πρὸς ἐκείνους οἵτινες Τὸν ἀγαποῦν καὶ ἐκπληροῦν τὰς ἐντολάς Του». Ὁ λαὸς αὐτὸς ἠλπίσε ἐπὶ τὸν ἀληθινόν Θεόν, ὁ ὅποιος δὲν ψεύδεται, καὶ ὁ ὅποιος εἶπε πρὸς τὸν Μωϋσῆν, ὡς ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν Ἐξοδὸν «Εἶδον τὴν ἀθλιότητα τοῦ λαοῦ μου ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἤκουσα τοὺς στεναγμούς του, διὰ τούτου θέλω νὰ τὸν ἐλευθερώσω ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων».

Καὶ ἡ βοήθεια αὐτοῦ δὲν σταματᾷ ἕως ἔδω. Τὴν αὐτὴν βοήθειαν δεικνύει πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅταν οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ἡπειλοῦντο πανταχόθεν ἀπὸ πολλοὺς καὶ ποικίλους κινδύνους, καθ' οὓς ἐπληροῦτο ἡ πιστὴ δέησις τοῦ λαοῦ καὶ εἰσῆκοῦτο ἡ ἀθῶα προσευχὴ του. Μετὰ ταῦτα περιέπεσε εἰς κακοὺς γείτονας λαούς. Ἐπέπιπτον κατ' αὐτοῦ οἱ Ἀμαλικίται καὶ Μαδιανίται καὶ ἐλάμβανον τὸν σίτον καὶ τὰς ὀψώρας, καὶ ἐλίσσευν τὸν γένει τὸν λαόν, ὅστις πολὺ εἶχε ταπεινωθῇ ἐνώπιον αὐτῶν. Τριακόσιοι μόνον ἄνδρες ὑπὸ τὸν Γεδεὼν ἦρκεσαν ὥστε νὰ κατατροπώσουν τοὺς ἀρπαγὰς αὐτοῦς. Τὸν Γεδεὼν ὅμως καὶ τοὺς ἄνδρας του ἐνέπνεεν ἡ πεποίθις ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸν ὅποιον ἐπίστευον ἐξ ὅλης καρδίας. Καὶ ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκε ἀνικανοποίητον τὴν πίστιν αὐτῶν τοῦ λαοῦ, ὅστις ὕψωνε διαρκῶς τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς πᾶσαν περιστάσιν με πλῆρη πεποίθησιν εἰς τὸν Θεόν.

Βραδύτερον μεγαλυτέρα συμφορὰ ἦλθε εἰς τὸν λαόν τούτον. Ἐξέπεσε τῆς πίστεως αὐτοῦ καὶ ἐλάτρευσε τὰ εἰδωλά. Ὅταν ὁ Προφῆτης Ἱερεμίας ἠπειλῆσε τιμωρίαν ἐκ Θεοῦ ὁ λαὸς περιεγέλασε τὰς συμβουλὰς του καὶ τὸν κατεδίωξε. Ἦλθε ὅμως πρᾶγματι εἰς αὐτὸν αὐστηρὰ τιμωρία. Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων κατὰ τὸ 606 π. Χ. ἐπέπεσε μετὰ στρατοῦ, ὑπέταξε τὸν λαόν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πολλοὺς ἐπίφανεις Ἰουδαίους ἐφερεν αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα. Οὐχὶ μικρὸν μετὰ ταῦτα ἦλθεν ἐκ δευτέρου, ἔλαβε τὰ πολῦτιμα καὶ ἄλλους Ἰουδαίους εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν. Διότι δὲ οἱ ἐναπομείναντες ἐπανεστάσαν διαρκῶς ἐναντίον τῆς ξένης κυριαρχίας, ὁ Ναβουχοδονόσορ ἔρχεται καὶ διὰ τρίτην φορὰν με ἰσχυρὸν στρατὸν καὶ διὰ

τῆς πείνης ἐξηνάγκασε τὸν λαόν νὰ παραδοθῇ, κατέστρεψε δὲ καὶ τὸ Ἱερὸν. Ὅλος περίπου ὁ λαὸς ἐσύρθη αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐν τῇ ἀνάγκῃ αὐτῇ εὗρεθεις ὁ λαὸς ἐνεθυμήθη τὰς θεϊκὰς ἐπαγγελίας, τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ ἰκέτευσεν με δάκρυα, καὶ ἐκλαυσε πικρῶς, εἶχε διαρκῶς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπάνω πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἐζήτησε μετὰ πίστεως βοήθειαν. Ἡ αἰτησις του ἐπληρώθη καὶ μετὰ ἑορτῆς αἰχμαλωσίαν ἐπέστρεψε, ἠκολούθησε ἐκ νέου τὸν Ναὸν καὶ ἐκαρπώθη τοὺς καρποὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιμελείας του. Ὁ Θεὸς ἐπέide ἐπὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ καὶ τὸν ἠλευθέρωσε.

Ὅταν βλέπωμεν πῶς ὁ λαὸς αὐτὸς εἰς τὰς ἀνάγκας του προσέφευγεν εἰς τὸν Θεόν, τὸν ἰκέτευσεν νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ πῶς τὰ αἰτήματά του ἐξεπληροῦντο, δὲν ὀφείλομεν καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς μας νὰ προσβλέπωμεν πρὸς τὸν Θεόν καὶ μετὰ πίστεως συνερχόμενοι ἐκ τῆς κακίας καὶ τῆς ἁμαρτίας μας, νὰ Τὸν παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς βοηθήσῃ.

Ὁ ἴδιος Θεὸς εἶναι, ὁ ἴδιος Θεὸς ζῇ καὶ θὰ ζῇ, ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχει. Αὐτὸς ὅστις ἔσωξε τὸν Ἰσραηλιτικόν λαόν ἐκ τῶν ἀναγκῶν εἶναι ἐπίσης ὁ Θεὸς μας. Περὶ Αὐτοῦ γράφει ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος ὅτι δίδει πλουσίως καὶ ὅτι Αὐτὸν καὶ μόνον πρέπει νὰ παρακαλοῦμεν καὶ πρὸς Αὐτὸν νὰ στραφῶμεν με πίστιν καὶ χωρὶς ὑδεμίαν ἀμφιβολίαν εἰς τοὺς οἰκτιρμοὺς Αὐτοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς μᾶς ἐδίδασκε ὅτι δὲν ἔχομεν ὀλιγώτερον δικαίωμα ἀπὸ τὸν Ἰσραηλιτικόν λαόν νὰ ἐλπίζωμεν ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ ἀπ' Αὐτὸν νὰ ἀπεκδεχώμεθα τὴν σωτηρίαν. Ὁ Χριστὸς μετέβαλεν εἰς οἶκόν τοῦ ὕμνον ἐν Κανᾷ, ἐπολλαπλασίασε τοὺς ἄρτους καὶ ἐχώρτασε τὰ πεινῶντα πλήθη τοῦ λαοῦ. Πλείστοις ἀσθενεῖς ἐθεράπευσεν ὅσοι ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν κοπιῶντες καὶ δυστοχεῖς ἀνεκουφίζοντο. Ἐσπόγγισε τὰ δάκρυα τῶν τεθλιμένων, ἀνέστησε νεκροὺς καὶ ἐχάρισε τὴν κατ' ἄμφο ὕψιν εἰς ὅσους μετὰ πίστεως προσήρχοντο πρὸς Αὐτόν. Ὅταν λοιπὸν αὐτὰ σκέπτεται τις δὲν πρέπει, ὡς οἱ Ἰσραηλίται, νὰ βλέπῃ πρὸς τὰ ἐπ' αὐτῷ πρὸς Αὐτὸν καὶ μόνον καὶ παρ' Αὐτοῦ νὰ ζητῇ βοήθειαν εἰς τὰς σκληρὰς αὐτὰς τῆς ζωῆς ἡμῶν στιγμὰς καὶ περιστάσεις;

Ἐχομεν μάλιστα περισσότερα δικαίωμα ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας. Αὐτοὶ εὗρισκόμενοι εἰς ἀθλιότητα ἐπέκλωστον τὸν Ἀναμεινόμενον Αὐτῶτήν. Ἡμεῖς ὅμως οἱ σωθέντες διὰ τοῦ Αὐτοῦ τοῦ ἀναμεινόμενου λόγου τῆς υἱοθεσίας, νὰ προσφεύγωμεν πρὸς Αὐτόν με θάρρος, ὅπως τὸ πατὴρ εἰς τὸν πατέρα,

ΣΙΩΠΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Τοῦ Γυμνασιάρχου κ. ΣΠ. ΣΓΑΘΗ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 12 φύλλον τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» ὁ ἄγνωστος μου κ. Χ. Κρινάκης—φαντάζομαι νὰ πρόκειται περὶ παλαιοῦ μου μαθητοῦ ἀδικαιολογητῶς κομπτομένου ὑπὸ ψευδώνυμον—ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀρθροῦ τοῦ «Ὁ Καραβῆς ὡς κέντρον παραθερισμοῦ» παραπονεῖται, διότι εἰς τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα» ἕνα καὶ μόνον ἀρθρον ἔγραψα ὑπὸ τὸν τίτλον «Κυθηραϊκὴ τουριστικὴ πολιτικὴ» καὶ οὐδὲν πλέον αὐτοῦ, ἐνῷ οἱ συνεργάται τοῦ Κ. Κήρυκος «συνδιανοοῦμενοι μου» καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον παλαιοὶ μαθηταὶ μου «εἶχον τὸ δικαίωμα ν' ἀναμένουν κατὰ περισσότερον» ἀπὸ ἐμὲ καὶ «εἶχον τὴν ἀξίωσιν» νὰ βλέπουν καὶ ἐμὲ εἰς τὸ διανοητικὸν ἐντευκτήριον τῶν σελίδων τοῦ ἀξιόλογου κυθηραϊκοῦ περιοδικοῦ. Τὰ παρόνα αὐτά, προδίδοντα τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν, ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ τηροῦν δι' ἐμὲ οἱ πρόην μαθηταὶ μου, με τιμοῦν ἐξαιρετικὰ καὶ με ἀμείβουν δι' ὅσους κόπους ὑπὲρ τῆς κυθηραϊκῆς νεολαίας κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων κατέβαλα καὶ καταβάλλω. Διὰ τοῦτο καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀπολογηθῶ διὰ τὴν μέχρι τοῦδε σιωπὴν μου. Ἄν εἰς τὸ παρελθὸν ἐκτοξευθέντες ἐναντίον μου

μύδροι ὕβρεων οὐδόλως με ἐπηρέασαν, οὐδὲ ἡσθάνην ποτὲ τὴν ἀνάγκην δι' οἵανδήποτε αἰτίαν ν' ἀπολογηθῶ, ἤδη ὁμολογῶ, ὅτι τὰ ἄδολα καὶ εἰλικρινῆ παρόνα τοῦ μνημονευθέντος ἀρθρογράφου με ἔκαμαν νὰ αἰσθανθῶ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπολογίας μου, τὴν ὁποίαν ἐλπίζω προθύμως νὰ φιλοξενήσουν αἱ στήλαι τοῦ «Κυθ. Κήρυκος»

* *

Ἄς ἴδωμεν πρῶτον τί εἶδους ἀρθρα θὰ μπορούσαν νὰ γραφοῦν ἀπὸ ἐμὲ εἰς τὸν «Κυθηραϊκὸν Κήρυκα». Ἀρθρα, διὰ τῶν ὁποίων καλοῦνται οἱ ἐκλεκτοὶ ν' ἀνοίξουν ἕνα καινούριον ἀλλ' ἀνηφορικὸν δρόμον προόδου, τὸν ὁποῖον θὰ βαδίσουν ἔπειτα εὐτυχεῖς οἱ πολλοί, ἢ ἄρθρα, τὰ ὁποῖα γραφόμενα ἐπὶ συζητουμένων φλεγόντων τοπικῶν ζητημάτων ἐρχονται νὰ ταχθοῦν ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ ὑπὲρ τῆς ἄλλης ἀπόψεως; Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ ν' ἀναφέρω, περιαντολογῶν ἴσως, ὅτι συνειθίζω νὰ γράφω ἀπὸ τὰ πρῶτα καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ δευτέρω ἀρθρα. Ἡ μέχρι τοῦδε ὁμως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐργασία μου δὲν με ἄφησε διόλου ἱκανοποιημένον οὐδ' ἀπέβη καὶ ἐπ' ἐλάχιστον κα-

ποφόρος. Ἔτσι ἀναγκάζομαι νὰ τρανιέμαι ἀπογοητευμένος στὴ γωνιά μου καὶ νὰ μένω πάντοτε κατὰ τὸν ποιητὴν «κνηνηγῆς τῆς τοῦ σύγνεφου, τοῦ ἥσκιον Προξενέλης».

Ἀναφέρω δύο παραδείγματα διὰ νὰ πείσω τὸν καθένα, ὅτι ἀληθῆ εἶναι τ' ἀνωτέρω. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 τῆς 12ης Μαΐου τοῦ 1925 φύλλον τῆς «Κυθηραϊκῆς» ἔγραψα ἕνα ἀρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρὸς Ὁμοσπονδίαν τῶν Κυθηραϊκῶν κοινοφελῶν Ὁργανώσεων». Τὸ ἀρθρον αὐτὸ ἐξετυπώθη ἰδιαίτερος ἀπὸ τὸν «Κυθηραϊκὸν Σύνδεσμον» καὶ διανεμήθη μεταξὺ τῶν ἐσχόντων Κυθηρίων τοῦ Ἑσωτερικοῦ καὶ τοῦ Ἑξωτερικοῦ. Ἐγίνε κάποια συζητήσεις εἰς τὸν Κυθηραϊκὸν τύπον, ἔγραψαν ἀρθρα σχετικά εἰς τὴν «Κυθηραϊκὴν» ὁ πρόεδρος τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν» κ. Ἀντ. Λεβούνης καὶ ὁ πρόεδρος τῆς «Ἀδελφότητος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κυθηρίων» κ. Κωνστ. Κασσιμάτης, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἕνα μεγάλο μηδενικό. Γεμᾶτος ἀπὸ πικρίαν ἔγραψα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 τῆς 22ας Ἰουλίου 1925 φύλλον τῆς «Κυθηραϊκῆς» δεύτερον-ἐγώ-στικὸν ὁμολογῶ, ἡμῖν νέος τότε-ἀρθρον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑποτιμῶν τὴν σύχρονον καὶ ὑπερτιμῶν τὴν μέλλονσαν γενεὰν κατέληγα διὰ τῶν ἑξῆς: «Πίσω ὁμως ἀπὸ τὴν γενεὰν τὴν σημερινὴν ἔρχεται ἄλλη γενεὰ, τῆς ὁποίας τὸ λυκανγὲς ροδίζει ἤδη. Εἶναι ἡ γενεὰ τῆς ὁποίας τὴν ψυχὴν ἔπλασα καὶ πλάθω, ἡ γενεὰ εἰς τὴν ὁποίαν ἐφύσησα ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου. Ἡ γενεὰ τῶν μαθητῶν μου. Ἐπ' αὐτῆς ὁ σπόρος ἀσφαλῶς θὰ βλαστήσῃ, γιὰ νὰ φυτρώσῃ ὑψηλὸν καὶ εὐθαλὲς τὸ δένδρον καὶ σκιασῇ εὐτυχεῖς τοὺς συμπολίτας τῆς αἰ-ῶριον». Ἡ τότε παιδικὴ γενεὰ ἔχει σχεδὸν ἀνδρωθῆ ἤδη. Ἐν τούτοις οὐδεὶς εὐρέθη νὰ ἐπανεῖλθῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ὁμοσπονδίας σήμερον, ὅτε ἀρετὴ συζητήσεως ἔγινε διὰ τὴν ἔννοισιν τῶν Κυθηραϊκῶν Σωματείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ εἰς οὐδὲν ἡ συζήτησις αὐτὴ κατέληξε. Ἡ ἰδέα τῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι ἡ μόνη, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ συμβιβάσῃ τὰς ἀλόφεις, ποὺ τόσον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἑνώσεως τῶν Σωματείων ἐξεδηλώθη, οἱ διίστανται. Θὰ μπορούσα διὰ νέας ἀρθρογραφίας νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ νὰ ἀναπτύξω ἐν πλατεῖ πῶς ἐννοῶ τὴν Ὁμοσπονδίαν αὐτήν. Ἀλλὰ διὰ νὰ τρανηχῶ καὶ πάλιν στὴ γωνιά μου; Ἡ γενεὰ τῶν παλαιῶν μου μαθητῶν, τοὺς ὁποίους διαφορετικὰ ὠνευρέθην, ἀποτελεῖ σήμερον ἕνα σημαντικὸν ἀριθμὸν νέων τρομοκρατημένων «ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι».

Ἄς ἀναφέρω ὡς δεύτερον παράδειγμα τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ 1ον φύλλον τοῦ

καὶ νὰ Τὸν παρακαλῶμεν νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ εἰς τὸν δεινὸν αὐτὸν τῆς ζωῆς ἀγῶνα, νὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὰς δυσκόλους αὐτὰς ἡμέρας τοῦ βίου μας, νὰ εὐλογήσῃ τὸ ἔθνος μας, δεικνύοντας ἔργα πίστεως, μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀπὸ τοῦ Ὁποίου δυστυχῶς ἀπεμακρύνθημεν.

Πρέπει ὅμως νὰ εἰσπράξωμεθα καὶ νὰ μελετῶμεν καὶ τὰς βουλάς τοῦ Θεοῦ. Βέβαια εἶναι μεγάλῃ ἡ ἀνάγκη τοῦ παρόντος καιροῦ καὶ ἡ χεῖρ τοῦ Θεοῦ βραρεῖα ἐπικαθίσταται ἐπὶ τοῦ λαοῦ. Τί ζητεῖ διὰ τούτου; Θέλει νὰ δώσῃ μάθημα σοβαρὸν εἰς πάντας. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι τῶν ὁποίων Θεὸς εἶναι μόνον τὸ χρῆμα καὶ ἡ ἰδιοκτησία καὶ δὲν θέλουν νὰ ἀκούσουν τὰ διδάγματα τῆς Ἐκκλησίας. Ὑπάρχουσι πολλοὶ ἐπίσης οἱ λησμονήσαντες τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἑναντι τοῦ ἀγαθοδότητος Θεοῦ. Εἰς τούτους θέλει νὰ δείξῃ ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι καπνὸς κατευθυνόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πρὸς πᾶσας τὰς διευθύνσεις, θέλει νὰ δείξῃ ὅτι ὑπάρχει ὁ κυβερνῶν καὶ ὀδηγῶν, τὸν Ὁποῖον πρέπει νὰ ἐνθυμῶνται καὶ νὰ πιστεύουν.

Ἡ ἀθλιότης εἶναι καλὸν πολλάκις διὰ τοὺς ἀνθρώπους, καθόσον τοὺς διδάσκει καὶ τοὺς ὀδηγεῖ νὰ ἀνεύρουν τὸν Θεόν, νὰ ἐξετάζωσιν τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις των, νὰ καταφεύγουν πρὸς Αὐτόν, νὰ Τὸν γνωρίσουν καλῶς ἐκ τοῦ πλησίον, νὰ ζητήσουν τὴν προστασίαν Του ἀλλὰ καὶ τὴν

συχώρησιν Του δι' ὅσα Τὸν ἐπείχον διὰ τῆς διαγωγῆς των καὶ τοῦ ὁρησκευτικῶς ψυχροῦ των βίου, καὶ νὰ Τὸν ἱκετεύσουν, ὅπως τοὺς βοηθήσῃ. Πρέπει δὲ νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι τότε, ὅπως ὁ ἱσραηλιτικὸς λαὸς, θὰ εὕρουν τὸν Θεὸν ἑτοιμὸν βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα.

Ἄς διδασθῶμεν ἀπὸ τὸν ἱσραηλιτικὸν λαόν. Τὸ ἐλέμμημα μᾶς ἄς τὸ κατευθύνωμεν ἐπάνω πρὸς τὸν Χριστὸν με τὴν βεβαιότητα ὅτι τὰ πάντα ἔρχονται ἀπὸ Αὐτόν καὶ με τὴν πεποίθησιν ὅτι Αὐτὸς καὶ μόνος δύναται νὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὰς δυσκόλους αὐτὰς περιστάσεις, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζομεν. Ὁσον μεγαλύτερα ἡ ἀνάγκη καὶ χειροτέρα ἡ ἀθλιότης, τόσον συχνότερον καὶ με θερμὴν ἐσωτερικὴν πρέπει νὰ προσευχώμεθα ἀνυψόντες τοὺς ὀφθαλμοὺς μας πρὸς τὰ ἑπάνω, πρὸς τὸν Χριστόν, ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἐμπιστοσύνης καὶ Ἀγάπης πρὸς Αὐτόν, λέγοντες μετὰ τοῦ Δαβὶδ «Πρὸς Σὺ Κύριε ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, ἐπὶ Σοὶ πέποιθα μὴ κατασχυνηθῆν».

Ἡ διδασκαλία ἐκ τῶν παραδειγμάτων τοῦ ἱσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω δὲν θὰ μᾶς εἶναι ἀνωφελὲς εἰς τὰς παρούσας ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν δυσκόλους ἡμέρας, τὰς ὁποίας διέρχεται καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

† Ο ΚΥΘΗΡΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

«Κυθ. Κήρυκος» ἄρθρον μου ὑπὸ τὸν τίτλον «Κυθηραϊκὴ τουριστικὴ πολιτική». Τὸ ἄρθρον μου αὐτὸ ἐγράφη διὰ ν' ἀνοίξῃ ἓνα καινούριον διὰ τὸν τόπον μας δρόμον προόδου καὶ διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸ νέον περιοδικὸν μας ἓνα θέμα σοβαρὸν, πὺ μπόρῃσε αὐτὸ καὶ μόνον νὰ δικαιολογοῦσε ἐπαρκέστατα τὸν ὅλον σκοπὸν τῆς ἐκδόσεως του. Δυστυχῶς οὐδεὶς, οὐδ' αὐτὸ τὸ περιοδικόν, ἔδειξε ὅτι βαδίζει πρὸς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον διὰ τοῦ ἄρθρου μου ἐκείνου ἐχάραξα. Ἐρχεται τώρα μετὰ δώδεκα ὀλοκλήρους μῆνας ὁ πιθανώτατα πρόφην μαθητὴς μου κ. Χ. Κρινάκης καὶ παραπονεῖται διατὶ τὸ ἄρθρον μου ὑπῆρξε ἓνα καὶ μοναδικόν καὶ διατὶ δὲν συχνάζω εἰς τὸ διανοητικὸν ἐντευκτήριον τῶν μαθητῶν μου. Νομίζω, ὅτι ἐγὼ ἔπρεπε νὰ παραπονεθῶ καὶ νὰ εἶπω: Εἰς τὸ ἐντευκτήριόν σας, προσφιλῆς μου πρόφην μαθηταί, ἐγὼ ἐμπήκα πρῶτος ἀπ' ὅλων καὶ ἐκάθησα μόνος μου εἰς ἓνα τραπέζι. Σεῖς μπηκάτε ὕστερα ἀπὸ ἐμέ. Δυστυχῶς δὲν με ἐπροσέξατε διόλου. Ἀφροσιωθήκατε εἰς τὰ μπιλλιάρδα σας καὶ τὰ παιχνίδια σας καὶ εἰς ἐμὲ οὐδεμίαν σημασίαν ἐδώσατε. Ἐγὼ ἀπὸ τῆς γωνιάς μου σὰς ἐβλεπα καὶ σὰς ἐκαμάρινα. Ἀπὸ σὰς ὅμως πέρασαν δώδεκα ὀλοκλήροι μῆνες γιὰ νὰ ἀποσπασθῇ κάποιος καὶ νὰ με πλησιάσῃ, ὅχι γιὰ νὰ με συντροφεύσῃ ἀλλὰ γιὰ νὰ μοῦ παραπονεθῇ, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔσπευσα νὰ συντροφεύσω τοὺς μετ' ἐμὲ εἰσελθόντας. Μοῦ φαίνεται ὅμως, ὅτι οἱ κανόνες τῆς ἐθιμοτυπίας ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς εἰσερχομένους κάττον νὰ χαιρετίζουσιν αὐτοὶ πρῶτοι τοὺς ἐντὸς ἀπὸ πρωιύτερα εὐρισκομένους.

* *

Θὰ μπόρῃσῃ ὅμως νὰ μοῦ εἴπῃ κανεὶς ἀπὸ τοῦ: παλαιοῦς μου ιδίως μαθητὰς: —Κύριε Γυμνασιάρχᾳ, τί θέλεις καὶ τί γυρεύεις μετὰ τὰ ἄρθρα, πὺ ἀναφέρεις παρὰ πᾶν; Δὲν σὲ ἔχουν διατάξῃ καὶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον μάλιστα οἱ μεγάλοι σου προϋστέμενοι νὰ μὴ ἀνακατεύσαι πονθὲν νὰ παρὰ μόνον εἰς τὰ «καθαρῶς ἐκπαιτικά σου καθήκοντα»; Ἐλα λοιπὸν αὐτὰ τὰ καθήκοντα, πὺ ἐξεπλήρωνες ἀπὸ τῆς ἔδρας, ὅταν ἡμεῖς ἐκαθήμεθα εἰς τὰ θρανία, ἔλα καὶ ἐξακολούθησε νὰ τὰ ἐκπληρώνης. Ἐνθυμούμεθα, ὅτι μᾶς ἔλεγες τότε, ὅτι τὸ ἐπίθετον «Καστροῦχος» πρέπει νὰ γράφεται τὸ στρὴ με ἡ καὶ ὅχι με ἰ. Μᾶς ἔλεγες ἀπὸ ποῦ ἐγινε τὸ ἐπίθετον Καλίγερος; Τοιτοῖλιας κτλ. ἀπὸ ποῦ ἐγιναν τὰ Φράτσια, ἡ Φόνισα κτλ. Ἐλα λοιπὸν καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Κυθηρ. Κήρυκος»

ἐξακολούθησε νὰ διδάσκῃ καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους ὅλους Κυθηρίους τὰ γλωσσικά, τὰ λαογραφικά τὰ ἱστορικά, τοῦ Τσιρίγου μας πὺ με τόσον ζῆλον μᾶς ἐδίδασκες τότε.

Εἰς αὐτὰ ἀπαντῶ ἀπολογούμενος. Ὅσον εὐχερὲς πρᾶγμα γιὰ ἓνα μὴ φιλόλογον νὰ γράφῃ περὶ ζητημάτων γλωσσικῶν, λαογραφικῶν, ἱστορικῶν κτλ. τόσον δυσχερὲς διὰ τὸν φιλόλογον καὶ δὴ τὸν γυμνασιάρχην νὰ γράφῃ ἐπάνω σὲ τέτοια ζητήματα. Ἄν λ.χ. γράψω ὅτι τὸ ἐπίθετον Καστροῦχος πρέπει νὰ γράφεται τὸ στρὴ με ἡ ἀνάγκη, ἐγὼ ὁ φιλόλογος, ν' ἀναφέρω ὅτι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ τὸ ἐδίδασκε πρῶτος ὁ ἀρχαιολόγος Ξανθοῦδιδης καὶ νὰ μὴ παρουσιάσω τὸ καινὸν δίδαγμα ὡς ἰδιὴν μου σοφίαν. Ἀλλὰ ἐδῶ στὸ Τσιρίγο, πὺ δὲν ἔχομε βιβλιοθήκας, πὺ μπορῶ νὰ βροῖσκω τ' ἀπαραίτητα βοηθήματα διὰ κάθε μου ἐπιστημονικὴν κίνησιν; Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὑπῆρξα μέχρι σήμερον διστακτικὸς εἰς τὴν δημοσίευσιν παντὸς σχέσιν ἔχοντος μετὰ τὴν ἰδιαιτέραν μου ἐπιστήμην καὶ τὰς ἰδιαιτέρας μου σπουδὰς. Ἄν ποτε, ἀργὰ ἢ γρήγορα, μετατεθῶ εἰς Ἀθήνας, τότε τὰ πράγματα καθ' ὀλοκληρίαν ἀλλάσσονται. Τότε δὲ μπορῶ νὰ παρουσιάσωμαι διδάσκων ἐπὶ τοιούτων θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ εἶμαι καὶ βέβαιος ὅτι οὐδεμία δυσχερέσκεια θ' ἀναφυῇ ποτε εἰς βάρος μου.

* *

Ἀπέβη ἀράγε πειστικὴ ἡ ἀνωτέρω ἀπολογία μου; Ἄς ὑποθέσω ὅτι οὐδένα ἔπεισε καὶ ἄς καταδικάσω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι συχνὰ εἰς τὸ μέλλον θὰ παρουσιάζεται ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Κυθ. Κήρυκος».

ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΠΟΙΟΙ ΚΛΑΙΝΕ

Κλαῖνε μονάχα ὅσοι ποθοῦν
κι' ὅσοι ποθοῦν καὶ δὲν μιλᾶνε
ὅσοι ἀγαποῦν ἀπὸ καρδιᾶς
καρδιᾶς πὺ δὲν ἀνταγαπᾶνε
κι' ὅσοι τὴν νύκτα ξαγρυπνοῦν
γιὰ τῆς ψυχῆς πὺ δὲν ποτᾶνε...

* *

Κλαῖνε καρδιᾶς πὺ σβύνουνε στὴν λησμο-
νιά...
Κλαῖνε καρδιᾶς ὅπου ποτὲ δὲν λησμο-
νιᾶνε.....

Ἀλεξάνδρου 5/10/32

ΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

(ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ)

Τὸ χάραμά σου κύτταξα, καρτέρον θαρρε-
μένα
καὶ νὰ ποῦ ἑοδοπλούμιστη καὶ πολυχαδε-
μένη
σὺν ἡλίος καὶ σὺν ἄγγελος ἀφρόπλαστη παρ-
θένα
σιτῆς ἀνοιχῆς σου τῇ γιορτῇ γιορτάζεις χα-
ρμεμένη

* *

Σὲ κῆπο δροσοπούλουδο, σὲ πάναγρο λιβάδι
στεφάνι σου θὰ ἤθελα νὰ κάμω τῆς γιορ-
τῆς σου
ἀπ' ἄνθια πὺ λογιάζουνε τὸ μήνυμα, τὸ
[χάδι
με ὄνειρο γλυκὸ—γλυκὸ σιὰ βάθια τῆς
[ψυχῆς σου.

* *

Ἀπ' ἄνθια πὺ οἱ χάριτες τὸ χοῶμα καὶ
[τὰ μῦρα
χαρίζοντε στὴ νιότη σου περίοσια κάθε
[χρόνο
καὶ μοῦσαι σὺν βασίλισσα ντυμένη με πόρ-
[φύρα
πὺ σὺν πιστὸς σου λάτρης σου τὸν ὕμνο
[μου φτερώνω.

* *

Οὐράνιο ροδοστέφανο, ἀμάραντο κειμήλιο
μὰ μάγισσα μετ' ὄνειρο μού ἔταξε καὶ
[μένα
νὰ τὸ χαρίσω κοπελλιᾶς γιὰ δῶρο μου γα-
[μήλιον
μὰ ποῦναι τώρα ἡ μάγισσα νὰ τὸ χαρίσω
[σένα;

* *

Στὸν ὕπνο καὶ στὸν ξύπνο μου τῇ μάγισ-
[σα γυρεύω.
με τοῦ ὄνειρου τὰ φτερά περὶ βουνα καὶ
[δάση
καὶ κεῖ ψηλὰ σιὰ σύννεφα τῇ μάγισσ' ἀ-
[γναντεύω
πὺ πῆγε γιὰ τὸ τάμα της, τὸ φυλαχτὸ νὰ
[φτιάσῃ.

* *

Καὶ θάρθῃ τῆς ἀγάπης τὸ στεφάνι νὰ μᾶς
[δώσῃ
καὶ φυλαχτὸ μᾶς μαγικὸ ἀτίμητο θὲ νᾶναι
κι' ἂν στὸ ταξίδι τῆς ζωῆς ἡ θάλασσα
[φουντώσῃ
δὲ θὰ μᾶς εὖρῃ ξαφνικὸ, γαλήνην θὰ περ-
[νᾶμε.

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ
(Φιλόλογος)

ΤΣΙΡΙΓΩΤΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ ΚΑΙ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

Τ Ο Ν Ε Υ Τ Ι

γ η ο Σ Ι Φ Ο Υ Ν Α

Κάποιος σίφουνας μου σπύριξε, πώς τὸ πρῶτ' ἀμπωνῶρα, ἔπρεπε λέει, νὰ μαι στοῦ Καρβέλλα γιὰ νὰ δῶ εἶντα θὰ σκαρώνανε οἱ «ἐλέφ Διαόλου» ὑπήκοοί μου.

Πῆγα λοιπὸ καὶ στάθηκα, τάχα μου συζητώντας ἀδιάφορα στὴ πόρτα ἐνὸς μπακάλικου καὶ ξάνοιγα νὰ δῶ τίποτα... «κινήσεις».

Καμιά βολὰ ξεπρόβαλε μία... «περίπολος» ἀπὸ σιφούνους ἀρματωμένους μὲ κάτι μακρὰ ραβδία ποὺ χανε στὴν ἄκρη δεμένο ἀπὸ ἓνα σπουγγάρι καὶ ποὺ τὰ βαστούσαν ἀπὸ τὴ μέση σὰν ἀκόντια.

— Ποῦ σου διάολε εἶπα με τὸ νοῦ μου. Εἶντα ἄρά γε νὰ σκαρῶσουνε...

Νὰ σου ὅμως τὸν Κοκκινομπούμπουρα, μὲ τὴ παληοσουρτούκα του, τὴ παληορεμπούμπλικά του, τὸ βραγγόνι του ἀνασπουγγωμένο ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος περισσότερο, μὲ τὰ παληοσιτίβανά του καὶ μὲ τὴ σάκκα του κρεμασμένη ἀπ' τὸ λαιμό, τέλειος τύπος μανάβη.

Ἔσερνε τὸ γαῖδαρό του φορτωμένο γούλες, ραπάνια, ντομάτες κτλ.

Οἱ σιφῶνοι βγήκανε πρὸς συνάντησι τοῦ... ἐχθροῦ.

— Καλῶς μου τα, λέει ὁ Κοκκινομπούμπουρας, γλυκομίλητος ὅπως πάντα.

— Καλημέρα κυρ Μανώλη, τοῦ λένε, πονηρά.

— Καλῶς μου τα, καλῶς μου τα, ξαναλέει κείνος, καὶ ἀκοῦτε; νὰ μοῦ τὸν ἀγαπάτε ὅλοι... συνηθισμένη του κουβέντα.

Σὰ προχώρησε δύο τρία βήματα πλησιάζουνε κρυφὰ δύο σιφῶνοι καὶ κουμπούνε τὰ σπουγγάρια τουνε σέ... κατάλληλο μέρος τοῦ γαῖδαρου. Καὶ τὸ σκάσανε ἀδιάφοροι.

Μὰ τὸ Θεὸ σᾶσε λέω πὼς βαστοῦσα τὴν ἀνάσα μου ἀπὸ τὴ συγκίνησι, γιὰτὶ μυρίστηκα τὴ βρωμοδουλειά.

Ὁ γαῖδαρος στὴν ἀρχὴ κούνησε τὴν ὀρά του καὶ ἀπὸ τὴ μονομιᾶς ἀρχινᾷ ν' ἀσκορθοῦν καὶ νὰ κλωτσᾷ μὲ μπροστινὰ καὶ πισινὰ, πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν τοῦ Κοκκινομπούμπουρα.

— Ὅσοομπρς. Εἶντα διάολοπαθες; καὶ σήκωσε τὴ φορφοτήρα. Μὰ ὁ γαῖδαρος χειρότερα.

— Μωρὲ ὁσοομπρς, τὸ γλυκὺ σου, σοῦ δωσε μαθές;

Στὸ τέλος ἀναγκάστηκε ν' ἀφήσῃ τὸ σκoinὶ τοῦ γαῖδαρου γιὰτὶ θὰ τονε βωλόσερνε.

Ὁ γαῖδαρος σκούραρε ὀλοταχῶς στὴν «Ἀσπα» σκορπώντας γούλες καὶ ραπάνια, ἐνῶ ὁ κακομοῖρης ὁ Κοκκινομπούμπουρας τότε ξάνοιγε σταυροκοπούμενος καὶ παραμιλώντας: ὦ Θε μου - ξε - λύ - τρω - νεεε!

Οἱ γυναῖκες ποὺ χανε προβάλλει ὅξω ὅλες τοῦ λέγανε.

— Ἀμε δὰ κυρ Μανώλη, ὁ γαῖδαρός σου ἔχει τριζόνους.

— Ὅχι κεράδες μου, νὰ σᾶσε χαρῶ, δὲ μοῦ τό ξε ξανακάμει τοῦ κακομοῖρη αὐτὸ τὸ πανηγύρι, μόνο θὰ τοῦ μπῆκε σήμερα κανέναν διάολος.

Δὲν εἶχε μυριστεῖ, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, πὼς οἱ σιφῶνοι εἶχανε βάλει νεῦτι τοῦ γαῖδαρου του.

Ἐγὼ ὅμως ποὺ τὸ μυρίστηκα ἀπὸ τόνα μέρος σκοῦσα, ἀπὸ τ' ἄλλο γελοῦσα.

Οἱ σιφῶνοι ἀπὸ μακρὰ μοῦ κάνανε νοήματα, πὼς τάχα μου ἦτανε πιτυχεμένη.

Ποὺ ἡ κακὴ του τύχη ὅμως νὰ φανῇ κείνη τὴν ὥρα ὁ Γιάγκος, βωλοσερνόμενος σὲ σχῆμα περισπωμένης. Λάλιε τὸ γαῖδαρό του φορτωμένο χοντρόξυλα.

— Ἀγάααα — ἀκούτانه ἀπὸ μακρὰ ἡ τραβῆλ φωνή του. Καὶ σὰν ἐσήμωσε: Τάλημέα τα.

— Βρὲ καλῶς τὸ Γιάγκο, φωνάζουνε ὅλοι μαζί οἱ σιφῶνοι. Καὶ ἡ ἐπίθεσι ἐδῶ ἦτανε φανερή.

Δόστου πλέα τὰ σπουγγάρια μὲ τὸ νεῦτι στά... ὀπίσθια τοῦ γαῖδαρου. Εἶντα νὰ κάμη ὁ κακομοῖρης ὁ Γιάγκος μὲ τόσους διαόλους;

Ἀρχινᾷ λοιπὸ ὁ γαῖδαρος τ' ἀσκορθοῦνητὰ καὶ τ' ἀντριπηδήματα. Γύριζε τοῦ νέου - νέου ὥστα ποὺ φυγε τοῦ Γιάγκου καὶ ξάπλωσε χάμω ὅλα τὰ ξύλα. Στὸ μινούτο σκούρανε στοῦ Ἀρώνη. Οὔτε λαγὸς νάτανε.

Οἱ χωρικοὶ τότε ξανοίγανε ξαφνιασμένοι, τ' αὐτοκίνητα κόβανε τὸ δρόμο τους καὶ ἐνῶ οἱ σιφῶνοι καὶ ὅλοι ἦτανε λιγωμένοι στὰ γέλοια, ὁ Γιάγκος μὲ ἀγριεμένα τὰ μουστάκια του πολέμα νὰ μαζέψῃ τὰ ξύλα του καὶ φώναζε γιὰ τὸ γαῖδαρό του.

— Μωέεε. Τὸ γάδαό μου μωέεε. Εἶτε ὑπέτυνοι. Πιάτε τὸ γάδαό μου. Εἶτε ὑπέτυνοι... Ὅσοομπ. Ὑστερα π' αὐτὴ τὴν ἱστορία καταλαβαίνετε βέβαια εἶντα γίνηκε.

Μὰ θαρρεῖτε πὼς ἡσυχάσανε οἱ σιφῶνοι; Καὶ μὲ μουλάρια τὰ βάλανε, καὶ μὲ σκύλους, καὶ μὲ κατσία. Ἦτανε γλέπετε μέρα κακὴ καὶ ἀσβολωμένη γιὰ τὰ ζούμπερα τὰ κακόμοιρα. Οἱ σιφῶνοι πήρανε ἄριστα στὴν ἐπίδειξη τῆς... «θηριωδίας» τουνε.

Τὸ βράδυ στὸ καφενεῖο γενικὸ θέμα τὸ νεῦτι.

— Ἀμε δὰ, δὲν εἶναι πλέα νισάφι μὲ δαύτους. Λέει ὁ Μιμίκος, ποὺ ξιε τὰ νύχια του νὰ βγάλῃ κανένα κοσιπεντάρικο. Πρέπει μπρὲ νὰ γνοιαστῇ πλέα ἡ ἀστυνομία.

— Κάμανε τὸ Δημητράκι ν' ἀναγνωρίσῃ ἐπισήμως τὴ Λιμοκρατία... λέει ἄλλος.

— Χοῦ, βέβαια συμπληρώνει ὁ προηγούμενος.

— Κάμανε τὸ Σπυρουλῇ νὰ μὴ κοτᾶ νὰ βγῇ ὅξω...

— Κοντεύουνε νὰ χωρίσουνε τὸ Μιχάλη, πετιέται καὶ λέει ἄλλος.

— Κχχχ... ἀκούεται ὁ Μιχάλης.

— Κάμανε τὸν ἀφὲ Σπύρο νὰ ὑποβάλλῃ σὲ ἰατρικὴ ἐξέταση τοῖ μοποτίλιες πρὶ χύση μέσα κρασί, γιὰτὶ τοῦ τοῖ πααίνανε οἱ σιφῶνοι μὲ τρύπιους πάτους γιὰ νὰ γελοῦνε, λέει οἱ ἄτιμοι, μὲ δαύτονε καὶ τοῦ γυρεῦνε καὶ ἄλλες...

— Κάμανε τὸν Καργιάτζουλα νὰ πάη στὰ Γεροσόλυμα.

— Κάμανε τὸ Λελὸ νὰ χάσῃ τὸ φῶς του... καὶ τί μωρὲ δὲν κάμανε οἱ διαλοσιφῶνοι;

— Καὶ ποῦ, στε λέει σοβαρὰ ὁ Μιχάλης. Νὰ μοῦ τὸ θυμάστε πὼς δὲ θὰ κοτᾶ χωρικός πλέα νὰ μὰ σε φέρῃ οὔτε γούλες.

— Ναὶ βέβαια! αὐτὸ εἶναι λέει ὁ Μιμῆκος. Πρέπει μπρὲ ὅλοι μας νὰ γνοιαστοῦμε:

Νὰ γνοιαστῇ ἡ Ἀστυνομία. — Ναὶ μωρὲ διάολε, λέει ἓνας παλῆος ἀρχισίφουνας ποὺ θυμώτανε τὰ δικά του, μὰ γιὰ νὰ κουνιστῇ ἡ Ἀστυνομία χρειάζεται νεῦτι...

Καὶ μὰ τὸ Θεό... Ἀχ αχ πὼς τοὺς χρειαζότανεεε.

ΣΙΦΟΥΝΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΩ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Της Διηγήτορος κ. ΕΛΕΝΗΣ Γ. ΚΑΪΤΑΝ

Τὸν θυμᾶμαι ἀκόμῃ ὡπὼς τὸν εἶχα πρωτοῖδῃ στὰ καλντερίμια τοῦ Ποταμοῦ:

—“Ἐλα νὰ σοῦ συστήσω τὸν μπαρμπά Ἀναγνώστη—, μοῦχε πει τότε ὁ ξοδελφός μου ὁ Τζιμής—, εἶνε ἐνδιαφέρων τύπος.

Καὶ πραγματικά ἀξίζει νὰ γνωρίσῃ κανεὶς τὸν ἐκπρόσωπο ἐνὸς κόσμου τοῦ Νησιοῦ, ποῦ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἐκλείπει, κόσμον μὲ θαυμάσιες ἠθικὲς ἀρχές, τιμότητος, ἀπερίττον ἀπλότητος, θυμοσοφίας καί, πολλὰς φορὲς, πρωτοτυπίας.

“Ὅταν τὸν πρωτογνώρισα πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ὁ Μπαρμπαναγνώστης ἦτον ἐνενηντὰ ἔξι χρονῶν, φοροῦσε τὴ νησιώτικη στολή: μπλούζα, κοντοβράκι καὶ μπότες, ἀπὸ μπλε σκοῦρο ὕφασμα καὶ λεπτοκαμωμένος καθὼς ἦταν, ἔσκυβε κοιματάκι ἀκουμπώντας στὸ μαστοῦνι του.

Μὰ μὴ νομίζετε πὼς ἦτανε δὴ καὶ γέρος!

Γέρος εἶνε μὴ ἐννοία πολὺ σχετικὴ, γιατί ὑπάρχον γέροι τριάντα χρονῶν, ἐνῶ ὁ Μπαρμπαναγνώστης ἦτον νέος ἐνενηντὰ ἔξι ἐτῶν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ διαφορὰ, γιατί τὰ νειάτα δὲν τὰ κάνουν τὰ χρόνια, παρὰ ἡ θαλερότης τόσο τοῦ σώματος ὅσο καὶ τοῦ μυαλοῦ, τὸ δὲ μυαλὸ τοῦ Μπαρμπαναγνώστη ἦτον τόσο φρέσκο, τόσο ἰσορροπημένο, τόσο στὰ τετρακόσια του, ὅσο ἡ σωματικὴ ἐνεξία του ἦτον ἀπόλυτη καὶ ἐκκληρητικὴ.

Πίσει, ἀρθροτισμοὺς καὶ κολοκύνθια δὲν τᾶξερε ὁ Μπαρμπαναγνώστης, ποῦ ποτὲ στὴ ζωὴ του δὲν εἶχε πάρει κινίνο καὶ ποῦ κοιμώταν, ὡς τὰ τελευταῖα του στὸ μαλακώτερο χορβεβάτι: στὴν πεζούλα τοῦ σπητιοῦ του στὰ Τριφυλλιάνικα ἢ κάτω ἀπὸ καμμιὰν ἐλῆα στὸ Μανεσί.

Ὑποθέτω λοιπὸν βασίμως ὅτι τὰ καταρσίονα αὐτὰ γεράματα τὰ ὄφειλε καὶ στὴν ἐν γένει διαίτᾳ του, ποῦ ἦτον καὶ αὐτὴ ἀπλὴ καὶ ἰσορροπημένη: οὔτε κρασιά, οὔτε κρατά, οὔτε ἀκαταστασία, οὔτε λαίμαργη ἀφθονία στὸ φαί, ἀλλὰ συγγρατμημένη καὶ μετρομένη σὲ ὅλα τῆς διαβίωσιν ὑπὸ τὸν διαρκὴ ἐλεγχον μιᾶς φωτισμένης ἀπὸ ἀληθινὰ καὶ βαθειὰν εὐλάβειαν συνειδήσεως.

“Ὅταν τοῦ κουβέντιαζες καὶ πρὸ παντός σὲ ζητήματα τῆς Θρησκείας, ὅπου

ἦτον ἀκαταγώνιστος καὶ πολὺ διαβασμένος (ἐξ’ οὗ καὶ τὸ παροισούζλι του Ἀναγνώστης γιατί τὸ πραγματικὸν ὄνομα ἦτον: Ἰωάννης Τριφυλλῆς) ἡ ἐντύπωσις τῆς ἀπολύτου ὑγείας καὶ τῆς πνευματικῆς δυνάμεως ὠλοκληροῦτο καὶ ἔλεγες μὲ τὸ νοῦ σου:

—Νὰ ἕνας ἄνθρωπος, ποῦ δὲ λέει εὐχολὰ κουταμάρες.

Ἡ ζωὴ τοῦ Μπαρμπαναγνώστη λοιπὸν κυλοῦσε ἥρεμῃ καὶ ὁμαλῇ καὶ πλούσια εἰς λιτότητα ἐπὶ ἐνενηντὰ ἐννιά χρόνια καὶ ἔξαρνα, ὅταν ἐκλείσει ἐφίτος τὴν ἡλικία ἐνὸς αἰῶνος, ὅταν μὴ μέρα ὁ αἰωνόβιος αὐτὸς σήκωσε τὰ μάτια καὶ εἶδε, γίγαντα πειά, τὸν γέρικο ἱντροῦ τοῦ ληόφυτον του, ποῦ μαζί εἶχανε γεννηθῇ, μαζί ἐξήσανε, μαζί μεγαλώσανε καὶ ἐπὶ τέλους μαζί γεράσανε, ἔξαρνα ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν...

“Ἀς εἶνε, τὰ παιδιὰ του λένε πὼς τὸν προαισθάνθηκε, μὰ ἐμένα μοῦ φαίνεται πὼς τὸν ἀποφάσισε τὸ θάνατό του, καὶ ἡ σκέψις μου εἶνε συνεπὴς πρὸς τὴν ὅλη νοοτροπία ἀλλὰ καὶ τὴ ζωὴ τοῦ μακαρίτη, ποῦ εἶχε τὸν ἠρωϊσμό νὰ θυσιάσῃ πάντοτε αὐτὸ ποῦ λέμε ἀπόλαυσι στὴν σφοδρόσυνῃ τοῦ μέτρου: ὁ μακαρίτης ὅπως ἐνοιώθη ἀνέκαθεν ὅτι τρώγωντας ἕνα πιατιάκι φάβα, ἔτρωγε ἀρκετά, ἔτσι ἐνοιώσε ὅτι ἔχοντας ζήσει ἕνα αἶωνα ἀρκετά ἔζησε καὶ «γὰρ τὸ περιστὸν ἐκ τοῦ πονηροῦ»...

“Ὅταν θῆς νὰ σβύσῃ ὁ λύχνος σου, χωρίς νὰ τὸν φουσήξῃς, τί κάνεις;

Ἀπλούστατα δὲν τοῦ βάνεις πλέα λάδι. “Ἔτσι καὶ ὁ Μπαρμπαναγνώστης δὲν τὴ φύσηξε τὴ ζωὴ του, σὰν ὅπως κάνουν οἱ σημερινοὶ δειλοί, μὰ τῆς ἐστέρησε τὸ λάδι.

Μὴ δὴ θαρροῖτε πὼς στὰ τελευταῖα του ἡ εὐλάβειά του εἶχε μειωθῇ: Θεὸς φυλάξει, ἀπεναντίας καὶ ἂν τὰ μάτια του εἶχαν βαρεθῇ νὰ βλέπουν πειὰ νὰ διαβαίῃ ἡ ζωὴ ἐνὸς αἰῶνα, ἡ ψυχὴ του ὅμως δὲ εἶχε κορεσθῇ ὡς τὸ τέλος ἀπὸ εὐλάβειαν.

“Ὁ Μπαρμπαναγνώστης πεθύμησε, σὰν μύστης ἀληθινός, ψυχικός τῆς βαθειᾶς πίστεως, νὰ παραδώσῃ ἕνα πνεῦμα καθαρό καὶ ἐξηλεγμένο ἀπὸ τὴν αὐτεπίγνωσιν στὸν Ὑψιστο, ἐνοιώσε ὅτι αὐτὸ

θὰ τὸ κατώρθωνε τώρα μετὰ βεβαιότητος ἐνῶ αὐτοῖο μεθαύριο ποῖος τοῦ ἐγγυάτο ἂν περνώντας τὴν καμψὴν τοῦ αἰῶνα, τὸ φῶς τοῦ μυαλοῦ θὰ ἐξακολοιθοῦσε νὰ εἶνε ἐπαρκὲς γιὰ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὸν ὁρατοῦ καὶ φοβεροῦ αὐτοῦ δρόμο;

“Ὁ συνομήλικός του ὁ ἱντροῦς ἦτον ἔτσι φτιαγμένος ἀπὸ τὸ θεὸ νὰ ζήσει κάμποσους αἰῶνες πάρα πάνω, ὅπως αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔζησε κάμποσες δεκάδες χρόνια πρὶν πολὺ ἀπὸ τὸν ἄλλο συνομήλικό του: τὸ σκόλο του...

Καὶ πάλι μὴ δὴ θαρροῖτε πὼς ὁ κορμὸς τοῦ ἱντροῦ ὅλο καὶ θὰ δένη: ὅλο καὶ κουράλα θὰ γίνεται ὡς ποῦ μὴ μέρα τοῦ ὁ Κάβο Μαλῆας θάξῃ κακὸ καθοῦρι, ὁ βορῆας—ὁ ἀσπονδὸς φίλος τοῦ Νησιοῦ—λυσοσμανώντας θὰ τὸν γκρεμίσῃ κάτω σὰν ἄχρσο...

“Ἔτσι εἶνε ἡ ζωὴ.

“Ἀς εἶνε, ὁ πρότος τριψήφιος ἀριθμὸς εἶνε μὴ καμψὴ μὰ καὶ ἕνα ὄριο γιὰ τὴν ἀνθρώπινῃ ζωὴ καὶ χαρὰς τὸν ποῦ θὰ τὸ νοιώσῃ καὶ δὲ θὰ τὸ φοβηθῇ.

Κι’ ὁ Μπαρμπαναγνώστης, ὁ Θεὸς ν’ ἀναπαύῃ τὴ ψυχούλα του, ἦταν ὡς τὰ τελευταῖα του παλλικάριοι.

“Ὅταν δὴ θέλεις νὰ πᾶς σὲ καμμιὰν ἐπίσημῃ ἐπίσκεψιν, κάνεις πολὺν ἔτοιμασία: ἡ ἐτοιμασία τοῦ Μπαρμπαναγνώστη γιὰ τὴ μεγάλη καὶ τρομερὴ ἐπίσκεψιν «πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα», ὅπως ἔλεγε, ἐκράτησε δύο μῆνες, δύο σωστους μῆνες.

Ἐπὶ δύο μῆνες ὁ Μπαρμπαναγνώστης ἐτρέφετο ὅλη τὴν ἡμέρα μ’ ἕνα βρασμένο βολβὸ ἢ ἕνα κουφέτο σκόρδο, τῆς δὲ τελευταῖας δέκα πέντε μέρες κατήργησε καὶ αὐτὴ τὴ γαστρομαγειρικὴ πολυτέλεια καὶ περιορίσθηκε σ’ ἕνα δυὸ κόμπους νερό, ποῦ τοῦριχναν στὸ στόμα «γιὰ νὰ δροσιῆται ἡ γλώσσα», μ’ ἕνα καλαμάκι ποῦ τῶλεγε ὁ ἴδιος «πουλοῦν».

Ἐπεσε στὸ χορβεβάτι καὶ πειὰ δὲν ἐσηκώθη, ἐνῶ ἡ προῖοῦσα ἐξάντλησίς του, ἀντὶ νὰ τὸν βαρύνῃ, ὅπως στοὺς κοινούς ἀρρώστους, τὸν ἀλάφρυνε ἀπὸ...τὸ βάρος τῆς ζωῆς: αὐτὸς ὁ καθαρὸς ὀργανισμὸς σὰν μικροῦ παιδιοῦ, ἀποκαθαίρετο ὅλο ἕνα, ὡς ποῦ ἐφθασε ζῶν νὰ θέσῃ ἐκποδῶν ὅλες, μὰ ὅλες τῆς ἀνάγκης τῆς ζωῆς: ἐξαυλοῦτο.

“Όλο τὸ χωριό, γέροι, νέοι καὶ παιδιά, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, τῶχαν καύχημά τους νὰ τὸν περιποιοῦνται καὶ νὰ τὸν συντροφεύουν καὶ πάντα ἡ κάμαρά του ὡς τὴν τελευταία στιγμή ἦτον γεμάτη κόσμος.

Τὸν πρῶτο μῆνα «ἡ παρέα τοῦ Μπαρμπαναγνώστη» ἦταν ἀρκετὰ θοουβώδης καὶ στῆς κουβέντες τῆς μάλιστα ἐλάβαινε ποὺ καὶ ποὺ μέρος κι' ὁ ἴδιος ὁ μακαρίτης μὲ τὸ χαριτωμένο πνεῦμα του, στὰ στερνά ὅμως βασίλευε ἐνλαβική ἡσυχία σὰν ὅπως σ' ἐκκλησιά.

Κι' ἦτον πραγματικῶς σὰν ἐκκλησιά ἡ κάμαρα τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ τῆς ἐνζώϊας, γιατί ὁ μακαρίτης ἤθελε νὰ τοῦ διαβάσουν ὅλο ἓνα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, αὐτὸς ἐμλοῦσε ὅλο γιὰ τὸ ὑπερπεραν, ἐνοουθετοῦσε τοὺς χωριανούς στὸ καλὸ κι' ἐκανόνιζε τῆς λεπτομέρειες τῆς κηδείας του.

Τὸ σάββανό του τὸ πλήρωσε μόνος του καὶ παρήγγειλε «ἅμα ἔοδη ἡ ὥρα» νὰ τὸν πᾶνε ἄμέσως στὴν ἐκκλησιά (ὁ ἅγιος Γιάννης ἦτον δυὸ βήματα ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι του) καὶ νὰ τὸν ἀφίσουν ὅλη νύχτα μόνον του χωρὶς ξενύχτι.

Λίγος καιρὸς ἔγινε μόνο γιὰ τὸ λιβάνι, γιατί ὁ δάσκαλος (ἡ συμπάθειά του) ἐπέμενε ὅτι ἔπρεπε ν' ἀγοράσῃ πέντε δραχμῶν, ἐνῶ ἐκεῖνος ἰσχυριζόταν ὅτι καὶ μιᾶς δραχμῆς ἦταν ἀρκετά...

“Α! δάσκαλε, δάσκαλε, ἦσαν κακὸς ψυχολόγος, δὲν κατάλαβες τὴν περὶ ἐπαρκείας φιλοσοφία τοῦ Μπαρμπαναγνώστη.

Τῆς τελευταῖες μέρες ἤθελε νὰ βλέπῃ κοντὰ του τοὺς δικούς του καὶ σὰν γύριζε τὸ κεφάλι καὶ δὲν ἔβλεπε πρὸ παντός τὴ γοαία του, τῆς παρεπονέτο:

—“Απὸ τώρα μὲ ἀποχωρίζεσαι;

“Ἐνα ποῦτ' αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτοῦ του πολὺ καλὰ καὶ προεῖπε τὸ θάνατό του:

—“Ἐλα, ἂν καταδέχσαι, εἶπε τῆς γοαίας του, νὰ δώσουμε τὸν τελευταῖο ἀσπασμό, γιατί σὲ μιὰ βδομάδα θὰ εἶμαι πλὴρ μακονγιά ἀπὸ σένα...

Καὶ καλαμπουρίζοντας:

—“Ἐλα κοντὰ μου καμμέχολη, μὴ ξεπᾶσαι καὶ δὲ σὲ πόνω μαζί μου... ἀρκετὰ μὲ βασάνισες ἐξήντα χρόνια ἐδῶ κάτω...

Πράγματι σὲ μιὰ βδομάδα ἀκριβῶς πέθανε καὶ τὴν τελευταία μέρα ἡ γαλήνη του ἦτον ἐντελῶς ὑπερκόσμια.

—“Αφίστε με, εἶπε μὲ μιὰ φωνὴ σὰν πνοή, σήμερα θὰ παραδώσω τὸ πνεῦμα.

Καὶ τὸ παρέδωσε σὰν ἓνας πὺν θέλει καὶ ποὺ ξέρεῖ τί παραδίδει.

Σὲ μιὰ στιγμή ἔκλεισε τὰ μάτια γιὰ νὰ κοιμηθῇ καὶ ἐνῶ ὁ ψίθυρος τῆς «παρέας» χαμῆλωνε μὲ σεβασμό, αὐτὸς ἡρεμώτατα, χωρὶς καμμιά προσπάθεια, καμμιά κίνησι, καμμιά σύσπασι, ἔσβυσε σὰν ὅπως σβύνῃ ὁ λύχνος ἀπᾶλὰ ὅταν τοῦ λείψῃ καὶ ὁ τελευταῖος κόμπος τὸ λάδι...

Μὰ ἔσβυσε ἄραγε ὁ Μπαρμπαναγνώστης ἢ μετέστη πρὸς μιὰν ἄλλη καλλίτερη ζωὴ, ὅπως ἀνέκαθεν πίστεψε;

ΕΛΕΝΗ Γ. ΚΑΡΥΔΗ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΟΝΕΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ

“Αλήθεια πόσες φορὲς στὰ ὄμορφα ἀμυγδαλωτά, μεγάλα κι' ἔξυπνα ἐκεῖνα μάτια τῆς, δὲν βοήκα ὅτι ἐζήτησα κι' ἐνοστάλγησα;

Πόσες φορὲς καθισμένος κοντὰ τῆς δὲν τὰ ἐνοιῶσα κάτω ἀπ' τὸ ὄχρὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ νὰ μοῦ μιλοῦν μὲ τὰ πιὸ ὁμορφα λόγια γιὰ κάτι παλὸ περασμένο π' ἔσβυσε κ' ἐχάθη στὰ σκοτάδια τῆς λησμονίας;

Πόσες φορὲς στὰ γλυκὰ ἐκεῖνα μάτια τῆς δὲν βοήκα τ' ἀπέραντο ἐκεῖνο λιμάνι τῆς εὐτυχίας, μέσα σ' αὐτὸ ποὺ νοιώθει κανένας τὴν πραγματικὴ ὁμορφιά τῆς ζωῆς;

Μάτια γιομάτα μ' ὁμορφιές, μ' ἐλπίδες μυστικῆς, μ' ὄνειρα σπάνια.

Μάτια μιῶντας πιὸ πολὺ καὶ πιὸ γλυκὰ κι' ἀπ' τὸ πιὸ γλυκὸ ἀκόμη στόμα.

“Αλήθεια ὅσο κι' ἂν προσπαθῇς φεύγοντας ὁ χρόνος νὰ σκεπᾶσῃ μὲ τὸ θολὸ ποτάμι τῆς λησμονίας τὰ περασμένα, ὅμως μοῦ μένει ζωντανὴ ἡ εἰκόνα ἐκείνης μοροστά μου καὶ θαρρῶ πῶς ξαναβλέπω ἀκόμη μιὰ φορὰ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα μάτια τῆς νὰ μὲ κυττῶν, κρύβοντας βαθειὰ τους κάποιο παράπονο.

Κ' ἐγὼ κυττάζοντας τὴν κατὰματα νοιώθω μέσα μου τὸ πικρὸ τῆς παράπονο κι' ἀφήνω νὰ τρέξῃ ἀπ' τὰ μάτια μου ἐκεῖνο ποὺ θὰ μπορέσῃ νὰ ξεπλύνῃ τὸν πόνο μου. Μ' ἄδικα! μέσα στὰ μάτια ἐκείνης διαβάζω τὴ ματωμένη τῆς καρδιά π' ἔχει παραδοθῇ σ' ἓνα αἰώνιο κλάμμα. Κλαίει κι' αὐτὴ μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς μέσα σ' αὐτὸ θὰ βοῇ τὴ λησμονιά.

Στὰ μάτια τῆς πρωτοδιάβασα τὴν ὁμορφιά τῆς ζωῆς καὶ στὰ ἴδια τῆς δάκρυα τὴ τρικυμία ποὺ μέσα σ' αὐτὴν κ' ἐγὼ παιδεύτηκα. Στὰ μάτια τῆς ἐνοιῶσα καὶ βοήκα σ' αὐτὰ τὴν ὁμορφὴ φωνὴ μίᾶς μεγάλης ἀγάπης.

Ναί! μέσα στὰ ἴδια αὐτὰ μάτια τῆς νοσταλγῶ καὶ πάλι νὰ ξανανθίσῃ καὶ ζωντανέψῃ μιὰ μαραμμένη πεθαμένη ζωὴ ποὺ πρωτογνώρισα ἀπ' αὐτὴν κι' εὐτυχισμένος νὰ φέρω τὸ παλὸ τῆς μεγάλης ἀγάπης σκάφος, στὸ ἀπάνεμο τῆς εὐτυχίας λιμάνι τῶν ματιῶν τῆς.

ΕΜΜΑΝ. ΤΣΑΚΑΜΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΣΙΜΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΟΔΟΣ ΤΣΑΜΑΔΟΥ ΑΡΙΘ. 27

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΔΕ ΒΡΙΣΚΩ ΛΟΓΙΑ

Σ' ἀντίκρουσα σὲ μιὰ γωνιά
χτὲς βράδυ μὲ τὴν παγωνιά
ποὺ διάβηκες ἐμπρὸς μου
κι' ἐνοιῶσα κάποιο μυστικὸ
παλμὸ καὶ χτύπο ἐρωτικὸ
ν' ἀργοχτυπᾷ ἐντὸς μου.
Μ' ἀντὶ νὰ τρέξω μὲ χαρὰ
μὲ τῆς ἀγάπης τὰ φτερά
νὰ ῥθῶ σιμά σου
μὲ συνεπῆρ' ὁ στοχασμὸς
κι' ἔτσι ἀτόμεινα βουβὸς
στὸ πέρασμά σου.
Κι' ὅμως μὲ τόση παγωνιά
στὴ μακρινή σου γειτονιά
συχνοδιαβαίνω
μὰ μ' ὅση λαύρα σ' ἀγαπῶ
δὲ βρίσκω λόγια νὰ στοῦ πῶ
κι' ἔτσι σωπαίνω.

ΚΩΝ. ΚΟΥΕΛΗΣ

ΤΙ ΤΑΧΑ

Τι τάχα κι' ἂν μᾶς χώρισε τῆς τύχης τὸ γραφτὸ
τὶ τάχα κι' ἂν μᾶς χτύπησε μὲ τὸ σκληρὸ ρα-
βδί τῆς

ἔχουμε τὴν ἀγάπη μας γιὰ ἅγιο φυλαχτὸ
καὶ γιὰ στερεὴ παρηγοριά τὴ τόση δύναμι τῆς.

—

Κι' ἂν μᾶς χωρίζουν θάλασσες δάση βουνὰ λαγ-
κάδια

καὶ δὲν μποροῦν τὰ μάτια μας νὰ ξαναπατηθοῦν
εἰν' οἱ ψυχὲς μας συντροφεύει, π' ἀντάμα μέσ' τὰ
βράδια

ἀγκαλιασμένοι στὰ παλὰ λημέρια τους γυροῦν.

—

Στὴν ἐρημιὰ τῆς μοναξιάς σένα θεωρῶ σιμά μου
μὲ τραγυρῶδες κάποιο παλὸ τραγοῦδι ποὺ ξεχνῶ
πόσο μ' ἀρᾶσει πέμον το μονάκριβη κυρά μου
τὴ περασμένη μας ζωὴ νὰ ξαναθυμηθῶ.

—

Θέλω ν' ἀκούω τὰ γλυκὰ τὰ λόγια σου ξανά
αὐτὰ ποὺ κλείνουν μέσα τους μιὰ δλόκληρή μου
ζήση

ἴσως μὲ φέρει δίπλα σου ἀκόμη μιὰ φορὰ
κ' ὅποτε σὰν τὸ φρέσκο τὸ ὄνειρο ἂς σβύσῃ.

ΕΜΜ. ΤΣΑΚΑΜΗΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΚΑΔΕΝΑΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Υπό κ. ΒΡΕΤΤΟΥ ΤΡΙΑΡΧΗ

Καὶ κρύφτηκε ἀλήθεια τὸ φεγγάρι
γιὰ νὰ κρυφτῇ τ' ἀγγαλιαστὸ ζευγάρι

Ἔτσι τὸ εἶπαν τὸ πανηγύρι ἐκεῖνο :
« τοῦ χρυσοκαδενάτου πανηγύρι ». Ἦτο
στὶς 15 Αὐγούστου. Πανηγύρι στὰ Μυρ-
τίδια. Κόσμος πολὺς ἀποβραδὺς κατέ-
βαινε, κι' ἀπὸ τὸ πρόβαλμα ψηλά, ποὺ
ἀνοίγεται φανταχτερὰ τὸ ἅγιο μοναστή-
ρι, μὴ συνοδεύει ἀτέλειωτη κατέβαινε λο-
γὴς λογίων παρόταξη καὶ σχῆμα καὶ
μπουλούκι κι' ἀλήθεια κατεβαίνανε σὰν
γάμος μὲ λαγοῦτα καὶ μὲ γαϊδούρια πρό-
θυμα κι' ὁμορφοστολισμένα προικιὰ
φανταχτερὰ. Κι' ἀκόμα κατεβαίνανε πρὶν
πάνω καὶ πρὶν κάτω οἱ νυχτογλεντιστά-
δες, σὰν μασκαράδες ἀποκορηὰς καὶ τῆς
ζωῆς κοροῦδα. Καὶ νὰ καταμεσίς καὶ γε-
ροντοπαλλήκαροι μὲ τὰ χρυσὰ ξεθωρια-
σμένα δόντια καὶ μὲ χρυσὰς φανταχτε-
ρὲς καδένες, ποὺ φέρανε ὥσάν προικιὰ
ἀπὸ τὰ ξένα μέρη. Κορδώνονται, τεντώ-
νται, σὰν μπέηδες ποζάρουν. Καὶ χί-
σκουν ὅλοι οἱ μικροί, γεροντοκόρες δι-
πλα. Φοροῦσαν ὅλοι τ' ἄσπρα τους κι'
ἀνεμιστὲς βαθυχρόμες γραβάτες κι' ὅλοι
καβάλλα πηγαῖναν καλπάζοντας, σφυρί-
ζοντας καὶ γλυκοτραγουδώντας. Καὶ κό-
βανε τὸν καλπασμό, μὰ ὅχι τὸ τραγοῦδι,
ὅταν στὸ δρόμο σμίγανε μαζί μὲ τοὺς
ταμένους, ποὺ κλαυροῦν κι' ὀλόσκητοι
γιὰ κάποια θεία χάρη πηγαῖναν τῆς Πα-
ναγίας τὸ αἶμα. Κι' ἀλήθεια μοιάζανε
αὐτοὶ κι' οἱ συνοδοὶ τῆς λύπης μὴ πέν-
θυμη κηδεῖα, ποὺ βρέθηκε ἀναπίντεχα
στὸ τριστηνὸ τοῦ δρόμου, γιὰ χρυσου-
ζιά, γιὰ βάσανο, στοῦ γάμου τὴν πομπή.
Ἔτσι, ἔτσι κι' ἡ ζωὴ τοῦ καθενὸς μας
μοιάζει μέσα στοῦ γάμου τ' ὄνειρο κη-
δεῖα ξεπροβάλλει καὶ στῆς κηδεῖας τῇ
σειρᾷ συναπαντιέται γάμος καὶ στὸ ξε-
νύχι τοῦ νεκροῦ κουφοκτυτοῦν γιὰ
νύμφες.

Βραδυάζει ἡλιοβασίλεμα καὶ σούρουπο
τὴν πλάση στεφανώνουν! τότε, στὴν ὥρα
αὐτὴ τὴν πρόσχαρη γυρίζει κύκλο ἡ Πα-
ναγία, σὲ λιτανεῖα πάει. Ἐκεῖ βρεθή-
κανε ὅλοι μαζί, ὅλοι μαζί οἱ χαρῶποι κι'
οἱ πικρολυπημένοι, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ
φτωχοί. Τοῦ καθενὸς κι' ἄλλη εὐχὴ τὰ
χείλη σιγολένε. Παρακαλοῦν γιὰ μύρια
δύο, κι' εὐχαριστοῦν οἱ ἄλλοι. Καὶ μύρια
-δύο ταξίματα κι' ἀμέτρητα τὰ δάκρυα,
δάκρυα τοῦ πόνου σύντροφου καὶ τῆς χα-
ρᾶς διαμάντια. Τελειώνει μὲ τὴν ὥρα
του κι' ὁ ἔσπερινος ὁ θεῖος οἱ λυπημέ-
νοι μέινανε τὶς ὑστερνὲς παράκλησες νὰ
κάμουν. Καλόκαρδοι οἱ τυχεροὶ πηγαί-
νουνε ὀλόσια στὸν χορὸ, νὰ ξεφαντώ-

σουν θέλουν. Χορεύουνε οἱ νοὶ τὶς λυ-
γερεὲς κι' ἀντιλαλοῦνε τὰ βιολιά μὲ τὰ
γλυκὰ τραγοῦδια, στὴν ἔρημη τριγύρω
λαγκαδιά. Γέροι καὶ γριεὲς καμαρωτὰ
κνττάζουνε τοὺς πρὶν λεβέντες τοῦ χοροῦ.
Οἱ νοὶ, ποὺ ξενιτιά δὲν εἶδανε ἀζόμη,
ζηλιάρικα κνττάζουνε τοὺς χρυσοκαδε-
νάτους, ποὺ γύρισαν πρὶν εἰς τὸ χωριὸ
κι' ἀφρίζανε τὰ ξένα. Χορεύει κάποιος
ἀπ' αὐτοὺς, τοῦ κυρ Μηνᾶ ὁ Μήτσος.
Εἶναι κοντόχοιρος μὲ φρύδια μουστα-
κάτα, μὲ χεῖλια παχουλάρικα, μὲ στόμα
καρβελάτο. Ἄλλα στὸν δρόμο φόραγε
μὴ πῆγε τώρα στὸ κελὶ καὶ φόρεσε τῆς
ῶρας φορεσιά. « Ἐχει μαθὲς καὶ ρούχα ».
Φαντάζουνε δυὸ πέννες στὸ τετράκι καὶ
μαντιλάκι φροντωτὸ καὶ δακτυλίδια
κίμποσα στὰ δάκτυλα φοράει. Μὲ τῇ
σειρᾷ τὰ δάκτυλα ποὺ ἔχουν δακτυλίδια,
μὲ τῇ σειρᾷ τοῖς κάνουνε τὶς τοῖκες-
τρούκα -τρούκες γιὰ νὰ φανοῦν ὅλα μαζί
καὶ χωριστὰ καθένα. Χορεύει παλαϊκό,
ποὺ ἔμαθε στὰ νειᾶτά του πρὶν φῆγη.
Κι' ἀντιπατὲ καὶ τρέμει ἡ γῆς, τὰ δα-
κτυλίδια λάμπουν, καὶ ἀστράφτει μέσα
ὁ στόμας του, γιὰ τὸν ἄμανέ κι' αὐ-
τὸς πάει σκόντο. Τριπολογᾷ στὶς βόλτες
του καὶ κάνει τσαλιμάκια καὶ σέφεται,
ξεσέφεται ἡ κορμαστὴ πεντόλιση ἀν-
σίδα. Κι' ὅλο τοῦ παίζουν τὰ βιολιά,
λαγοῦτα καὶ κλαρίνα. Καὶ συντροφεύ-
ουν τὸν σκοπὸ, γιὰ χάρη του, γιὰ ἔπαινο
νὰ ποῦμε, δυὸ - τρεῖς λεβέντες τοῦ χω-
ριοῦ καὶ τοῦ χοροῦ, τῆς οἰκίας οἰμαδόρου.
Τοῦ τραγουδοῦν :

νᾶμουνα μάγκας νᾶκλεβα τὴν κρεμα-
|στη ἄλυσίδα
Πεῦχει τὶς λίρες τὶς πολλές, πεντόλιρο
|γι' ἄσπιδα.
νᾶμουνα κλέφτης τὸ χρυσὸ νὰ πάρω σου
|ρολόι
γιὰ νὰ φαντάζω γιὰ γαμβρὸς καὶ μπέης
|ἀπὸ σοῖ.

Κι' ἄλλος συνεχίζει :
Νᾶχα ψαλίδι ἀόρατο καὶ τέχνη μυγε-
|μένη.
νὰ σοῦκοβα τὴ τσέπη σου τὴ λιρογεμι-
|σμένη.
Χαρέμι ἀμέσως θάκανα καὶ Τούρκος θὰ
|λεγοῦμαι
ὅλες τὲς νιές τὶς ὁμορφες μονάχες νὰ
|χαίρωμαι...

Χά, χά, γελοῦν ὅλοι. Τοῦ κάνουνε κορυ-
ταλάκια. Ἐνθουσιάζεται ὁ χορευτὴς καὶ
κάνει παλαμάκια καὶ τσαλιμάκια καὶ πε-
νηντάρικο κολλαριστὸ κολλάει στὸ βιο-
λί. Νὰ βαστάξη φωνάζουν οἱ ἄλλοι τοῦ
βιολατζῆ. Ἀναγαλλιάζουν τότε οἱ συγ-
γενεῖς, κορδώνονται καὶ λένε : Ποιὰ

νύμφη κι' ἡλιογέννητη ἂν εἶναι δὲν τὸν θέ-
λει; κι' ἀρχοντοπούλα δὲν θὰ πῇ μοῦ
φαίνεται τὸ ὄχι. Τ' ἀκοῦν οἱ διπλανοί,
ποὺ χάσκουν ὅλοι γύρω προσέξανε δὲ
καὶ μὴ πρὸς μὴ τὴν κάθε μαντινάδα
καὶ τὸ πεντόλιρο τὸ κορμαστὸ κι' ἀζόμη
θυμηθῆκανε τὰ ὅσα ὁ ἴδιος εἶχε πῇ γιὰ
λόγου του, χίλιων εἰδῶν ἐπαίνους γιὰ μα-
γαζιά κι' ἄλλα πολλὰ. Τὸν πήρανε γιὰ
πλούσιο καὶ λένε « χοῖμα ἔχει, φαίνεται ».
Κι' ἕνας γέρος ἀπαντᾷ ἀναστενάζοντας
βαθεία : « ἐγὼ μὲ πέντε γριεὲς στὰ ξένα
καὶ νὰ κανένας προκοπὴ νά, οἷτε τὰ
ναῦλά τους δὲν ἔχουνε νὰ ῥθοῦν. Ὁ ἕνας
εἶναι, λέει, καὶ χοροδιδάσκαλος! ἀκούς;
Ποῦ νὰ μὴν ἦτανε... μὴν πῶ τίποτε
ἄλλο οἱ ἄλλοι ἀνοίξανε μαζί δυὸ μαγα-
ζιά κι' ἔχισαν καὶ τὰ λίγα ἂν εἶχανε
μυαλὰ δὲν ἀνοίγαν δὲν κάνουν οἱ μου-
μπούροι μέλι. ἂν κάνανε θὰ τρώγαμε
κι' ἔμεῖς οἱ καπνέμοι ». Καὶ τοῦ ἀπαν-
τᾷ ἕνας ἄλλος : Νὰ ἀλήθεια καὶ στὸ
χωριὸ μου πιότεροι ἀπὸ πενήντα νέους
δὲν ἔχουν καὶ τὰ ναῦλα τους νὰ ῥθοῦν
ἕνα-δυὸ μονάχα προκοπὴν καὶ λίγο.
Μὰ ἔχω κι' ἕναν ἀνεψιὸ ποὺ ἔχει μαγα-
ζιά καὶ ξαγοράζει, ἂν θέλῃ, ὅλο τὸ χω-
ριό. « Μποράβο, ἔχει μυαλὸ καὶ ἀνοίξε καὶ
μαγαζιά, » τοῦ κάνει ὁ πατέρας τῶν πέντε
γριεῶν, ποὺ πρῶτα γρίνιαζε γιὰ τὰ μα-
γαζιά τῶν γριεῶν του. Ἔτσι γίνεται : στὴ
λύπη ἁλλιώως καὶ στὴ χαρὰ ἁλλιώως σκε-
φτόμαστε ὅλοι, ὅλοι.

Καὶ δίχως καμμιὰ ἀντίρρηση παρα-
δεχτήκανε τὸν χορευτὴ γιὰ πλούσιο.

Καὶ λένε : « Χαρὰ σ' αὐτὴν, ποὺ θὲ νὰ
πάρῃ αὐτὸς ὁ χορευτὴς, ὁ χρυσοκαδε-
νάτος! »

Τὴν ὥρα αὐτὴ τοῦ τραγουδεῖ μὲ μὴ
παράξενη φωνή, ἕνας ἄλλος χορῶπός,
ὁ Κώστας, ποὺ ἀγαπᾷ κορυὰ τὴ νέα,
ποὺ χορεύει ὁ χορευτὴς. Τοῦ τραγουδεῖ :

Σὲ συμβουλεύω φίλε μου τὴ νύχτα στὸ
|σκοτάδι
νὰ μὴ πηγαῖνης μοναχός, γιὰτὶ μερίζει
|ἔδνη.
Γιατὶ φονιάς ἂν σεῦ ἰδῇ τὸ στόμα χρυ-
|σωμενο
γιὰ νὰ σοῦ πάρῃ τὸν χρυσὸ σὲ κάνει
|σκοτωμένο
Καὶ δακτυλίδια μὴ φορῇ; στὰ δάκτυλά
|σου τόσα
γιατὶ φονιάς τὰ δάκτυλα θὰ σοῦ τὰ κά-
|μῃ γρέσα...

Ἡ χορεύτρια, ποὺ χορεύει, ἔχει σκυμ-
μένο τὸ κεφάλι καὶ τὰ μάτια. Ψηλὴ καὶ
λυγερὴ εἶναι παιδί μπροστὰ στὸν πενήν-
τάρη. Τὴν λένε Μαριάνθη. Εἶναι παι-
δούλα, ποὺ συχνὰ τὰ ὄνειρα ταράζουν

κι' ἀγγέλοι μέσ' στὸν ὕπνο της ἕνα φιλή
ἀλλάζουν. Ροδόγελο στὰ χεῖλη της τὰ
κοραλένια σκάει, ποὺ μαροτύρᾳ μὲ τ' ὄ-
νειρο πὼς κάποιον ἀγαπάει. Δὲν εἶν' εἴ-
κοσι χρονῶν. Χορεύει χωρὶς νὰ προσέχη
τὸν πεννηντάρη, ποὺ μὲ λαίμαργα βλέμ-
ματα καὶ μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ τὴν κυτ-
τάζει. Αὐτὴ μὲ χάση μὲ καμάρι κρυφὰ
ἀλλοῦ κυττάζει. Τὸ νοιώσανε δυὸ - τρεῖς
γεροντοκόρες, ποὺ τὴν καρδιά τους δάγ-
κωναν τῆς ζήλειας φίδια δαγκανιάριζα.
Γιατὶ μὲ λύπη τους θωροῦσαν, ὅτι τ' ἀ-
ρῶσει ἡ λυγερή, ἡ ὦρια Μαριάνθη. Τὴν
ζήλευαν γιατί γιὰ λόγου της ἡ καθεμιά
τὸν θέλει. Μὰ οἱ ἐλπίδες τους ἐσβύναν
μία - μία κάθε φορὰ ποὺ βλέπανε τὸ
γέρο πεννηντάρη ἐρωτικά καμώματα νὰ
κάνη τῆς παιδούλας. Μὰ νὰ παρήγορο
σημεῖο. Παρ' ὅλη τους τὴ ζήλεια, ποὺ
πάντα εἶχαν ἡ μιὰ στὴν ἄλλη, γιὰ ἰδὲς
λέει ἡ μιὰ, γιὰ κύτταξε λέει ἡ ἄλλη τί;
τί; ξαναφωνάζει ἡ τρίτη. — Δὲν βλέπεις;
ἡ κοινομένη κρυφοκυττᾷ τὸν Κώστα.
Τὴν εἶπαν κοινομένη γιὰ τὰ κοιμένα
της μαλλιά, θέλοντας νὰ ποῦν μ' αὐτὸ
τὰ ὅσα λένε γιὰ τὴς νῆες τοῦ συρμού. —
Ναί, νὰ στὴν κάθε βόλτα τοῦ χοροῦ τὸν
Κώστα, τὸν χωριανὸ της βλέπει. Σοῦ
εἶναι αὐτὴ!, πόλι ξανάπε ἡ ἄλλη. Χά-
ρηκαν ὅμως, γιατί τὸ νοιώσανε, πὼς δὲν
τὸν θέλει ἡ νιὰ τὸν χουσοκαδενάτο,
ἀφοῦ τὸν Κώστα ἀγαπᾷ. Κι' ἀλήθεια
τὸν ἀγαπᾷ ἡ Μαριάνθη· ψηλὸς καὶ εὐ-
γενικός, ξενιτεμένος, μὰ σοβαρὸς ἀνοι-
γουνε τὰ μάτια του τὸν κόσμον τῆς ἀγά-
πης. Στὴν κάθε βόλτα ὅλο τὸν Κώστα
της κυττᾷ. Τὸν βλέπει καὶ μαζὶ παρὰ-
δεισος ἀνοίγει, ποὺ τὰ πουλιά τῆς τρα-
γουδοῦν γλυκά. Αὐτὴ ὡσὰν βασίλισσα
κι' ἐκεῖνος βασιλιάς της τ' ἀηδονία ἔχουν
συντροφία καὶ τ' ὄνειρο παιχνίδι. Ὁ κό-
σμος ὅλος μιὰ ματιά, καὶ πάλι, μὲ μιὰ
ματιά τὸν κόσμον βλέπουν. Ἀηδοβολα-
λήματα σὰν κάτι παραιμύθια τοὺς λένε
πὼς θὰ ποῦν κι' ἀθάνατο νερό. Καὶ τὰ
πικρὰ φαρμάκια τους μὲ δυὸ φιλιὰ γλυ-
καίνουν. Τοὺς εἶναι κάθε φίλημα καὶ
φιλαχτὸ καινούργιο, ποὺ κάθε ἀράπη
καὶ στοιχειὸ καὶ ξωτικὸ τὰ διώχνει ἀπ'
τὸ παοιάεισο μαζονὰ στὴν κόλαση τὰ
πάει. Ἔτσι γλυκεῖα καὶ τέτια ὡσὰν θεὰ
μεγάλη, ἡ ἀγάπη πάντα εἶναι, γεμάτη
θεῖα χάση γιὰ δακτυλίδι της χρυσό, ποὺ
τὰ στοιχεῖα νὰ δένη, δὲν ἔχει ἡ ἀγάπη
μυστικά μηδὲ τῶν μάγων μάγια· ἔχει
μονάχα τὸ φιλή, ποὺ κλείνει στὴν καρδιά,
σὰν σμίξουνε τὰ χεῖλη, τὴν ντροπαλή τοῦ
ἔρωτα ψυχή, τὸν ἔρωτα τὸ πρῶτον ἀγ-
γελοῦδι. Κι' εἶναι στοιχειὸ καὶ φύλακας,
εἶναι θεὸς τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτός, ὁ ἔρω-
τας, χαρίζει τὴ ζωή· εἶναι θεὸς παρὰ-
νος, ποὺ θέλει ὅλο χάδια, σὰν τὸ ζηλι-
αριστὸ παιδί· γιὰ λάθος τιποτένιο σ' ἄλλη
καρδιά φωλιάζει. Δὲν τὸν φοβίζει εὐκόλα
οὐδὲ θεὸς κανένας ἀλλὰ τοῦ κάνουν τὸ
χάτηρι κι' ἄλλοι θεοὶ καὶ ποιοὶ τράνοι.
Ἔχει τ' ἀστερία πρῶτον νὰ τὸν φω-

τοῦν τὸν δρόμο καὶ τὸ φεγγάρι νὰ κρυ-
φτῇ γιὰ νὰ μὴ βλέπουν ἄλλοι.

Καὶ νὰ καὶ τώρα κρυφτῇκε ἀλήθεια
τὸ φεγγάρι γιὰ νὰ κρυφτῇ τ' ἀγγαλιαστὸ
ζευγάρι, ποὺ ἐρωτευμένο φεύγει νὰ σωθῇ.
Νοί, φεύγει ὁ Κώστας μὲ σπουδὴ μὲ τὴ
γλυκεῖα του Μαριάνθη· φεύγει αὐτὴ κι'
ἀφήνει στὸ κελλὶ γονεῖς, ἀδελφία, χωρια-
νοὺς καὶ χουσοκαδενάτους νὰ δοῦν στὸν
ὕπνο τους ἀνάποδο χορὸ. Κοιμοῦνται ἄλ-
λος ἐδῶ κι' ἄλλος ἐκεῖ εἰς τὰ κελλιά τρι-
γύρω ξαγουρνισμένοι ἀπὸ τὸ βράδυ τοῦ
χοροῦ. Ὅλοι βαρεῖα κοιμοῦνται. Βλέπει
τῆς κόρης ὁ γονιὸς παρὰ-ξενη στὸν ὕπνο
τον ὄνειρου φαντασία: ὅτι μεροδεύτηκε
ἡ κόρη του στὶς βόλτες τοῦ χοροῦ εἰς τὴν
καδένα τὴ χρυσὴ τοῦ χουσοκαδενάτου,
καὶ πῆγε αὐτὸς στὸ πλάι της ὡσὰν γο-
νιὸς νὰ ποῦμε καὶ μπέρδεψε κι' ἐκεῖνος
πάει κατόπιν κι' ἡ μαμὰ καὶ τ' ἄλλα τὰ
παιδιά τους καὶ μπέρδεψαν κι' αὐτά·
ὅλο τὸ σπῆτι στὴ χρυσὴ μεροδεύτηκε
καδένα! Καὶ ἦτο τί καλὰ, ἀνέλιπστη εὐ-
τυχία. Κι' ἀπὸ τὸ κάθε στόμα τους ξε-
χύθηκε μὲ μιὰς, σὰν σαπουνόφουσα
χρυσή, ὁλόχρυσο παλάτι καὶ τὸ ζηλεύαν
σὰν χαλοὶ τοῦ δρόμου οἱ διαβάτες. Κι'
ὅλα μαζὶ καὶ χώρια τὸ καδένα τ' ἄλυ-
σοδένουνε χρυσὲς τοῦ χορευτῆ καδένες.
Μὰ ξάφνου, ἄψε - σβῦσε, ἀστροπελέκι πέ-
φτει καὶ τὸ παλάτι ὁλόκερο σωριάστη-
κε, σὰν σαπουνόφουσα σωστή. Δὲν τὸ
στηροῖξαν οἱ χρυσὲς τοῦ χορευτῆ καδέ-
νες, χάρτινος πύργος φάνηκε. Μεγάλη
τώρα δυστυχία.

Τὴν ἴδια ὥρα, στὸν ὕπνο του ἐπάνω,
ὁ χορευτῆς ἀνοίγει διάπλατα τὸ στόμα,
σὰν νὰ γελά, γιατί θωρεῖ μὲ τ' ὄνειρο,
πὼς εἶναι στὸ χαρῆμι, ποὺ τοῦχε πῇ εἰς
τὸν χορὸ τὸ βράδυ ὁ ριμαδόρος, κι' ὅτι
διαλέγει ἐκεῖ τὴν ὦρια Μαριάνθη. Μὰ
κεῖ ποὺ διάλεγε καὶ γέλαγε τοῦ πέφτουνε
τὰ δόντια τὰ χρυσὰ κι' ἕνας του δοῦλος
τ' ἄρπαξε καὶ πάει. Καὶ πάει κι' αὐτὸς
ξοπίσω του ἔστω καὶ δίχως δόντια. Μὰ
τότε τοῦ πέρνει ἄλλος τὴ γλυκεῖα, τὴν
ὦρια Μαριάνθη.

Ἐξύπνησε τότε πιά, ξερόβηξε καὶ βλα-
σφημᾷ καὶ λέει: «Νὰ πάω ὁ διάβολος
ἀκόμη ἐχθρὸς τὸ βράδυ μούπε τῆς κόρης
ὁ μπαμπᾶς, πὼς θάναί δική μου ἡ κό-
ρη. Καὶ τώρα ὄνειρα στραβά: Ἀπὸ
τὴ σκέψη αὐτὴ τὸν ἔβγαλαν κάτι φωνές,
ποὺ στ' ἀκουσμα ταράχτηκε κι' αὐτός.
Ἐφώναξε τῆς Μαριάνθης ὁ μπαμπᾶς:
«Παιδιά μου τρέξετε καὶ χωριανοὶ καὶ
ἄλλοι, ἄλλος ἐδῶ, ἄλλος ἐκεῖ, νὰ πιᾶστε
τὸν κλέφτη τῆς χαρᾶς μου, ὅποιος κι'
ἂν εἶναι, τὸν ἀτιμο, ποὺ πήρε τὸ κορί-
τσι μου. Λίπλα του, ἕνας κουτσὸς στε-
κόταν, κολλήγας τοῦ μπαμπᾶ τῆς κό-
ρης καὶ τοῦ χουσοκαδενάτου φίλος. Κι'
ἔλεγε αὐτός, πὼς πέρα κατὰ τὰ λιόφρα
μερὰ εἶδε τὴν κόρη μόνη νὰ τρέχη βια-
στικά.

Κι' ἀλήθεια στὸ ὄντεβαν, ποὺ οἱ δυὸ
μὲ μιὰ ματιά εἶχαν ὀρίσει ἀπὸ τὸ βράδυ

τοῦ χοροῦ, ἐπήγαινε μεσάνυχτα ἡ κόρη
καὶ τότε τὴν ἐπρόσεξε στὸν δρόμο τῆς ὁ
γείτονας τῆς ὁ κουτσὸς κι' ἐγύρισε· εὐ-
θὺς γιὰ νὰ τὸ πῇ τὴν ὥρα, ποὺ καὶ ὁ
μπαμπᾶς εἶχε ξυπνήσει φοβισμένος ἀπὸ
διπλὴ τρομάρα, ἀπὸ τοῦ ὄνειρου δηλαδή
τ' ἀστροπελέκι κι' ἀπὸ τὴν κόρη ποὺ δὲν
εἶναι ἐκεῖ.

Τρεχάτη πάει ἡ κόρη στὴν πίσω λαγ-
καδιὰ χωρὶς νὰ καταλάβῃ, ὅτι τὴν εἶδε
ὁ γείτονας τῆς ὁ κουτσὸς, ποὺ πότιζε τὸ
ψόφιο του μουλάρι. Εὐρῆκε ἐκεῖ τὸν
Κώστα της σὲ μέρος ὠρισμένο. Τοῦ
λέει, ὅτι συχάθηκε τὸ βράδυ μὲ τὰ κα-
μώματα τοῦ χουσοκαδενάτου, ὅτι ποτὲ
στὸν κόσμον δὲν τὸν θέλει κι' ὅτι ποτὲ
της δὲν ξεχνᾷ τις τσουχτερές του μαν-
τινάδες, ποὺ ἀράδιασε κι' αὐτὸς τοῦ
χουσοκαδενάτου. Στὸ τέλος, ἄφοβα τοῦ
λέγει νὰ τὴν πάω ἀπὸ τώρα, νὰ τὴν
κλέψῃ, γιατί φοβάται μήπως θελήσῃ κι'
ὁ μπαμπᾶς της νὰ τὴν δώσῃ τοῦ χρυσο-
καδενάτου. Ὁ Κώστας κάτι πῆγε νὰ
τῆς πῇ, νὰ μὴ φοβάται, ὅτι ἀκόμη δὲν
μπορεῖ, γιατί δὲν ἔχει σπῆτι νὰ σταθῇ
καί... μὰ ξάφνου ἀκοῦνε φωνές ἀπὸ
ζερεβά κι' ἀπὸ δεξιά.

Κατάλαβαν πὼς τοὺς γυρεύουν κι' ὅτι
νὰ φύγουν δὲν μποροῦν. Ἦξεραε ὁ Κώ-
στας, ὅτι θὰ δείρουν ὕστερα τὴν ἀτυχὴ
τὴν κόρη οἱ συγγενεῖς, ἂν τοὺς ἴδουν
μαζί. Καὶ σκέφτηκε νὰ φύγουν ὅπως - ὅ-
πως, ἢ νὰ κρυφτοῦν. Μὰ νὰ κοντὰ τους
εἶναι. Γι' αὐτὸ κρυφτήκανε στὴ λαγκα-
διὰ ἐκεῖ σὲ κάτι σχίνους. Ἡ Μαριάνθη
κάτι ψέλισε καὶ εἶπε Παναγιᾶ μου καὶ
νὰ... σὰν θαῦμα γίνηκε!

**ἐκρύφτη ἀλήθεια τὸ ὀλάκερο φεγγάρι
γιὰ νὰ κρυφτῇ τ' ἀγγαλιαστὸ ζευγάρι.**

Τὸ σκέπασε μεγάλο σύννεφο πυκνὸ
καὶ πέρασαν κοντὰ τους χωρὶς καθόλου
νὰ τοὺς δοῦν κρυμμένους στὸ λαγκαδι.

Λυπάται ὁ Κώστας, μὰ ὅμως δὲν μπο-
ρεῖ γιὰ πάντα νὰ τὴν πάω, γιατί δὲν
ἔχει σπῆτι νὰ σταθῇ. Εἶναι κι' αὐτὸς
τοῦ κόσμου δοῦλος. Τῆς λέγει: Ἡ Πα-
ναγιᾶ γιὰ νὰ σωθῇ καὶ πάλι, ἀπὸ τὸ
ξύλο κι' ἀπὸ τοῦ γάμου τὸ χαμό, μπορεῖ
καὶ ἄλλο θαῦμα νὰ σοῦ κάμῃ· ἐγὼ δὲν
ἔχω σπῆτι νὰ σταθῶ. Εἶμαι τοῦ κόσμου
δοῦλος. Ἡ λευτεριά ἀργεῖ. Γι' αὐτό,
τῆς λέγει, νὰ πῇ ὀπίσω πάλι στὸ κελλὶ
καὶ νὰ εἰπῇ, πὼς βγήκε ἔμετο νὰ κάμῃ
ποῦ εἶχε ἀπὸ τὸ βράδυ, γιατί ζαλίστηκε
πολὺ ἀπ' τὸν χορὸ τοῦ χουσοκαδενάτου
χορευτῆ.

Πειραιᾶς 17, Νοέμβριος 1932.

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΙ ΘΡΥΛΛΟΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΙΝΕΑ

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΠΑΛΕΤΤΟ

ΘΡΥΛΛΙΚΗ ΣΥΜΦΟΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

3 Γιώργης } Χωρικοί
Μηνᾶς }
Στέλιος }
5 Ἀνδρέας τὸ νεραῖδογέννημα
Ρέλια
Κυρά Φωτεινὴ χωρ. Κουτσομπόλα
Κυρά Διαμάντω ἡ νονά τῆς Ρέλιας
Βαρβάρα }
Κατερίνα } κορίτσια τοῦ χωριοῦ
Ἑλέσα }
Ἑλένη }
Δέσποινα }

SOPRANT - ALTI

Νὰ κι' ἡ αὐγοῦλα προβάλλει δειλὰ
στὴν ψυχὴ τῆς θλιμμένης
Ποῦ κάποιος δέος τὴ σφίγγει τρελλὰ
κι' εἶν' φοβιστὰ πονεμένη.
"Αχ! τῶν ἀνθρώπων τὰ πάθη πολὺ,
καὶ τὴ φύσι κλονίζουν
ἢ ἕνα δάκρυ, ἢ ἕνα φιλὶ
τὴν ζωὴ δὲν χωρίζουν.
Μικροῦλα κοίμουν γλυκεῖα,
τὰ βρόχια σου στήνει μὰ μοῖρα κακιά.

ΣΚΗΝΗ Ι.

Γιώργης. — Μηνᾶς. Σὲ λίγο Ρέλια

(Μετὰ τὸ preludio ἡ ἀδελφαὶ σηκώνεται καὶ φωτίζεται ἡ σκηνὴ ἀπὸ λίγο ἐλαφρὰ κυανὸ φῶς· ἀστράφτει, βρονταίει καὶ βρέχει· σὲ λίγο παύει· οἱ ἡθοποιοὶ εἶνε στὴ σκηνὴ ἀλλὰ ἀκίνητοι ὡς τὴ στιγμή τοῦ θά πάψη ἡ δοχὴσιτρα.... ἢ, προσηλωμένοι μὲ κάποιον δέος παρακολουθοῦν τὴν καταιγίδα ποὺ δὲν ἀργεῖ νὰ παρέλθῃ. Ὁ Μηνᾶς εἶνε καθισμένος ἀπάνω σ' ἕνα δέμα σανοῦ καὶ ἐπιμελεῖται ἕνα κοφίνι ποὺ ἔχει τελειώσει. Ὁ Γιώργης κοντὰ στὸ τζάκι συντανλίζει τὴ φωτιά. "Εξὼ ἀστράφτει ἐλαφρὰ. Μόλις τελειώσῃ ἡ δοχὴσιτρα....

Γιώργης. — Ἡ βροχὴ ἔπαψε!

Μηνᾶς. — Καὶ ἡ Ρέλια ἀκόμη δὲν ἐγύρισε.... νὰ μὴ φοβᾶται αὐτὸ τὸ κορίτσι μὲς τὴ νύχτα!

Γιώργης. — Τὰ ἴδια καὶ ἡ μακαρίτισσα ἡ μητέρα της.... Τὸ καλὸ εἶνε ποὺ ἔπαψε ἡ βροχὴ.

Μηνᾶς. — Θὰ πῆγε στὴ μεγάλη στέρνα τοῦ Παναγιώτη!

Γιώργης. — Ἔτσι φαίνεται.... γιατί τῆς δικῆς μας θάνατι θολό.... μῆχανε καὶ τὰ νερά τῆς σημερινῆς βροχῆς καί.... (ἀκούεται ποὺ τραγουδιστὰ μονομουρίζει ἡ Ρέλια). Δόξα σοι ὁ Θεὸς νάτην γυρίζει.... (χτυπᾷ ἡ πόρτα ἡ Ρέλια εἶνε πολὺ ζωηρὴ, μὲ ξανθὰ μαλλιά καὶ ὀπωσδήποτε ἐπιμελίστατα, σὰν χωρική ποὺ ἔχει τὸν τρόπο της, ντυμένη... ἢ σὰν νὰ μὴ μοιάζει ἀπολύτως μὲ μιὰ χωρική τοῦ τόπου. Πρόπει νὰ διακρίνῃ κανεὶς ἀπάνω της καὶ τὸ παράξενο).... Ἐσὺ Μηνᾶ, ἔκλεισες τὴν πόρτα;

Μηνᾶς. — Ναί!

Γιώργης. — Τὸ κατάλαβα· μονάχα σὺ φοβᾶσαι κι' ἀπὸ τὸν ἥσκιο σου.... (πηγαίνει καὶ ἀνοίγει).

Ρέλια. — (ποὺ μπαίνει μὲ τὸ σῖκλο ποὺ τὸν σηκώνει μὲ πολὺ κόπο). Δὲν μοῦ λέτε τί πάθατε σήμερα, κι' ἀμπαρώσατε τὴν πόρτα;.... Μπα σὲ καλὸ σας.... ὦρίστε σὰς ἔφερα τὸ νερό!.... ἂν δὲν ἤμουνα κι' ἐγὼ σ'γοῦρα θὰ βγάζατε τὸν κόρακα ἀπὸ τὴ δίψα!

Γιώργης. — Εὐχαριστοῦμε

Μηνᾶς. — (ποὺ πίνει). Στῆς χαρὲς σου ἀνηψιά!

Ρέλια. — Μι... τώρα, ναί! (πέρνει τὸν τερεκὲ τὸν γεμίζει καὶ τὸν δίνει τοῦ Γιώργη), ἄμ ἔννοια σας κι' ἐγὼ τὸ ξέρω τό ριζικό μου.... Πιὲ νουνέ!

Γιώργης. — (πίνοντας). Ἀχνίζει σήμερα τὸ νερὸ σὰν νὰ κοχλάζει.

Μηνᾶς. — Οἱ παλαικοὶ λέγανε πῶς ἄμα τὸ νερὸ τῆς στέρνας τὸ δῆς κι' ἀχνίζει, ὁ βορρῆς ἔχει νὰ δώσῃ καὶ νὰ πάρῃ.

Γιώργης. — Ναί, τώρα ποὺ μῆχανε πεῖα στὴν ἀνοιξί!

Ρέλια. — (στὸν Μηνᾶ χωρὶς νὰ προσέξῃ τὸ Γιώργη). Ἀλήθεια;... σωστὸ θὰ εἶνε· σὰν τὴν παροιμία... κοῦο χέρι, ξεστὴ καρδιά!

Γιώργης. — Στῆς ἐρωτοδουλειᾶς τὸ μυαλό σου ἔσένα!

Μηνᾶς. — Καὶ μιὰ ἄλλη παροιμία ξέρεις ἀνηψιά μου τί λέει; (γελῶντας) Καλομελέτατο κι' ἔρχεται!

Ρέλια. — Ἀμ ἀπὸ ποῖο μέρος θάρρη, ἔ; ἡ σημερινὴ ζωὴ δὲν εἶνε χαλμᾶ λέει ὁ παπᾶ Σωτήρης!

Γιώργης. — Κολοκύθια!.... Ἐγὼ δὲν τ' ἀκούω αὐτὰ!.... καὶ γιατί ὄχι; ὁμορφὴ εἶσαι, τὴν προίκα ποὺ σοῦ ἄφησε ὁ πατέρας σου ὁ μακαρίτης, τὴν ἔχης καὶ εἶνε γερό· βρογμέναις κόττες δὲν ἔβγαλες στὸ χωριὸ γιὰ νὰ σὲ κατηγορήσῃ κανένας.... Λοιπὸν γιατί,... γιατί;

Ρέλια. — (μὲ βαθὺ στεναγμό). "Αχ! μπορεῖ νονέ μου!

Μηνᾶς. — Καὶ πῶς τὸ θέλει, καὶ πῶς τὸ περιμένει!

Ρέλια. — Καὶ βέβαια τὸ θέλω καὶ τὸ περιμένω... Ἐγὼ νὰ ξέρετε πῶς δὲν μπορῶ νὰ λέω ψέμματα σὰν τὰ ἄλλα κορί-

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

Δομάτιο ἀγροτικό. Θύρα στὸ βάθος ποὺ κλίνει ἀπὸ μέσα μὲ ξύλινο μάνταλο, καὶ ποὺ χωρίζεται στὴ μέση γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἄλλο μισὸ γιὰ παρὰθυρο (παρὰπόρτι). Ἀριστερὰ φαίνεται θολωτὴ σκάλα ξύλινη ποὺ ὀδηγεῖ στὸ ἀνώγειο. Αεξιά τζάκι ἀγροτικό—ποὺ καίγονται ξύλα, συνεχόμενον μὲ στενοὺς σοφᾶδες. Στὴ μέση ξύλινο ὀλοστρογγυλὸ τραπέζι ἀγροτικό, μὲ σκαμνιά... Στὴ γωνιά ἀριστερὰ εἰκόνα καὶ καντήλι ἀναμμένο. Δέματα σανοῦ σὲ μι' ἄκρη καὶ δεξιά κρεβάτι ἀγροτικό, σχεδὸν πρὸς τὸ προσκήνιο, ποὺ μοιάζει σὰν σοφᾶς.

PRELUDIO

(Ἀνάμεσα στὸ preludio σηκώνεται ἡ ἀδελφαὶ σκοτιάδι γενικό· μονάχα ὁ προβολεὺς ρίχνει γλωμὸ φῶς ἀπάνω στῆς Νεραῖδας ποὺ μὲ κατάνυξι τοιγυρίζουν μιὰ μικρὴ κούνια).

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΚΑΤ' ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΣΧΑΛΙΑ

Υπό κ. ΚΩΝΣΤ. ΚΟΥΕΛΗ

— Πώς περνούν τὰ χρόνια Χριστέ μου! κι' ένας βαθὺς στεναγμὸς βγήκ' ἀπ' τὰ στήθεια τῆς Ρόζας.

Ἀλήθεια εἶχε δίκιο ν' ἀναστενάξη ἡ Ρόζα. Εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε δέκα χρόνια. Κι' ὅμως δὲν μπόρεσαν νὰ σβύσουν ἀπ' τὴ θυμὸς τῆς καθόλου τὰ περασμένα.

Καὶ τώρα τῆς φαίνεται, πὼς εἶναι ἡ ἴδια ἐκείνη στιγμή, τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ἀπόγευμα. Ἐνα ἀπόγευμα ζεστό καλοκαιριάτικο πὺν καθέννας ζητοῦσε λίγη δροσιά, λίγον ἀέρα.

Θυμᾶται... Εἶχανε πάει μαζί με τὸν πατέρα τῆς καὶ τὴ μαμά τῆς βαρκάδα. Ἀλήθεια τὶ ὁμορφη πὺν ἦταν στήν ἀρχὴ ἡ βαρκάδα ἐκείνη, τὶ ἡσυχὴ πὺν ἦταν ἡ θάλασσα καὶ τὶ ὁμορφα τοὺς ἐθαίδανε τὸ σιγαλὸ θαλασσινὸ ἀεράκι, πόσο ἦταν πλημμυρισμένη ἀπὸ χαρὰ ἡ καρδοῦλα τῆς καὶ πὼς ξεφώνιζε ἀπὸ τὸ μεθύσι κι' ἀπὸ τὴν τρέλλα τῶν ὀχτῶ τῆς χρονῶ!

Μὰ ἔξαφνα τὶ κακὸ ἦταν ἐκεῖνο Χριστέ μου, — ἡ θάλασσα ἄρχισε με μᾶς ν' ἀγριεύη κι' ὁ ἀέρας φουσοῦσε δαιμονισμένα. Ἡ βάρκα τοὺς πῆγαινε πάνω στὰ κύματα σὰν παιχιδάκι, καὶ σὲ μιὰ στιγμή—τὶ ἔξαφνικὸ ἦταν ἐκεῖνο—βρεθῆκαν κι' οἱ τρεῖς τοὺς μέσα στὰ μανιασμένα τὰ κύματα...

Ἐπειτα;... ἔπειτα δὲ θημώταν τίποτ' ἄλλο ἡ Ρόζα, ἕνας γέρος ψαράς τὴν εἶχε φέρει λιποθύμη στὸ σπῖτι τοῦ θείου τῆς, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατέρα τῆς.

Πέρασαν ἀπὸ τότε μέρες, μῆνες καὶ χρόνια, μὰ ὁ πτωχὸς τῆς πατέρας καὶ ἡ μητέρα τῆς δὲν ξαναγύρισαν πιά.

Ἡ θάλασσα τοὺς εἶχε κρατήσει δικούς τῆς γιὰ πάντα.

Εἶν' ἡ ἀλήθεια πὼς στὸ σπῖτι τοῦ θείου τῆς τῆς φέρονταν σὰν νὰ ἦταν δικὸ τοὺς παιδί. Μερούσανε τὴν ἀγάπη τοὺς σ' αὐτὴν καὶ στὸν Ἑρρίκο, τὸ μοναχοπαίδι τοὺς.

Τὸν Ἑρρίκο... ἀλήθεια πὼς ἀγαποῦσε ἡ Ρόζα τὸν ξάδελφό τῆς!

Κι' ὅμως τώρα τελευταῖα καταλάβαινε πὼς ἡ ἀγάπη τοὺς δὲν ἦτανε ὅπως πρῶτα, ἄκουε τὴν καρδιά τῆς νὰ κτυπᾷ παρᾶξένα, μὰ καὶ τὸ φέροισιμο τοῦ Ἑρρίκου τῆς εἰδεινε πὼς κι' αὐτὸς τὴν ἀγάπαγε με μῖαν ἄλλη ἀγάπη.

Καὶ ἡ Ρόζα καθισμένη κάτω ἀπ' τὴ γέριξη πασχαλιὰ τοῦ κήπου ἄφινε τὴ σκέψη τῆς νὰ τὴ φέρνῃ πότε στὰ περασμένα καὶ πότε στὰ τωρινά...

Ναί, ἔνοιωθε τώρα καλὰ, πὼς ἀγαποῦσε τὸν ξάδελφό τῆς καὶ τὴν ἀγαποῦσε κι' αὐτός, ὅχι με τὴν ἀγάπη τοῦ ἀδελφοῦ, μὰ με τὴν ἀγάπη τοῦ ἐρωμένου.

* *

Ἡ καγκελένια πόρτα τοῦ κήπου ἀνοίξε ἔξαφνα, κι' ἕνας νέος ὡς εἴκοσι χρονῶ μπῆκε μέσα.

Ἡ Ρόζα στ' ἀντίκρουσμά του σηκώθηκε καὶ σκουπίζοντας ἕνα δάκρυ πὺν εἶχε ἀρροκυλῆσει στὸ μάγουλό τῆς.

— Καλησπέρα Ἑρρίκο, τοῦ εἶπε.

Ἐκεῖνος πλησίασε, καὶ τῆς ἔπιασε τὰ χέρια καὶ κοιτάζοντάς τὴν κατὰματα.

— Ἐ Ρόζα! τί τρέχει; τῆς εἶπε, μοῦ φαίνεται σὰν κλαμένη καὶ λέγοντάς τὰ τὴν ἔσυρε κάτω ἀπ' τὴν πασχαλιὰ πὺν καθόταν ἡ Ρόζα.

— Λοιπὸν γιὰτὶ ἔκλεγες Ρόζα; ξανάπε ὁ Ἑρρίκος, πὺν μου τί ἔχεις; μὴν ἔχεις μαζί μου κανένα παρᾶπονο;

— Ὁ ὅχι, ψιθύρις' ἡ Ρόζα δὲν ἔχω τίποτα, κι' ὅμως δὲν ξαίρω γιὰτὶ, μ' ἀπόψε νοιώθω κάτι νὰ με τραβᾷ με δύναμη πρὸς τὰ περασμένα.

Ἡ σκέψη κι' ὁ στοχασμὸς μου, με φέρνουνε δέκα χρόνια πίσω Ἑρρίκο.

— Τὰ νεῖατα Ρόζα, κοιτᾶνε μπροστά, ποτὲ δὲ γυρνᾶνε στὰ περασμένα.

Ἄν νοιώθῃς ἐδὼ νὰ σὲ τραβᾶνε τὰ περασμένα, ἐγὼ ὅμως νοιώθω μιὰ δύναμη νὰ με σπρώχνῃ πρὸς τὴ ζωὴ. Ἀκουε Ρόζα ζοῦμε τόσα χρόνια τώρα μαζί σὰν ἀδελφια. Κι' ὅμως ἐδὼ καὶ λίγο καιρὸ νοιώθω πὼς ἡ ἀγάπη μου δὲν εἶναι ἀγάπη ἐνὸς ἀδελφοῦ, ἀκόμα καὶ τὰ φιλιὰ π' ἀλλάζουμε τώρα δὲν εἶναι σὰν τὰ φιλιὰ πὺν δίναμε πρῶτα. Τὰ τωρινὰ φιλιὰ σου με μεθοῦνε, δὲν μοιάζουν με τὰ πρῶτα τὰ παιδιακίσια κείνα φιλιὰ π' ἀλλάζουμε πρὸ τοῦ κοιμηθοῦμε.

Ἡ Ρόζα ἀκουμπισμένη στὸν κορμὸ τῆς γέριξης πασχαλιᾶς ἄκουγε τὸν Ἑρρίκο μαδώντας μιὰ μαροῦρα, με χαμηλωμένα τὰ μάτια. Ἡ σκέψη φαίνεται πὼς ἀκόμα τὴν παίδευε καὶ τὰ στήθια τῆς φούσκωναν ἀπὸ κάποιο πνιγμένο στεναγμὸ.

Ὅσοσο ἀκούγοντας τὸν Ἑρρίκο νὰ τῆς μιλά με φωνὴ τρεμουλιαστὴ πὺν δειχνε ὅλο τῆς καρδιάς του τὸν πόνο, σίμωσε κοντά του καὶ πιάνοντάς του καὶ τὰ δυὸ χέρια.

— Μὰ καμμένη Ἑρρίκο, τί λόγια εἶν' αὐτὰ πὺν λὲς ἀπόψε; τοῦ εἶπε, μὴν εἶ-

σαι ἄρρωστος, μὴν ἔχεις πυρετό; ἡ μήπως παραμυῖας;

— Ρόζα, οὔτε παραμυῖω, οὔτε πυρετὸ ἔχω, σοῦ λέω μονάχα πὼς τὸ φιλι πὺν σοῦ δίνω κάθε βράδυ στὸ μέτωπο με καίει σὰ φλόγα.

— Μὰ τὸ φιλι αὐτὸ δὲ ἀλλάζομαι τόσα χρόνια Ἑρρίκο, ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ εἶναι ἡ καλὴ νύχτα πὺν λὲει ὁ ἕνας στὸν ἄλλον· δὲν εἶν' ἔτσι;

— Κι' ὅμως αὐτὸ τὸ φιλι πὺν λὲς ὅτι ἦτον ἡ καλὴ νύχτα μας ἄλλοτε, γιὰ μένα τώρα εἶναι μαρτύριο.

Ξυπνᾷ μέσα μου ἕναν ἄλλο κόσμον καινούριο, ἕνα κόσμον, πὺν ὡς τώρα κοιμώταν στὰ κατὰβρα τῆς ψυχῆς μου. Νοιώθω σ' αὐτὸ τὸ φιλι νὰ ξυπνᾷ μιὰ καινούρια ζωὴ πὺν τὴν πλημμυρίζει μιὰ ἄγνωστη ὡς τώρα φωνή, ἡ φωνὴ τῆς καρδιάς μου.

Ἡ Ρόζα παρᾶτῃσε τὰ χέρια τοῦ Ἑρρίκου καὶ τῆγε καὶ κάθισε σ' ἕνα παγκάκι κρύβοντας τὸ κεφάλι τῆς μέσα στὰ χέρια τῆς.

Ὁ Ἑρρίκος πῆγε καὶ κάθισε δίπλα τῆς καὶ κοιτάζοντάς τὴν τῆς ἔλεγε με φωνὴ πονεμένη.

— Ἀλήθεια Ρόζα, γιὰ θυμῆσον ἕνα βράδυ ἐδὼ κι' ἕνα μῆνα...

Θυμᾶσαι; Γυρῶζαμε ἀπὸ μιὰ ἐκδρομῇ, πὺν εἶχαμε κάμει με μιὰ παρᾶ. Καὶ τὴν ὥρα πὺν πῆγαμε ν' ἀλλάξουμε τὸ συνηθισμένο μας ἐκεῖνο φιλι, τὴν καλὴ νύχτα μας, ἀντὶ νὰ σὲ φιλήσω στὸ μέτωπο ὅπως πάντα σοῦ πῆρα τὸ κεφάλι σου στὰ χέρια μου καὶ σὲ φίλησα μες στὰ χεῖλη.

Θυμᾶσαι Ρόζα πόσο βάσταξε τὸ φιλι μας ἐκεῖνο; Στὴν ἀρχὴ, πῆγες νὰ τραβηχτῇς, μὰ ἔπειτα με φίλησες καὶ σὺ με τὴν ἴδια θέρη.

Σοῦ πέρασε καὶ σένα τὸ κορμί, ἡ ἴδια ἀνατριχίλα πὺν πέρασε καὶ τὸ δικό μου στὸ φίλημά μας.

Τόνοιωσα αὐτὸ Ρόζα καλὰ, γιὰτὶ τὸ κεφάλι σου σπαρταροῦσε στὰ χέρια μου στὸ ὀλόθερμό μας ἐκεῖνο φιλι... Καὶ γιὰ θυμῆσον... ἔπειτα χωριστήκαμε σὰν ντροπιασμένοι καὶ δὲν ξανακίναμε λόγο πιά γιὰ τὸ ἔνοχό μας ἐκεῖνο φιλι.

Ἀλήθεια... ξαναρχίσαμε πάλι τὴ συνηθισμένη μας καλὴ νύχτα σὰν πρῶτα.

— Ὅμως ἐγὼ δὲν τὸ ξέχασα ἐκεῖνο τὸ φιλι Ρόζα, ἦταν τὸ φιλι πὺν μοῦχε φέρει τὸ ξύπνημα.

Ὁ Ἑρρίκος σταμάτησε λίγο, τράβηξε ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς τὰ χέρια τῆς καὶ χαϊδεύοντας τὰ ὀλόξανθα μαλλιά τῆς...

— Για πές μου τὸ θυμᾶσαι Ρόζα κείνο τὸ φιλί τῆς εἶπε.

Αὐτὴ χαμήλωσε τὰ μάτια τῆς τράβηξε ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Ἑρρίκου τὸ κεφάλι τῆς, καὶ μὲ φωνὴ πού μόλις ἐκρυβόνταν οἱ λυγμοί.

— Ναὶ τὸ θυμᾶμαι, τ' ἀποκρίθηκε, ἦτανε καὶ ἐκεῖνο ἓνα φιλί... ἓνα φιλί πὺν δώσαμε μὲς στὸ μεθύσι μας ὕστερα ἀπ' τὸ γλέντι καὶ τὴν ἐξοχὴ ἦτανε ἓνα φιλί...

— Ἐνα φιλί, συμπλήρωσε αὐτός, ποὺ βγῆκ' ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὰ κατὰβαθα, ὅπου μᾶς ἔφερε ἀνατριχίλες σύγκορμες, ἦταν ἓνα φιλί, ὅπου δὲν ἔμοιαζε μὲ τὰ συνηθισμένα μας τὰ πρωτινὰ φιλιὰ.

Ἦτανε Ρόζα κείνο τὸ φιλί, ἓνα φιλί ἀγάπης ἔνοχο, δὲν ἦταν σὰν τὰ πρῶτα μας τ' ἀδελφικὰ φιλιὰ.

Τόνοιωσα Ρόζα μὲς σ' ἐκεῖνο τὸ φιλί, μιλούσε ἡ καρδιά σου ἄφωνα, μὲς στὸν ἡδονικὸ τὸν ἦχο τοῦ ἔνοιωσα πὺς γχορμίστηκε γιὰ πάντα πιά τῆς πρώτης μας ἀγάπης τὸ παλάτι.

Ἡ Ρόζα ξέσπασε τώρα σὲ λυγμούς καὶ ἀρπάζοντας μὲ ὀρμὴ τὰ χέρια τοῦ Ἑρρίκου.

— Ἑρρίκε σε ἱκετεύω, πᾶψε πιά, τοῦ εἶπε, τὰ λόγια σου μοῦ σχίζουν τὴν καρδιά, ἡ ἀγάπη σου πὺν μοῦ λὲς μὲ τρομάζει. Ἄσε με νὰ πιστεύω πάντα πὺς ἀγαπιώμαστε μὲ τὴν ἴδια, τὴν πρώτη ἀγάπη μας. Ναὶ σὰν ἀδελφὸ νὰ σ' ἀγαπῶ Ἑρρίκε.

— Κι' ὅμως, τῆς εἶπ' ἀναστενάζοντας αὐτός, δὲν λὲς ἀλήθεια ὅσο κι' ἂν λὲς πὺς μ' ἀγαπᾷς σὰν ἀδελφὸ, κι' ὅσο κι' ἂν πολεμᾷς νὰ πνίξης τῆς καρδιᾶς σου τὸν παλμό, ἐγὼ τὸ νοιώθω Ρόζα πὺς μ' ἀγαπᾷς μὲ μιὰν ἀγάπη ἄλλη πὺν ἀνώτερη, τὸ βλέπω μέσα στὴ ματιὰ σου αὐτό, πὺν δὲν μπορεῖ νὰ λήῃ ψέμματα.

Κάθε φορὰ ὅπου τὰ βλέμματά μας σμίγουνε, νοιώθω ὅτι περνᾷ ἡ ματιὰ μου στῆς ψυχῆς σου τὰ κατὰβαθα, βλέπω νὰ εἶναι ἡ καρδιά σου ἀνοιγμένη διάπλατα κι' ἀκούω τὸ σιγαλὸ τῆς γχορμίστημα.

— Ρόζα τὸ νοιώθω ὅτι μ' ἀγαπᾷς

* *

Μιὰ πεταλούδα κάθισε στὸν ἀνθὸ ἑνὸς λουλουδιοῦ. Ἡ Ρόζα τὴν τσάκωσε καὶ τὴν ἔκλεισε μέσα στὰ χέρια τῆς κι' ἔμεινε βυθισμένη σὲ σκέψεις κυττάζοντάς τὴν. Ὁ Ἑρρίκος βλέποντας τὴν Ρόζα τόσο σκεπτικὴ νὰ κρατᾷ τὴν πεταλούδα κλεισμένη, τῆς εἶπε.

— Ρόζα, τί σκέπτεσαι; Γιατί δὲ μιλάς; γιατί κρατᾷς τὴν πεταλούδα κλεισμένη; Ἄφησέ τὴν νὰ φύγῃ καὶ νὰ πετάξῃ.

Στὰ λόγια τοῦ Ἑρρίκου ἡ Ρόζα γύρισε ξαφνικὰ σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ κάποιον ὄνειρο, τὸν κύτταξε γιὰ λίγο μὲ τὰ βουρκωμένα μάτια τῆς κι' ἀναστενάζοντας βαθεῖα.

— Ξέρεις τί σκέφτομαι καὶ τί βλέπω τόσην ὥρα; τ' ἀποκρίθηκε. Σκέπτομαι πὺς ἡ πεταλούδα αὐτὴ μοιάζει τόσον πολὺ μὲ τὴν καρδιά μου, Ἑρρίκε. Τὴν νοιώθω νὰ σπαρταρᾷ καὶ νὰ φτερουγίζει στὰ χέρια μου καὶ ζητώντας τρόπο γιὰ νὰ ξεφύγῃ καὶ νὰ πετάξῃ ἐλεύθερα στὸν ἄερα καὶ στὰ λουλούδια τῆς, μὰ τὰ χέρια μου εἶναι κλεισμένα καλὰ καὶ δὲν τὴν ἀφήνουν.

Ἔτσι σπαρταρᾷ καὶ ἡ δική μου καρδιά μὲς τὰ στήθια μου κι' ἓνα βουρνοθεώρατο δὲν τὴν ἀφήνει νὰ ἀνοίξῃ τὰ φύλλα τῆς διάπλατα. Μὲ νοιώθεις Ἑρρίκε, ἡ φωνὴ τῆς καρδιᾶς μου πνίγεται μὲς τὰ τείχη πὺν τὴν ἔχουν κλεισμένη.

— Ναί, τῆς ἀπήντησε αὐτός, τὴν πνίγει καὶ τὴν συντρίβει ἡ πρόληψη. Κι' ὅμως δὲν εἶναι τὰ τείχη τῆς τόσο γερά πὺν νὰ μὴ μπορεῖ μιὰ καρδιά νὰ τὰ γχορμίσῃ.

— Ναί ἔχεις δίκιο, συγγομφυρισ' ἡ Ρόζα, νόμισα κι' ἐγὼ πολλές φορὲς πὺς τὰ τείχη αὐτὰ τὰ εἶχα γχορμίσῃ, πὺς μπόρεσα νὰ νικήσω τὴν πρόληψη...

Ἀκουσέ μου, Ἑρρίκε, τὴν καινούργια φωνὴ πὺν ἀνεστίασε ὅλο τὸ εἶναι σου τὴν ἄκουσα καὶ ἐγὼ μὲ λαχτάρα μὲς τὴν καρδιά μου. Κι' ἂν λὲς ἐσὺ πὺς γχορμίστηκαμ τότε σὰν τροπιασμένοι καὶ δὲν ξαναζάναμε λόγο, ἐγὼ δὲν τὸ ξέχασα, τὸ φιλί ἐκεῖνο. Κι' ὅχι μόνον αὐτό. Τὸ ἴδιο βράδυ ἀμέσως σὰν κοιμηθήκανε ὅλοι καὶ σένα σ' εἶχε πάρει ὁ ὕπνος, ἐγὼ γλύστρησα στὴν κάμαρά σου ἀθόρυβα, χᾶιδεψα μὲ τρομοῦλα τὰ μαλλιά σου καὶ σ' ἀπαλοφίλησα μὲς τὸ στόμα. Κι' αὐτὸ ξανάγινε πολλές φορὲς, Ἑρρίκε. Κι' ὅμως, κάθε φορὰ π' ἀπαλοφίληγα τὰ χεῖλη σου νόμιζα πὺς ἡ καρδιά μου ἦταν ἐλεύθερη, καὶ μοῦ ὤχονταν νὰ σ' ἀγκαλιάσω καὶ νὰ σὲ σφίξω σφιχτά, πολὺ σφιχτά, πάνω στὰ στήθια μου ἀφήνοντας νὰ μιλήσῃ ἡ φωνὴ τῆς καρδιᾶς μου. Μὰ μόλις ἔκανες πὺς ξυπνοῦσες, Ἑρρίκε, ὁ παλμός αὐτὸς τῆς καρδιᾶς μου σταμάταγε κι' ἔτρεχα γογγίζοντα γιὰ νὰ φύγω. Ἑρρίκε μὲ νοιώθεις.

Ἀλλοίμονο εἶναι βαθεῖα στὴν ψυχὴ μου ριζωμένη ἡ πρόληψη. Πνίξε λοιπὸν τὴ φωνὴ τῆς καρδιᾶς σου κι' ἔλα νὰ σὲ φιλήσω σὰν ἀδελφὸ μου, ὅπως πρῶτα.

— Νὰ μὲ φιλήσῃς σὰν ἀδελφὸ σου; τῆς εἶπ' ὁ Ἑρρίκος καὶ τὴν ἔσυρε σιμά του πιάνοντάς τῆς τὰ χέρια, κι' ὅμως ἂν ἐννοιωθῇς καὶ σὺ τὴν ἴδια φλόγα στὰ στήθια σου, ἂν χτύπησε καὶ σένα ἔτσι παρὰξενά ἡ καρδιά σου, δὲν πρέπει νὰ σὲ τρομάξῃ ἔτσι ἡ πρόληψη. Τὴν πρόληψη τὴν ἔχει γεννήσει ὁ κόσμος πὺν εἶναι τριγύρω μας. Κι' ἐμεῖς φεύγομα ἀπ' τὸν γνωστό μας τὸν κόσμον κι' ὅλο τὸν κόσμον τὸν κλείνομε μὲς τὴν ἀγάπῃ μας. Αὐτὴν ἔχουμε Θεὸ καὶ Θρησκεία μας. Ἄλλος Θεὸς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀπ' τὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης. Ἀκουμε Ρόζα. Ὅπου γεννιέται ἡ ἀγάπη δὲν μπορεῖ νὰ γχορμίσῃ πρόληψη κι' ὅπου ὑπάρχει πρόληψη δὲν μπορεῖ νὰ φυτρώσῃ ἀγάπη.

Ὁ Ἑρρίκος σταμάτησε, τράβηξε πρὸ σιμά του τὴν Ρόζα καὶ τὴν κύτταξε ἐπίμονα μὲς τὰ μάτια. Ἐκείνη στὸ κύταγμα τοῦ τραβήχτηκε καὶ κάτι σὰν λυγμὸς σὰ στεναγμὸς φούσκωσε τὰ στήθια τῆς. Κάτι πῆγε νὰ πῇ μὰ δὲν μπόρεσε. Ἐκανε νὰ φύγῃ μὰ μιὰ δύναμη ἀνώτερη τὴν ἔρριξε στὴν ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά τοῦ Ἑρρίκου. Ἐκεῖνος τὴν ἔσφιξε μὲ ὀρμὴ καὶ μὲ πάθος ἀπάνου του καὶ τὰ χεῖλη τους ἐνώθηκαν σ' ἓνα φίλημα γλυκὸ καὶ ἀτέλειωτο...

* *

Τὸ σιγαλὸ ἀεράκι φουσκῶντας ἀνάλαφρα στὰ κλαριά τῆς γχορμίστης πασχαλιάς τοὺς ράντιζε μὲ ἀνθούς καὶ τὸ φεγγάρι περνώντας ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φύλλα τῶν δέντρων ἐχρῶσσε μὲ τίς ἐλπιδοφόρες ἀχτίδες του τοὺς δύο νέους πὺν εἶχαν γχορμίσῃ τὴν πρόληψη ἀκούγοντας τὴ φωνὴ τῆς καρδιᾶς τους.

ΚΩΝΣΤ. ΚΟΥΕΛΗΣ

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ Ν. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 197

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ:

2-4 Μ. Μ.

RENÉ DUVERNE

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

ΤΟ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΝ ΘΥΜΑ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἱαλλικοῦ ὑπο τῆς ἀσπασινίδος
ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΥΔΗ, Καθ. τ. τ. Γυμ. Ὑπλ. Ἀθηνῶν

— Παλαβός, εἶσαι παλαβός μούλεγαν οἱ συνάδελφοί μου, ὅταν ἐζήτησα νὰ διορισθῶ σὴν Κοροικὴ, κι' οἱ γονεῖς μὲν πάλι, μὲ κάποιαν ἀνησυχία, μούλεγαν :

— Ἀρκεῖ νὰ μὴ σοῦ συμβῇ κανένα κακὸ 'κεῖ κάτω !

Ναί, ἀλήθεια, σὶὸ πνεῦμα τῶν στεριανῶν ἢ Κοροικὴ ἀναπορίσται με δυνὸ τρεῖς λεξοῖς, γεμάτες μεγάλους, πολλοὺς καὶ ἀκαθορίστους κινδύνους : λησταί, μακί, βεντέτες... Καλὰ νὰ πῆγαινα σὰν περιηγητὴς, γιὰ μιὰ μικρὴ ἐκδρομὴ συντόμου ἐπιστροφῆς, πάει κι' ἐρχεται, ἀλλὰ νὰ θέλω καὶ καλὰ νὰ ἐγκατασταθῶ 'κεῖ κάτω ὡς ὑπάλληλος, ἔγω καὶ γιὰ κἄνα διόχρονα, τὸ πρᾶγμα ἦτον ἀνοικονόμητο !

χάρι της, ὅταν δὲν πρόκειται νὰ κρατήσῃ ὅλη σου τὴ ζωὴ κι' ὅταν ἡ φύσις εἶνε ὑπέροχη.

Ἀλλ' ὥστε τὸ παραλίω, γιὰ τὴ μοναξιά μας δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀπόλυτη Ἀγρόμματος, πρωτόγονος, ἐχόμενος ζηλοτύπως τῆς ἀνεξαργισίας του, μὴ πληρώτων φόβους μὴ ἀνεχόμενος κανένα περιορισμό, ὁ κόσμος τοῦ χωριοῦ μὲν ἔκαμε, κ' ὅλα ταῦτα, μιὰ καλοῦται ὑποδοχὴ κι' ἡ πρώτη μου ἐντύπωση γι' αὐτὸν ὑπῆρξε ἀρίστη.

— Σὰς ἀρέσει ὁ τόπος μας ; Πῶς σὰς φαίνεται ἡ Κοροικὴ ;

Ἀπαντοῦσα ὅτι ἡ Κοροικὴ μὲν φαινόταν ὑπέροχη, πρᾶγμα ἀκριβεστατόν, κι'

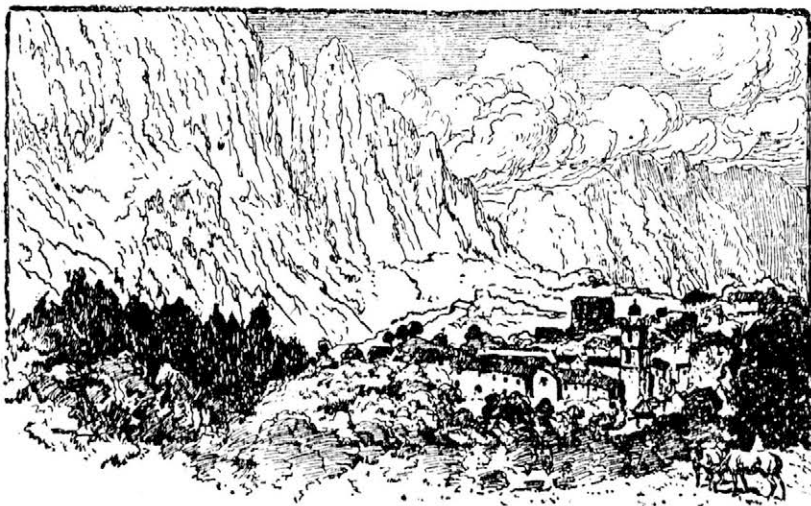
τίμοι. Οὔτε μιὰ περίπτωσις ἐνόπλιον κλοπῆς δὲν παρουσιάσθηκε ποτε σ' ὅλη τὴν Κοροικὴ καὶ οἱ δρόμοι τῶν λωποδυστῶν, ποὺ γίνονται καμμιά φορὰ σὶὸ Ἀζάτσι ἢ σὴν Μπάστια, εἶνε ἀπάχθες τῆς Μασσαλίας. Οἱ κοροικανοὶ τὸ πιστόλι τους καὶ τὸ μαχαῖρι τους τὸ μεταχειρίζονται μόνον γιὰ νὰ υπερασπίσων τὴν τιμὴ τους ἢ γιὰ νὰ ἐκδικηθῶν μιὰ προσβολή.

Ἀποδίδεις : γιὰ κότεσε νὰ ἐκθέσῃ κανένα κοροικανὸ κορίτσι, ἢ ν' ἀσιειεθῇς μαζί του : ἢ πρέπει νὰ τὸ παιτοῦντῆς ἢ πρέπει νὰ περιμένῃς μιὰ σφαῖρα σὴν πλάτη. Γιὰ τόλμησε νὰ ἐκφρασθῇς λιγάκι ζωηρὰ γιὰ κανένα ὑποψήφιο καμμιά πρωτὴν ἐκλογῆς : ἡ ζωὴ σου θὰ εἶνε κατόπιν

μ' ἐξημέρη. Γιὰ ἀνακατέψων σὶὲς δουλιές τους καὶ... θὰ τὸ τοῖσῃς.

Ἄλλ' ἂν εἶσαι διακριτικός, σεμνὸς καὶ ἀμερόληπτος, θὰ γίνων χίλια κομμάτια γιὰ νὰ σ' ἐξυπηρετήσουν. Θὰ εἶσαι ὁ φιλοξενούμενος, ὁ φίλος, ὁ σύντροφος, περιβαλλόμενος μετὰ τὴν γενικὴ συμπάθεια, θὰ εἶσαι τὸ ἀντικείμενον τῶν γενικῶν περιποιήσεων, θὰ εἶσαι παντοῦ δεκτὸς μετὰ ἀνοικτὴς ἀγάλης.

Γι' αὐτό, χμ ! ἐπὶ φόρος δαγκώνω τὴ γλῶσσα μου κάθε ποῦ ζητῶ γραμματόσημα ἀπὸ τὴ μικρολατοῦ ταχυδρομεῖον, μὰ πάλι μπορῶ νὰ πῶ σὶὸ Κόρτε

Τὸ Φιούμορμπο.

(Ἐκ τῆς Petite Illustration)

Νὰ ἐξηγούμεθα Τὸ Προνέλλι δὲν εἶνε σὶὸ κέντρον τοῦ νησιοῦ, ἔχει χίλιους κατοίκους καὶ ἀπέχει δέκα πέντε μόλις χιλιόμετρα, ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ, ἀπὸ τὴν θάλασσον. Μὰ πρέπει νὰ κάμῃς εἴκοσι πέντε γὰρ νὰ φθάσῃς ἔως ἐκεῖ, κι' ἀπὸ τί δρόμους Θεὲ ξεμύστενε ! Τὸ πρᾶγμα τῶν βράχων καὶ τοῦ δάσους μᾶς χωρίζει καλὰ λίτρα ἀπὸ τὴν ἀπόστασι, καί, κλεισμένοι ὑεσσα σὲ στίχους ἀπὸ βουνοκορφές, λίγο πλάγι καὶ πιδό πάνω ἀπὸ ἕνα καταρράκτη, ποὺ πᾶει καὶ πέφτει σὶὸν ἄγριο καὶ θορυβώδη Φιούμορμπο, τὸ περιώνυμο «τυφλὸ ποτάμι», ἡνάμεσα σ' ἕνα πλῆθος χωρικῶν ποὺ οὔτε μιλεῖ, οὔτε καταλαβαίνει γαλικά, χωρὶς ἄλλο σύνδεσμον ἀπὸ τὸ καράμαζο, ποὺ μ' ἔφερε, ἕνα δίτροχο σαράβαλο, ζεμένο μ' ἕνα μακροπόδαρον μούλαρι, ποὺ κουβαλᾷ δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα τὸ ταχυδρομεῖον σὶὸ σταθμὸ τοῦ Γκιζονάκια, ἀπολαμβάνομε βέβαια μιᾶς πρώτης τάξεως μοναξιάς.

Μὰ δὲ βαριέσαι ! Ἡ μοναξιά ἔχει τὴν

δύο μὲν ἄρεσε νὰ μείνω σὶὸ χωριό, πρᾶγμα ἐπίσης ἀληθές...

Ἕνας γραφιάς, γείτονάς μου, μιῶντας μου τῆς προάλλες γιὰ τὸν γιὸν του, καταδικασμένον δὲ σὲ τεσσάρων ἐτῶν φυλάκιον, δι' ἀπόπειραν φόρον κατὰ πολιτικὸν ἀνυπάλογον, μούλεγε κ' ὅλη του τὴν ἀφέλεια :

— Εἶνε εὐκόλος σὶὸ μαχαῖρι, μὰ κατὰ βάθος καλὸ παιδί :

Ἔτσι εἶνε οἱ κοροικανοί : εὐκόλοι σὶὸ μαχαῖρι (ἢ σὶὸ πιστόλι) ἀλλὰ καλοὶ ἀνθρώποι, ἢ φιλοξενία τους μάλιστα εἶνε δικαιολογημένως πασίγνωστη.

Σ' αὐτὸ τὸ χαμένο μέσα σὶὸ βουνὰ χωριονάκι, ὅπου ἔχω ὅλους-ὅλους δυὸ συμπατριῶτες μου, εἶμαι πολὺ ἐν ἀσφαλείᾳ παρὰ σὲ ὅποιον δὴποτε ἄλλη πόλιν τῆς στεριᾶς. Οἱ Κοροικανοὶ ἀγαποῦν, προστατεύουν, σέβονται τὸν ξένον εἶναι δεῦντοι μὰ

μὲ τὰ πόδια, μέσα ἀπὸ τὰ ἔσχημα μονοπάτια τοῦ βουνοῦ, μὲ ὅλη τὴν εἰσπραξίαν τῆς ἡμέρας σὴν τσέπη μου ἐν γνώσει ὅλου τοῦ χωριοῦ, καὶ χωρὶς τὸν παραμικρὸ φόρο.

II

Ἡ Κοροικὴ εἶνε πτωχὴ Ἐκτιστοῖς θὰ μπορούσε νὰ εἶνε πλουσία, καὶ χωρὶς νὰ ἐκμεταλλεύεται τὸν φυσικὸ πλοῦτον της : τὸ ξύλον, τὸν φελλόν, τὸ μάρμαρον, τὸ ἀμπέλι... Θὰ μπορούσε νὰ ζήσῃ θανιμάσια καὶ μόνον ἀπὸ τὸν τουρισμό, σὰν τὴν Ἑλβετία. Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ξενοδοχεῖα καὶ δὲν ἔχει κανένα. Εἶνε αὐτονόητον διὰ τὸ Προνέλλι, ὅπου δὲν εἰσχωρεῖ ποτε οὔτε περιπατητῆς οὔτε ἐμπορικὸς ταξιδιώτης, εἶνε ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, τὸ ἀπόκληρον χωριὸν τοῦ νησιοῦ.

(Ἡ δυνάμεια εἰς τὸ προδεχῆς)

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ

Υπό Θ. Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

Με τὸν Ἀνδρέα μόνον ἕνας ὕπνος μᾶς χώριζε. Ἀγαπιόμαστε τόσο πολὺ. Τακτικὰ παίζαμε τάβλι, τ' ἀγαπημένο καὶ γιὰ τοὺς δύο μᾶς παιγνίδι, καὶ τὶς περισσότερες φορές μὲ κέρδιζε. Δὲν μ' ἔμελε τίποτ' ἄλλο παρὰ μόνον γιὰτὶ ὁ μαθητὴς μου εἶχε γίνει ἀνώτερος ἀπὸ τὸ δάσκαλο, καὶ πάνω σ' αὐτὸ μὲ πείραζε πολὺ. Ἦταν φτωχὸς, ἀλλὰ φιλότιμος, πολὺ φιλότιμος.

Γνωριστήκαμε ἀπὸ πέντε χορῶν παιδιὰ. Τότε μέναμε στὴν ὁδὸ Νικοδήμου, στὸ παλὴ ὁπλίσι ποῦ πουλήσαμε σὰν κτίσαμε αὐτὸ ὅπου εἴμαστε τώρα. Ἀπὸ μικρὸς ἔμεινε ὁρφανὸς ἀπὸ πατέρα. Ἡ μητέρα του εἶχε ἐρθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία, κ' ἐκέρδιζε τὸ ψωμὶ τῆς κάνοντας τὴ δασκάλα.

Ὁ Ἀνδρέας ἀπὸ μικρὸς ἦταν ποῖο γερόδ ἀπὸ μένα σ' ὅλα τὰ παιγνίδια, καθὼς καὶ ὁραιότερος, ἀληθινὸς λεβέντης. Μ' αὐτὸ δὲν μ' ἔκανε ποτὲ νὰ τὸν ζηλέψω, οὔτε κι' αὐτὸς ποτὲ μὲ ζήλεψε ἐπειδὴ εἶχα γεννηθεῖ ἀπὸ πλούσιους γονεῖς.

Πόσο θυμᾶμαι τὴ πρώτη ἡμέρα ὅπου φορέσαμε μακρὰ παντελόνια καὶ πήγαμε μαζί στὸ Ζάπλειο. Τί παράξενο ποῦ μᾶς φαινόταν. Νομίζαμε πὼς ὅλοι μᾶς κύταζαν μὲ εἰρωνικὲς ματιές, καὶ κοκκινίζαμε σκύβοντας τὰ μοῦτρα μας. «Πέτρο» μού εἶπε ἐκεῖνο τὸ πρωῒ, θέλεις νὰ ἐορτάσουμε τὴ σημερινὴ ἡμέρα; Δὲν ἔφερα καμμιὰ ἀντίρρηση. Κ' ἔτσι, τὸ ἴδιο ἀπόγευμα βρεθήκαμε πίνοντας οἱ δύο μᾶς γιὰ πρώτη φορὰ σὰν ἄντρες κρασί ρετσίνα, σὲ κάποια ἐξοχικὴ ταβερνοῦλα. Δίπλα μᾶς, ἔπαιζε πειραχτικὰ ἡ ρομβία. Ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ πρωῒ μπήκαμε ἐπίσημα στὴ πραγματικὴ μας ἀνδρική περίοδο, γιὰτὶ φορέσαμε ποιά μακρὰ παντελόνια. Ἀνέκαμε οὐτὸ μέλλον κ' ἔμεινε σὲ τὰς τάξεις τῶν ἀνθρώπων, ποῦ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφέρουν τὶς ιδέες τους κι' ὅχι ν' ἀκοῦν μόνον τῶν μεγαλειτέρων τους. Πάνω στὸ ἄτεχνο τραπέζι τῆς ταβέρνας δώσαμε τὰ χέρια μας, καὶ σὰν ἄντρες ποιά ὀρκιστήκαμε. Πὼς στὴ ζωὴ μας κανεὶς δὲν θὰ μᾶς χωρίσῃ, παρὰ μόνον τὸ σβύσιμο τῆς ζωῆς. . . . Ἀπὸ τότε, ἡ ἀγάπη μᾶς θέριεψε περισσότερο. Ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦταν πὼς νὰ βοηθήσω τὸν Ἀνδρέα, νὰ τὸν ἀνυψώσω καὶ νὰ τὸν ἰδῶ μεγάλο. Γι' αὐτὸ ποτὲ δὲν παρέλειπα νὰ τὸν συστήνω συστηματικῶς στὰ σαλόνια, στὴν ἀνώτερη κοινωνικὴ τάξι, πλέχοντας πάντα τὰ θερμότερα ἐγκώμια γι' αὐτόν, π' ἀλήθεια τοῦ ἀξίζαν μὲ τὸ παρὰπάνω. Τέλος, κατάφερα νὰ τὸν διορίσω

διευθυντὴ σὲ μιὰ σοβαρὴ ἐταιρεία ποῦ ἦταν σύμβουλος ὁ πατέρας μου, καθὼς κ' ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους τῆς μετόχους. Ἔτσι κυλοῦσε ἡ ζωὴ μᾶς. . .

Μὲ τὸ καιρὸ παντρούτηκα, καὶ τὸ ἴδιο βράδυ τοῦ γάμου μου ἔφυγα γιὰ τὸ γαμήλιο ταξίδι μου. Ὁ Ἀνδρέας μᾶς συνόδεψε ὡς τὸ βαπόρι. Ὅταν σφύριζε τὸ σημεῖον τῆς ἀπάρσεως, μὲ τραβήξε κοντά μου, μ' ἀγγάλιασε θερμὰ καὶ μού εἶπε. «Πέτρο, σ' ἀγαπῶ τόσο περισσότερο. Στὸ καλὸ, κι' ὁ θεὸς μαζί σου». Ἦταν τόσο πολὺ συγκινημένος. Χωρίζοντας στὴ βάρκα, μὲ ξαναφίλησε, καὶ μόνον τὸ ξέκνημα τοῦ βαποριοῦ μᾶς χώρισε. Ἡ Εἰρήνη. — ἡ γυναῖκα μου, — κατέβη στὴ καμπίνα τῆς Ἀντιλαλοῦσαν σ' αὐτιά μου οἱ φωνές τ' Ἀνδρέα. Ὅσο μακραίναμε σβύνανε, καὶ στὸ τέλος, πνίγηκαν στὸ κύμα καὶ στὴν ἀπόστασι. Κουνιόταν ἀκόμη τὸ μαντῆλι του, — μὰ σὲ λίγο χανόταν κι' αὐτό. Κύταξα μὲ τὸ τηλεσκόπι. Ὁ Ἀνδρέας. ὁ ἀγαπημένος μου Ἀνδρέας, κούναγε ἀκόμη τὸ μαντῆλι, — ὅστερα κατέβασε τὸ χέρι, ἔμεινε λίγα λεπτὰ ἀκίνητος, καὶ σκύβοντας τὸ κεφάλι περὶ λυπὰ, προχώρησε μὲς τοὺς διαβάτες. . . . Τὸ βαπόρι εἶχε ποιά βγεῖ στὰ φαναράκια. Ἡ ἀπόστασις ὅπου μᾶς χώριζε σὲ λίγο γιγάντωσε. Εἴχαμε φτάσει στὴν Αἴγινα.

Ἡ φρεσκαδοῦρα τοῦ μπάτη ἔκανε πολὺ εὐχάριστη τὴ παραμονὴ στὸ κατὰστροφμα, — γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ ζήτησα ἐπίμονα μὲ τὸν καμαρότο τὴν Εἰρήνη ν' ἀνέβῃ πάνω. Οἱ σκάλες γλυστροῦσαν κ' ἔτσι χρειάστη νὰ τὴν κρατήσω. Ἀλλὰ θεέ μου, τὰ χέρια τῆς ἦσαν κόρυα. Στὸ πρόσωπό της ζωγραφίζονταν ὁ πόνος. Ἐνοιωθα τὶς συγκινητικὲς στιγμὲς μίᾶς κόρης, ποῦ φεύγοντας ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μίᾶς μάνας ἀφίνει πίσω της ἕνα παρελθὸν ζωῆς της, — κι' ὅσο κι' ἂν τῆς ὑπόσχεται ὁ ἀγαπημένος της ἕνα παράδεισο, ἐντούτοις δυσπιστεῖ. Κι' ἀλήθεια, τέτοιοι συλλογισμοὶ εἶναι δικαιολογημένοι, γιὰτὶ στὴ ζωὴ συναντιῶνται πολλὲς ἐκπλήξεις. . .

Μόλις εἶχε ξεπροβάλλει τὸ φρεγγάρι, καὶ νοσταλγικὰ ἔριξε τὶς ἀχτίδες του στὸ μελαγχολικὸ προσώπιακί τῆς Εἰρήνης. Τὴν πῆρα στὴν ἀγκαλιά μου. Ἦταν ἡ γυναῖκα μου ἀπὸ αὐτὸ τὸ βράδυ. Τὴν φίλησα θερμὰ, τῆς ψυθίρισα σ' αὐτὴ ὅρκους αἰώνιας ἀγάπης, καὶ πλέχοντας μὲ τρυφερά λόγια τὴ φωνὴν τῆς ζωῆς μᾶς, τὴν νανοῦρισα στοργικὰ. Εὐτυχισμένες στιγμές. . . . Ἐσφιγγα πάνω μου, τὴ συντροφοῦ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης μου. . . . Τὸ βαπόρι κυλοῦσε γοργὰ στὰ γαλήνια

κύματα. Ἐκεῖ χαμηλά, πάλευαν τὰ μπρόστα τοῦ ἔλικα, καὶ πάνω, σιμὰ σιμὰ, κτυποῦσαν οἱ καρδιές μας. Ἀντίκρου, ὑψηλὰ στὴ γέφυρα, σπίδιζε τὸ τσιμποῦκι τοῦ γέρω κατετιάνου.

Σὲ λίγο, φύσηξε στεριανὸ ἀεράκι, ποῦ δὲν ἄρχισε νὰ φουντώσῃ. Ρίχτηκε παιχνιδιάρικα στὰ σχοινιά τοῦ βαποριοῦ μᾶς, καὶ μέσα σὲς στρίγγλικες κλάφες του ἀντήχησα ψιθυριστὰ σ' αὐτιά μου τὸ ὄνομα τ' Ἀνδρέα. Στρέφοντας τότε τὰ βλέμματά μου στὸ χαριτωμένον προσώπιακί τῆς γυναίκας μου ποῦ κοιμόταν ἥσυχα στὴν ἀγκαλιά μου, πρόφθασα ἀκόμη τὰ χεῖλιά της στὸ στερνὸ τους ψέλισμα. . . . Μετὰ δύο ἡμέρες φθάσαμε στὴ Βενετία. Ἐπὶ τέλους, ξεπληρωνώταν ἕνας πόθος καὶ τῶν δύο μᾶς, νὰ γνωρίσωμε, καὶ νὰ ζήσωμε ἕστω καὶ λίγες ἡμέρες στὴ πόλι τῶν Δόγηδων καὶ τῶν ἐρώτων.

Ὑποσχέθηκα νὰ γράψω στὸν Ἀνδρέα, κ' ἐφύλαξα τὸ λόγο μου. Πόσο ὁμως μ' ἐτρόμαξε, ὅταν σὲ λίγες ἡμέρες λάβαινα πίσω τὸ γράμμα μου. Δὲν ἤξερα τί τρέχει. Νὰ τοῦ συνέβῃ τίποτα κακό; Θεέ μου. . . . Αὐτὲς οἱ σκέψεις μ' ἔκαναν νὰ ἐπιταχύνω τὴν ἐπιστροφὴ μου. Τὸ ἤθελε κι' ἡ Εἰρήνη.

Ἦταν μιὰ ζεστὴ Αὐγουστιὰτικὴ ἡμέρα, ὅταν πατήσαμε τὸ πόδι μᾶς στὸ σταθμὸ τοῦ Λαρισσαϊκοῦ σταθμοῦ ἐννὴνὰ τὸ βράδυ. Γοργὰ μ' ἕνα ταξὶ τραβήξαμε γιὰ τὸ σπίτι μας. Μόλις μπήκαμε μέσα, ῥώτησα ἀμέσως τὴ Ρίτσα, — τὴν ὑπηρετριά μου, — γιὰ τὸν Ἀνδρέα. Μὰ μού εἶπε πὼς δὲν τὸν ξανάδε ἀφ' ὅτου φύγαμε γιὰ ταξίδι. Ἐτρέξα σπῆτι του, ἀλλὰ τὸ βρήκα κλειστό. Τὴν ἄλλη τὸ πρωῒ πῆγα ἐνωρίς στὴν Ἐταιρεία ποῦ ἐργαζόταν. Μοῦ ἀνεκοίνωσαν πὼς ὁ Ἀνδρέας ἦταν ἀρρωστος καὶ ὅτι ἔφυγε γιὰ λίγο καιρὸ. Πόσο μ' ἐλύπησε αὐτό. Προσπάθησα νὰ μάθω τὴ διαμονὴν του ἀλλὰ στάθη, ἀδύνατο. Καί τότε ἡ στενοχώρια μου ἄρχισε νὰ φουντώνῃ περισσότερο.

Ἦρθε Δεκέμβριος. Ὁ κρύος βορρᾶς βορόντησε τὶς πόρτες. Ἐφθασαν οἱ ἐορτές Παραμονὴ Χριστουγέννων. Σὰν πάντα ἐτοίμασα τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο. Ἀλλὰ τί συχαμένο ποῦ φαινόταν. . . . Τὸ βράδυ, ὁ ἕνας ἀντίκρου στὸν ἄλλον μὲ τὴν Εἰρήνην, ἀναζητούσαμε τὴ συντροφιά τ' ἀγαπημένου μᾶς. Μοῦ κόστιζε πολὺ, ἐπειδὴ γιὰ πρώτη φορὰ παραμονὴ Χριστουγέννων δὲν βροισκόταν μαζί μου. Ἡ ἄλλη ἡμέρα, ξημέρωσε μὲ τὸ ἀγγελμα τῆς χαρᾶς. Τοῦ νεογέννητου παιδιοῦ τοῦ θεοῦ. Μιὰ τέτοια χαρμόσυνη ἀνάμνησις

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥ
(ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΙΑΚΗΝ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΝ)

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Πτηνοτρόφοι!

1. Όταν βλέπετε να παθαίνουν και να χάνονται σε λίγες μέρες τα πτηνά σας καταφεύγετε άμέσως εις τὸ Κτηνιατρικὸν Μικροβιολογικὸν Ἐργαστήριον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας (Βοτανικὸς) γιὰ νὰ κἀνῃ ὁ γιαιτρός τὴ διάγνωσιν τῆς ἀρρώστιας καὶ ληφθῶν τὰ ἀπαιτούμενα προληπτικὰ ἢ θεραπευτικὰ μέτρα.

2. Ἄν ζῆτε στῆς Ἐπαρχίης τρεχάτε ἀμέσως στὸ Ἀστυνόμο σας γιὰ νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ Νομοκτηνίατρος.

3. Ἐκτός ἀπὸ τὸ δικό σας συμφέρο μὴ ξεχνάτε ὅτι εἰσθε καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ κάμετε αὐτὸ γιὰτὶ ἔχετε εὐθύνες, ἂν τὸ παραμελήσετε, ἀπὸ τὸν νόμον ποῦ μιλάει γιὰ τῆς ἐπιζωοτίης.

4. Νὰ κυττάτε νὰ προλαμβάνετε τῆς κολλητικῆς ἀρρώστιας. Τὸ Μικροβιολογικὸ Ἐργαστήριον τοῦ Ὑπουργείου ἐτοιμάζει ἐμβόλια ποῦ πουλάει **μιὰ δεκάρα τὸ ἓνα** γιὰ κάθε κόττα, καὶ ἔτσι μὲ τὸ μπόλιασμα τῶν ὀρνίθων σας προλαμβάνετε τὴ **χολέρα, τὴ διφθερίτιδα καὶ τὴ βλογιά.**

5. Γιὰ νὰ μάθετε νὰ κάνετε μόνοι σας τὸ μπόλιασμα πηγαίνετε νὰ σᾶς δείξῃ τὸν τρόπο ὁ Νομοκτηνίατρος ἢ ὁ βοηθός του.

6. Ρωτήστε τὸ ἴδιο Ἐργαστήριον νὰ σᾶς μάθῃ νὰ πέρνετε αἷμα ἀπὸ κάθε ὀρ-

νιθα, γιὰ νὰ ἐξετάζῃ καὶ σᾶς βροῖσκῃ ποιὲς ὀρνιθεὶς σας ἔχουνε τὸ μικρόβιο τῆς **λευκῆς διάρροιας**, ποῦ εἶνε τόσο καταστρεπτικὸ διὰ τὰ μικρὰ κοττόπουλά σας.

7. Τῆς ἀρρωστημένους κόττες ποῦ ψοφᾶνε, νὰ τῆς θάβετε ἀμέσως βαθιὰ ἓνα μέτρο καὶ μακρὰ ἀπὸ τὸ κοτέτσι σας. Ἡ καλλίτερα πρὶν τῆς θάψετε νὰ τῆς καίτε μὲ πετρέλαιο. Ἡ πρὶν τῆς κουκουλώσετε σκεπάστε τες μὲ ἀσβέστι ἄσβεστο. Γιὰ νὰ μὴ ξαπλώνεται ἡ ἀρρώστια καὶ σάλλα πουλιά.

8. Ὅταν δῆτε ὅτι ἔχετε ἀρρωστημένα πουλιά βάλτε τα χωριστὰ σὲ κλειστὸ μέρος γιὰ νὰ μὴ μποροῦν νὰ μεταδώσουν τὴν ἀρρώστια καὶ στὰ πουλιά ποῦ δὲν εἶναι ἀρρωστα.

9. Προσέχετε ἐκείνους ποῦ περιποιοῦν τὰ ἀρρωστα νὰ μὴ ζυγῶνῃ σὲ κείνα ποῦ εἶναι καλὰ στὴν υγεία τους.

10. Τὸ καλλίτερο ὅμως φάρμακο εἶναι νὰ ἐσκάνετε ἀμέσως τὸ ἀρρωστημένο πουλὶ γιὰ νὰ σώσετε τὰ ἄλλα σας πουλιά.

11. Ποτὲ μὴ πουλάτε σὲ ἄλλους ἀρρωστα πουλιά γιὰτὶ κάνετε μεγάλο ἔγκλημα.

12. Στὸ κοτέτσι ποῦ ἔλεσεν ἀρρώστια κάμετε αὐστηρὴ ἀπολύμανσι. Καλὸ ἀσβέσωμα στοὺς τοίχους, σκουπίσμα καὶ ξύσιμο σ' ὅλα τὰ μέρη καὶ μάζωμα τῶν σκυ-

πρὸς σ' αὐτές, γονατιστοὶ οἱ δύο μας παρακαλέσαμε γιὰ τὴ ψυχὴ τ' ἀγαπημένου μας...

Πόσο θὰ μοῦ μένουν ἀλησμόνητες αὐτὲς οἱ στιγμὲς. Ἡ Εἰρήνη μὲ κύταξε στὰ μάτια μὲ συμπόνια, καὶ πέφτοντας στὴν ἀγκαλιά μου ἐλύθη σὲ λυγμούς. Ἐντελῶς γιὰ πρώτη φορὰ ἄκουσα νὰ μοῦ λέγει πῶς ὁ Ἀνδρέας τὴν ἀγάπησε τρελλά, καὶ αὐτὴ τὸ ἴδιο, πρὶν ἀκόμη γείνῃ γυναῖκα μου. Μὰ ὅμως σὰν φτωχὸς ποῦ ἦταν δὲν κυτόρθωσε νὰ τὴν κἀνῃ δική του. Γιὰτὶ, αὐτὸ ἦταν τὸ θέλημα τῶν ἰσχυρῶν ποῦ ἔχουν ἀπαιτησι νὰ κυβερνοῦν τὴ ζωὴ. Κι' ὅταν μὲ εἶδε στὴν ἀγκαλιά της, ἔπνιξε τὴ καρδιά του γιὰ μένα, φυλάσσοντας τὸν ὄρκον του...

Ἔτσι, σφίγγοντας δυνατὰ στὰ χέρια του τὴ καρδιά του ποῦ συνεχῶς ἔσταζε αἷμα, σκότωσε τὴ ζωὴ του θλιβερά...

Γιὰτὶ νὰ μὴ βροῖσκειται σιμὰ ὁ τύφος του, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω νὰ κάνωμε προσκύνημα σ' ἓναν ποῦ τὴ ζωὴ του θυσιάσε γιὰ μᾶς:

Φτωχὲ Ἀνδρέα...

Ἀθῆναι τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου 1932.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

πιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀνακατεῦνται μὲ σκόνι ἀσβεστοῦ καὶ θάβονται μακρὰ.

13. Καλὴ ἀπολύμανσι γίνεται ὅταν πλένετε μὲ ζεματιστὸ νερὸ ὅτι ἔχει μέσα κινητὸ ἢ ἀκίνητο τὸ κοτέτσι. Μέσα στὸ νερὸ αὐτὸ ρίχνετε 20)ο σόδα τοῦ ἐμπορίου (ἀνθρακικὸν νάτριον). Ἐπίσης μπορεῖτε νὰ τὰ πλύνετε μὲ καυτὴ ἀλυσσίβα, ἢ μὲ διάλυσι 2-30)ο φανικοῦ ὀξέος. Ὑστερὰ τὰ σπρνάτε ὅλα μὲ ἀσβέστη καὶ δὲν μπάζετε ἐν νέον τῆς κόττες σας ἂν δὲν περάσουν 15 μέρες.

14. Τὸ κοτέτσι σας νὰ μὴν εἶναι στενόχωρο. Νὰ εἶναι ἀνάλογο μὲ τῆς κόττες σας. Ἄν ἔχετε περισσότερες κόττες φτεριάστε καὶ δευτέρου κοτέτσι.

15. Τὸ κοτέτσι σας νὰ ἀερίζεται καλὰ καὶ νὰ μπαίνει πολὺ φῶς. Νὰ καθαρίζεται εὐκόλα καὶ προσεκτικὰ. Νὰ βλέπῃ πρὸς τὴν ἀναιολὴ ἢ τὴν μεσημβρία.

16. Προσέχετε πολὺ στὴ καθαριότητα.

17. Προσέχετε πολὺ νὰ μὴ μποροῦν νὰ ζήσιν μέσα ἐκεῖ ψεῖρες καὶ τσιμπούρια.

18. Ἡ αὐλὴ τοῦ κοτετσιοῦ νὰ εἶναι εὐρύχωρη. Ποτὲ νὰ μὴ κρατᾶτε ὀρνιθεὶς περισσότερες ἀπὸ ὅτι πέπει.

19. Νὰ εἶναι ἀνάλογες μὲ τὸ χῶρο ποῦ ἔχετε στὴ διάθεσί σας.

20. Θάρθῃ στιγμὴ ποῦ θὰ χάσετε ὅλες τῆς κόττες σας ἂν τῆς κρατᾶτε σὲ στενόχωρη αὐλή.

21. Κυττάτε ἢ ὀρνιθεὶς σας νάχουν ὅσο μπορεῖτε στὴ διάθεσί τους χλόη, πρασινάδα.

22. Ὅτι καὶ νὰ κάνετε ἡ αὐλὴ σας μιὰ μέρα θὰ εἶναι δηλητηριασμένη ἀπὸ τὴ κοτσιλιά, ἂν τῆς κόττες σας τῆς ἀφήνετε ἓνα - δύο χρόνια νὰ βύσκουνε στὴν ἴδια αὐλή.

3. Βρῆτε τρόπο σπέρνοντας μὲ πρασινάδα τὴ μισὴ νὰ μωρῆτε νὰ τὴν ἐξυγαιαίνετε.

24. Φροντίζετε δίπλα στὸ κοτέτσι σας νάχετε ἓνα μέρος σκεπασμένο. Εἶναι καταφύγιο γιὰ τῆς ὀρνιθεὶς στὴν ὥρα τῆς βροχῆς, τῆς πολλῆς ζέσσης, ἢ στὸ πολὺ ἄερα.

25. Κάτω ἀπὸ αὐτὸ ἓνας λάκκος γιὰ νὰ μπορῇ νὰ σκαλιζῇ ἢ ὀρνιθα καὶ ἓνας λάκκος ποῦ νὰ κἀνῃ τὸ λουτρό της.

26. Μὴ ρίχνετε τὴ τροφὴ στὰ πεταχὰ ἀπάνω στὸ χῶμα τῆς αὐλῆς ποῦναι γιομάτο κοτσιλιές.

27. Δίνετε τὴν τροφὴ σὲ καθαρά δοχεῖα.

28. Ὁ λάκκος ποῦ θὰ σκαλιζοῦν ἢ ὀρνιθεὶς νὰ εἶναι σκαμμένος 50)ο καὶ νάχῃ ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη σανίδες 25)ο ὕψους γιὰ νὰ σκαρφαλώνουν ἢ ὀρνιθεὶς ὅταν θὰ

μᾶς ἐπέβιλε νὰ εὐχαριστηθοῦμε, νὰ γελάσωμε καὶ νὰ διώξωμε κάθε θλίψη μακριὰ μας.

Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο. Ἡ Εἰρήνη βρισκόταν στὴ κουζίνα. Τότε κύτπησε ἡ μπατουγία, καὶ ἀνοίγοντας τὴ πόρτα προχώρησε ὁ ταχυδρόμος δίνοντας ἓνα τηλεγράφημα.

Τὸ διάβασα γρήγορα. Προέλευσις Νταβός. Ὁ Ἀνδρέας εἶχε πεθάνει τὸ προηγούμενο βράδυ. Τὴν ἄλλη ἡμέρα, λάβαινα καὶ ἓνα γράμμα. Ἦταν γραμμένο μὲ τρεμουλιαρικο χέρι. Μὲ δυσκολία κατόρθωσα νὰ μαντέψω τὴν ὑπογραφή τοῦ Ἀνδρέα. Τόχε γράψῃ τις τελευταῖες του ἡμέρες. Τί φοβίκα... μακρὰ στὴ ξενιτειά, ἄγνωστος σ' ὅλους, καὶ ἐγὼ νὰ μὴ μπορέσω νὰ τὸν παρηγορήσω... Θεέ μου... Μοῦ ἔγραφε, πῶς πέθαινε εὐχαριστημένος, γιὰτὶ κατόρθωσε νὰ φυλάξῃ τὸν ὄρκο του...

Τὸ μεσημέρι, φάγαμε ἄκεφα... μουγγά... Τὸ ἀπόγευμα βγήκαμε μὲ τὴν Εἰρήνη λίγο περιπατο στὴν ἐξοχή, καὶ περνώντας ἔξω ἀπὸ ἓνα παλὸ ἐρημοκλήσι, μπήκαμε μέσα εὐλαβικά. Κερία δὲν βρισκόνταν ν' ἀνάψωμε, γιὰτὶ εἶχε λησμονηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Μόνον μόλις στεκόνταν εἰκόνες ξεθωριασμένες. Ἐμ-

μπούν και για να μη σκορπάνε εκείνο που έχει ο λάκκος.

29. Θα ήθελε ότι η κόττες σας όλη την ημέρα σχεδόν θα την περνάνε εκεί.

30. Εκεί θα βρίσκουνε και κανένα σκουλικάκι, εκεί και κανένα σπόρο φυτρωμένο.

31. Αν η κόττες σας δεν έχουν πρασινάδα το καλοκαίρι κάνετε να φυτρώση κριθάρι σε ένα κασόνι και ρίχνετε την στής κόττες. Είναι πολύ ωφέλιμη Βρώμη φυτρωμένη κατ'αυτὸν τὸν τρόπον είναι καλή για τὸ χειμῶνα.

32. Δίνετε καθαρό νερό. "Όσο μπορείτε καθαρό νερό. Αν δεν έχετε τρεχούμενο τὸ καλοκαίρι να τὸ ἀλλάζετε τρεῖς φορές την ημέρα.

33. Μὴ δίδετε τροφήν εἰς τὰ νεογέννητα κοτόπουλά σας ἐπὶ 24 ὥρας. Ἀντέχουν νηστικά και ἐπὶ 36 ὥρας.

34. Νὰ βάζετε στής κλωσσες σας μικρά, ἀκανόνιστα και διαφανή αυγά (φτενότσουφλα).

35. Μὴ βάζετε αυγά στής κλωσσές σας ἀπὸ νεαρές πουλάδες.

36. Τὸν χειμῶνα κρατεῖτε ὅσο μπορείτε τῆς ὀρνιθές σας σὲ ζεστά μέρη.

37. Ὑπάρχουν κόττες ποὺ δίνουν ἀπ'αὐτὸ 200 αυγά τὸ χρόνο. Φροντίζετε να προμηθεύετε τὸ κοτέτσι σας ἀπὸ αὐτὲς τῆς κόττες.

38. Κάθε κόττα και ἡ πιὸ μέτρια ἀγοπαγωγὸς θὰ δώσῃ περισσότερα αυγά ἂν ἔχη στή διάθεσί της ζωϊκή τροφή και τὸ χειμῶνα διατηρεῖται σὲ ζεστά μέρη.

39. Ἀποφεύγετε τὴν ὑγρασίαν.

40. Μὴν ἀφήνετε στήν αὐλήν σας μικροὺς λάκκους ποὺ μποροῦν νὰ μαζεύωνται ἀκάθαρτα νερά ποὺ εἶναι τόσον ἐπιβλαβὴ για τὴν ὀρνιθα.

41. Μὴν ἀφήνετε τοὺς πετεινοὺς σας νὰ πλῆσιάζουν τῆς κόττες σας ὅταν εἶναι ἀκόμη πολὺ νέοι.

42. "Όταν ἔχετε δύο-τρεις πετεινοὺς σὲ ἀνάλογες ὀρνιθες πρέπει τὸν ἕνα ν' ἀφήνετε μαζί τους για μιὰ ἑβδομάδα. Τοὺς ἄλλους δύο νὰ τοὺς ἔχετε κλεισμένους σὲ μιὰ θῆσι ποὺ νὰ μὴ μποροῦν νὰ βλέπουν τῆς ὀρνιθες. Τὴν ἄλλην ἑβδομάδα μεταφέρετε τὸν ξεκούραστο στὸ κοτέτσι και τὸν κοιμισμένο τὸν βάζετε νὰ ἀναπαυθῇ. Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς για τῆς ἄλλης ἑβδομάδες.

43. Προσέχετε τῆς ὀρνιθές σας ποὺ γενοῦν. Πρέπει νὰ τῆς ξέρετε ποιὲς εἶναι, για νὰ στέλνετε στήν ἀγορὰ ἐκείνες ποὺ εἶναι στεῖρες, γιατί ὑπάρχουν και τέτοιες ὀρνιθες ποὺ ἀδίκως τρώνε τὴν τροφή τους.

44. Μαζώνετε τῆς κοτσιλιές ποὺ ἀφήνουν ἢ ὀρνιθες τὴν νύχτα μέσα στὸν ὀρνιθῶνα. Εἶναι πολὺτιμο λίπασμα διὰ τοὺς λαχονόκηπους και ἀνθοκήπους.

45. Προσπαθῆτε ἐκεῖ ποὺ τρέφετε ὀρνιθες νὰ ἔχετε και δένδρα ὀπωροφόρα. Εἶναι χρησιμώτατα για τῆς κόττες και οἱ κόττες εἶναι ὀφελιμώτατες για τὰ δένδρα.

46. "Όταν πρόκειται νὰ μετακομίσητε κόττες κάμετέ το μὲ τρόπον ἥλιον για νὰ μὴ ταράσσωνται πολὺ γιατί ἔτσι σταματᾷ ἢ ἀγοπαγωγὴ.

47. Ἄν ἔχετε κοπροσωρὸ για νὰ σκαλίζουν ἢ κόττες σας, προσέχετε νὰ εἶναι προφυλαγμένος ἀπὸ τὴ βροχή. Ἡ ὑγρασία εἶπαιε ὅτι βλάπτει πολὺ.

48. Ἄν σὰς περισσεύουνε τρυφερά κοκαλάκια τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ φροντίζετε νὰ τὰ κοπανίζετε και νὰ τὰ κάνετε πολτὸ. Εἶναι για τὴν κόττα πολὺ καλὴ τροφή.

49. Ἐπίσης ὅτι ἀποφάγια σὰς ἀπομένουν κάμετέ τα ἕνα πολτὸν και δίνετε στής κόττες σας. Τρελλαίνονται ἢ ὀρνιθες για τῆς κοπανισμένες και πολτοποιημένες ψαροκεφαλές.

50. Μὴν ἀνακατεύετε μὲ τῆς κόττες σας, ξένη κόττα φερόμενη ἀπὸ ἄλλο κοτέτσι.

51. Μὴν ἀγοράζετε ὀρνιθες χωρὶς νὰ τῆς ἐξετάσετε ἂν ἔχουν καλὴ υγίειά.

52. Πρὶν ἀνακατέψετε τῆς ξένες κόττες μὲ τῆς δικές σας ἀφήνετέ τις χωριστὰ σ' ἄλλο μέρος, μερικὲς ἡμέρες, ὡς ποὺ νὰ πεισθῇτε ὅτι εἶναι υγιεῖς.

53. Προσέχετε νὰ βάζετε στής κλωσσές σας αυγά ποὺ ἔχουνε σπόρο.

54. Στῆς πέντε ἡμέρες ποὺ κάθησεν ἡ κλωσσα κοττάχτε στὸ φῶς τῆς λάμπας τὸ αυγὸ κάνοντας σκιὰ γύρω του, και ἂν δὲν ἴητε κάτι τι ποὺ νὰ μοιάζῃ τὴν ἀράχνη, τότε τὸ αυγὸ δὲν ἔχει σπόρο και δὲ θάβγῃ πουλί. Αὐτὸ ποὺ βλέπετε στὸ χονδρὸν ἄκρον τοῦ αυγοῦ σὰν διάρα ἢ σὰν πεντάρα, ὅταν τὸ κοττάτε στὸ φῶς, δὲν εἶναι ὁ σπόρος. Προέρχεται ἀπὸ τὴν φύρα τοῦ αυγοῦ και ὅσο πειδὸ μεγάλο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ εἶναι σὰν διάρα, τόσο τὸ αυγὸ εἶναι πειδὸ μπαγιατίκο και δὲν κάνει για τὴν κλωσσα.

55. Τὰ αυγά ποὺ κλωσσάτε χωρὶς νὰ ἔχουν σπέρμα και ποὺ τὰ λένε ἄγονα, τὰ πέρνετε ἀπὸ τὴ φωλιά, τὰ βοιάζετε και τὰ δίνετε στα μικρά ποὺ θὰ γεννηθοῦν, ὅταν θὰ γίνουν 15 ἢ 20 ἡμερῶν.

56. Προσέχετε ἢ κλωσσες νὰ μὴ λερώνουν τὰ αυγά τους.

57. "Όλες ἢ κόττες σας μπορεῖ νὰ μὴ θέλουν νὰ κλωσσάνε, σεῖς θὰ διαλέξετε κείνες ποὺ γνωρίζετε ὅτι εἶναι καλὲς μαννάδες.

58. Τὰ αυγά ποὺ θὰ βάζετε στή κλωσσα μὴ τὰ κουνάτε δυνατά. Τὸ κούνημα τὰ βλάπτει σὰν νάσπασαν.

59. Βάζετε αυγά στής κλωσσες ἀνάλογα μὲ τὸ σῶμά τους. Προτιμότερο νάιναι λιγώτερα παρὰ περισσότερα ἀπὸτι πρέπει. Βάζετε στής κλωσσές σας αυγά ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ φρέσκα. Πρὶν τὰ βάλετε πλύνετετα ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ μὲ χλιαρὸ νερὸ για νὰ ἀνοίξουν οἱ πόροι. Τὰ βάζετε στή κλωσσα στεγνά, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὰ σκουπίσετε.

60. Μὴ μεταφέρετε ποτὲ ὀρνιθες, πάπιες, γάλισσες, χῆνες κλπ. μὲ τὰ πόδια ἐπάνω και τὸ κεφάλι κάτω. Ὑποφέρουν πολὺ τὰ καυμένα τὰ πουλιά. Εἶναι τοῦτο ἀπ'ἀνθρώπο και βάρβαρο.

61. Για ἕνα κοτόπουλο ἕνα σκουληκάκι εἶναι πολὺ ὀφελιμὴ τροφή. Εἶναι σὰν νὰ δίνετε στὸν ἄνθρωπο λίγο χρασί πάλαιο και δυνατό.

62. Ἡ κόττα ποὺ ἀγαπᾷ πολὺ τὴ ζωϊκή τροφή, προσέξατε νὰ ἴητε μὲ τί εὐ-

χαρίστησι θὰ φάῃ τροφὲς ἀνακατεμένες μὲ αἷμα.

63. Τὸ αἷμα λοιπὸν για τροφή τῆς ὀρνιθας εἶναι πρώτης τάξεως. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ τῆς δίνετε ἀπ' αὐτὸ σὲ μεγάλη ποσότητα.

64. Ἄν θέλετε νάχτε σκουληκάκια για τὰ μικρά σας, ἄσπρα-ἄσπρα και ὀρεκτικά για τὰ πουλιά σας, βοιάστε αυγά ἄγονα και ὕστερα ραῖστε τα και ἀφήτε τα μέρες σ' ἕνα μέρος ποὺ ἔχει ὑγρασία. Ἀπὸ κάθε αυγὸ θὰ βγοῦν πολλὰ σκουληκάκια γιὰ τὰ ὁποῖα τρελλαίνονται τὰ κοτοπουλάκια.

65. "Όταν ἡ κλωσσά σας βγάινῃ τὰ πουλιά μὴν τὴν ἀφήνετε ἐλεύθερη νὰ τὰ τριγυρίξῃ και τὰ κουράζῃ. Καλὸν εἶναι νὰ τὰ φυλάττε σὲ μέρος ποὺ αὐτὴ μὲν νὰ μὴ μπορῇ νὰ ξεφύγῃ, τὰ μικρά της ὅμως νάιναι ἐλεύθερα νὰ μπαίνοβγαίνουν στή μάinna τους.

ΔΗΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Χαρ. Καστιμάτσην, Πύργον Ἡλείας: Ἐλήφθησαν δρ. 100 δι' ἐπιταγῆς σας, Γνωρίζετε μᾶς παρακαλοῦμεν τὸν λόγον τῆς ἀποστολῆς τοῦ ποσοῦ τούτου.

Θεοδ. Ν. Στρατηγόν, Ἀθήνας: Τὸ διήγημά σας «τῆς Ἀγίας Κατερίνας» ἐλήφθη ἀργά. Θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ προσεχές.

Ἐμμ. Τόσκακη Ἰ. Κόρδιον: Συνεργασίαν σας ἐλάβομεν, φύλλα προηγουμένων μηνῶν ἀποστέλλομεν.

Ἀντ. Κανέλλην Καλλιθέαν: Καὶ Ἀριότ. Καψάνην, Ἐνταῦθα: Συνδρομαί σας δευτέρου ἔτους ἐλήφθησαν. Ἐχαριστοῦμεν.

Σχολαστικόν, Κόθηρα: Τὸ ποιήμα σας «Ἡ παρηγορία» δὲν δύναται νὰ δημοσιευθῇ ἐφ' ὅσον δὲν μᾶς γνωρίζετε τὸ πραγματικὸν ὀνοματεπώνυμον σας.

Ἐμμ. Καραζῖαν, Ἐνταῦθα: Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας ἔχουσαν οὕτω:

Πειραιεύς 22 Νοεμβρίου 1932

Φίλε κ. Διευθυντά

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀγαπητοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» σὰς ἀπευθύνω διὰ τῆς παρούσης μου τὰς πλείους ἐγκαρίους εὐχὰς διὰ τὴν ἐκπληρωσὴν τοῦ εὐγενεῖς ἔργου και πατριωτικοῦ ἔργου τὸ ὅποῖον ἀνελάβετε παρὰ τὸν φόρτον τῆς καθημερινῆς ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας σας. Εὐχομαι δὲ ἰδιαίτερος ὅπως και τὸ ἀρξάμενον δευτέρου ἔτους τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀξιολόγου περιοδικοῦ σας συνεχίσετε μὲ τὸ αὐτὸ πρόγραμμα ποὺ ἐχαράξατε ἀπὸ τοῦ πρώτου φύλλου τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» και τὸ ὅποῖον πρόγραμμα πιστῶς ἐτηρήσατε καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος παρ' ὅλας τὰς προκλήσεις τῶν ἄλλων Κυθηραϊκῶν ἐντύπων βέβαιος ὅτι οὕτως πράττων θὰ ἐξυψώητε οὐχὶ μόνον εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Κυθηρίων ἀλλὰ και εἰς τὴν μὴ τοιούτων.

Ἐπὶ τῇ εὐκαρίῳ παρακαλῶ ὅπως μὲ ἐγγράφητε συνδρομητὴν και διὰ τὸ ἀρξάμενον δευτέρου ἔτους. Ἐχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐγγραφόμενος συνδρομητὴς εἰς περιοδικὸν τῆς περιωπῆς τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» ἐκτελῶ καθήκον πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν ἰδιαίτεραν πατρίδα μας ἢ ὅποια πύτχῃσεν ν' ἀποκτήσῃ περιοδικὸν εἶον ὁ «Κυθηραϊκὸς Κήρυξ» και εἰμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι οἱ Κυθηριοὶ ἀπὸ ἀγνόν πατριωτισμὸν ὁρμώμενοι θὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί σας ἵνα οὕτω διὰ τῆς εὐτελεῖς ὄντως συνδρομῆς τῶν συντρέξωσι τὸ μέγα ἔργον ποὺ ἀνελάβετε, λαμβανόμενον ὑπ' ὅψει ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» δὲν εἶναι κερδοσκοπικὸς ἀλλὰ ἀγνὸς πατριωτικὸς.

Μὲ ἀγάπην

EMMAN. MIX. KAPATZAS

Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς καλοὺς λόγους σας.